שנה 38 ז' תשרי תשל"ד, 3.10.73 המחיר: 2.50 ל"י מספר 1883

העולם הזה

מפכ"ל המישטרה לשעבר - במרכז פרשת שחיתות בהתאחדות לכדורגל

קופל והבלשים

העורך והמייסד הראשון:
ד"ר מלכיאל זוארץ ז"ל
ממשיכי דרכו יבל"א: ב. מיכאל, חנוך מרמרי,
קובי ניב, אפרים סידון
כתובת המערכת: רחוב זוארץ 1

פולקלור

ריקוד חסידי — בוא ונצא לקראת שבת המלכה

כל מי שקונן על היעלמו של המחול העממי החסידי וביכה את היסתלקותה של מסורת קבלת השבת בשירה וברי־קודים עשה זאת בטרם עת.

ויעידו על כך רבבות המחוללים והמ־חוללות היוצאים מדי יום שישי בשי־שתו לקבל פני שבת המלכה מפזזים ומכרכרים סביב מכוניתם המלכה, כש־דליי פלסטיק בידם האחת והשנית מח־זקת בשמאטעס.

בחרנו הפעם ריקוד חסידי מחצרו של הגאון ר' יעקב לייב הכהן פולקסוואגן

זצקו"לה, הידוע בכינויו „הקדוש מווי־שר" — „ריקוד השטפנים".

דומה ש„ריקוד השטפנים" מבטא יותר מכל את ייחודו של העם היהודי. וכל נהג מישראל יש לו ווינקר פנימי קטן המאותת לו ביום שישי ואומר „קום ועמוד לעבודת השטיפה".

וידוע מיקרהו של אותו חסיד שתעה הוא וגמלו במדבריות פולין וסבב י"ג ימים ללא מאכל ומשקה וכמעט שגווע ברעב עד שנעשה לו נס ומצא צפחת מים. וכמעט שעמד ללוגמה כשניזכר שיום שישי היום ולקחה ושטף בה את גמלו וגם עשה לו „פוליש".

או מיקרהו של „הינוקא" (העילוי מ־סובארו) שנימשח להיות רבם של חסי־דים. וכיוון שהיה זה יום ו' אחה"צ נימשח בווקס. ועוד כהנה וכהנה מעשיות ללמדך על הקשר שבין אוטו לקונהו.

נעבור איפוא ל„ריקוד השטפנים":

זהו ריקוד זוגות במיקצב הפולקה (ירד).

בחורים: כובע טמבל, גופיה לבנה ארוכה, מכנסי חאקי קצרים, כפכפים, ביד ימין סמרטוט, ביד שמאל דלי פלסטיק צבעוני.

בחורות: שבים, חולצה ישנה, תח־תוני השבת של חנהל'ה, כפכפים, ביד ימין מיברשת, ביד שמאל מגב קטן.

בחורים — שלושה דילוגים קטנים, סיבוב על המקום, מחיאת כף תוך קריאת „הו, הו, הו, הו, איזה אבק," ניתור ושפגט.

בחורות — צעד תימני גדול תוך טפיחה על הירך. כריעה והרמת יד. קפי־צה לאחור. סיבוב ושריקה „הו הא! הוא הא! באמת מלוכלך."

בחור אוחז בידה של הבחורה ומעביר אותה על השמשה, משלבים ידיים. פנייה לימין. בחורה מתכופפת, בחור טובל סמרטוט במים. בחורה מדלגת, מפילה את הדלי. בחור מכה שתי מכות יעף. בחורה בועטת. מתפייסים.

בחור ובחורה קמים. חגים בעוגה. בחור — צעד קטן לאדם, בחורה — צעד גדול לאנושות. שבים הביתה בצורה דומה, ני־תור־דילוג ניתור־דילוג.

הליכוד דואג לאשה בישראל

יש לנו אישה במקום ה־35 (!) ברשימה.

מה תקרא ביום ראשון הבא בעיתונים:

בברכת „לשנה הבאה" הסתיים צום יום הכיפורים

מעגלי חוגגים ליד הכותל ■ תנועה מעטה בכבישים ■ נרגמו מכוניות בבני־ברק ■ מגן־דוד־אדום טיפל ב־34 מקרי התעלפויות ■ שלישייה בבלומפילד ■ עולים חדשים שהגיעו ערב החג נאלצו לצום במכס ■ הפסקות חשמל בכל רחבי הארץ שיבשו את שמחת החג ■ שרב במקומות שונים.

מאת כתבינו ברחבי הארץ

ירושלים

רחבת הכותל המתה אמש מרבבות מת־פללים שחגגו בשירה ובריקודים את סיו־מו של צום הכיפורים. מעגלי הרוקדים סחפו לתוכם חיילים, שוטרים, פקחי הג"א וסתם „עמך" שנהרו הישר מבתי־הכנסיות והמסגדים שבסביבה. בין החוגגים התבל־טה קבוצת נערים בני 13 שזה להם צומם הראשון. סיכם אחד מהם יוסי ק., בחור צעיר וחסון כבן 17, תלמיד כיתה ג' בראש־העין: „בהתחלה נורא סבלתי מן הצום, עד שהגיעו הסנדוויצ'ים." כן בלט ישיש אוסטרי, בן 89, עטור מדליות, אלוף אוסטריה בצום, שזה לו צומו ה־90!

תל־אביב

רחבת העירייה המתה אמש מרבבות מתפללים שחגגו בשירה ובריקודים את סיומו של צום הכיפורים. מעגלי הרוקדים סחפו לתוכם חיילים, שוטרים, פקחי הג"א וסתם „עמך" שנהרו הישר מבתי־הכנסיות והמסגדים שבסביבה. בין החוגגים התבל־טה קבוצת נערים בני 14 שזה להם צומם השני. סיכם אחד מהם יוסי ק. שהגיע עם כתבינו מירושלים (ראה ידיעה קודמת): „תחילה נורא סבלתי מן הצום, עד שהגיעו הסנדוויצ'ים מירושלים." כן בלט ישיש אוסטרי.

באר־שבע

הכיכר המרכזית המתה אמש מרבבות וכו' וכו' וכו' יוסי ק. וכו' וכו' וכו' הישיש האוסטרי בלט כמו תמיד.

(ידיעה זאת מוגשת כשירות מטעם "zoo־הארץ" לכל העי־תונים היומיים.)

בכי תמרורים

השבוע הלך מאיתנו האדם.
האלוף, הלוחם, המצביא, האיש והגבר גנדיאל המכבי.
האדם שהכניע אריות בזירת המאבק על קיומו של העם היהודי.
האלוף שהוביל, בעקרבה עילאית, לניצחון בקרב על גיתית.
הלוחם בשלום, הלוחם בשיר השלום, הלוחם ללא-חת.
מי שתמיד-תמיד, ובכל התמונות, היה רקע אמיץ למשה דיין ועל כך זכה במשך שנתיים ברציפות, בתארים „רקע 72" ו„רקע 73".
על פרישתו ללא עת אנו מבכים מרה.

דבר המערכת

השעירים בעוכרינו

לגבינו אין כל תמיהה בהתנהגותו של פ. קאסטרו, בנתקו את יחסיו עם ישראל.

אין זו אלא דוגמא נוספת של אישיותם המעוותת של מגודלי השיער למיניהם. אותם פראים עטורי פרווה מבאישה, המסתתרים מאחורי זקנם המדובלל ושערותיהם הדביקות, שכל חייהם קודש להוללות, מין, סמים, בטלה וטינופת.

ועתה הוכיח גם קאסטרו שהוא בן נאמן לאותה משפחה מסואבת ורקובה.

המזוקנים למיניהם הם שזיהמו את עולמנו במתירנות שלהם, החרישו את אוזנינו ב„מוזיקה" שלהם, וטימאו את בנותינו ב„אהבה" שלהם.

אהה, כמה יפה היה עולמנו בלי כל אותם מפלצות שעירות. רק עם אנשים נקיים ותרבותיים עם שפם קטן.

הארץ

ממישנתו של מייסדו
מאיגרא רמה לבירה גולדסטאר
מלכיאל ז.
(עם תשלום אגרת הרדיו
והטלוויזיה, תשל"ד)

הזמן פועל לטובתנו

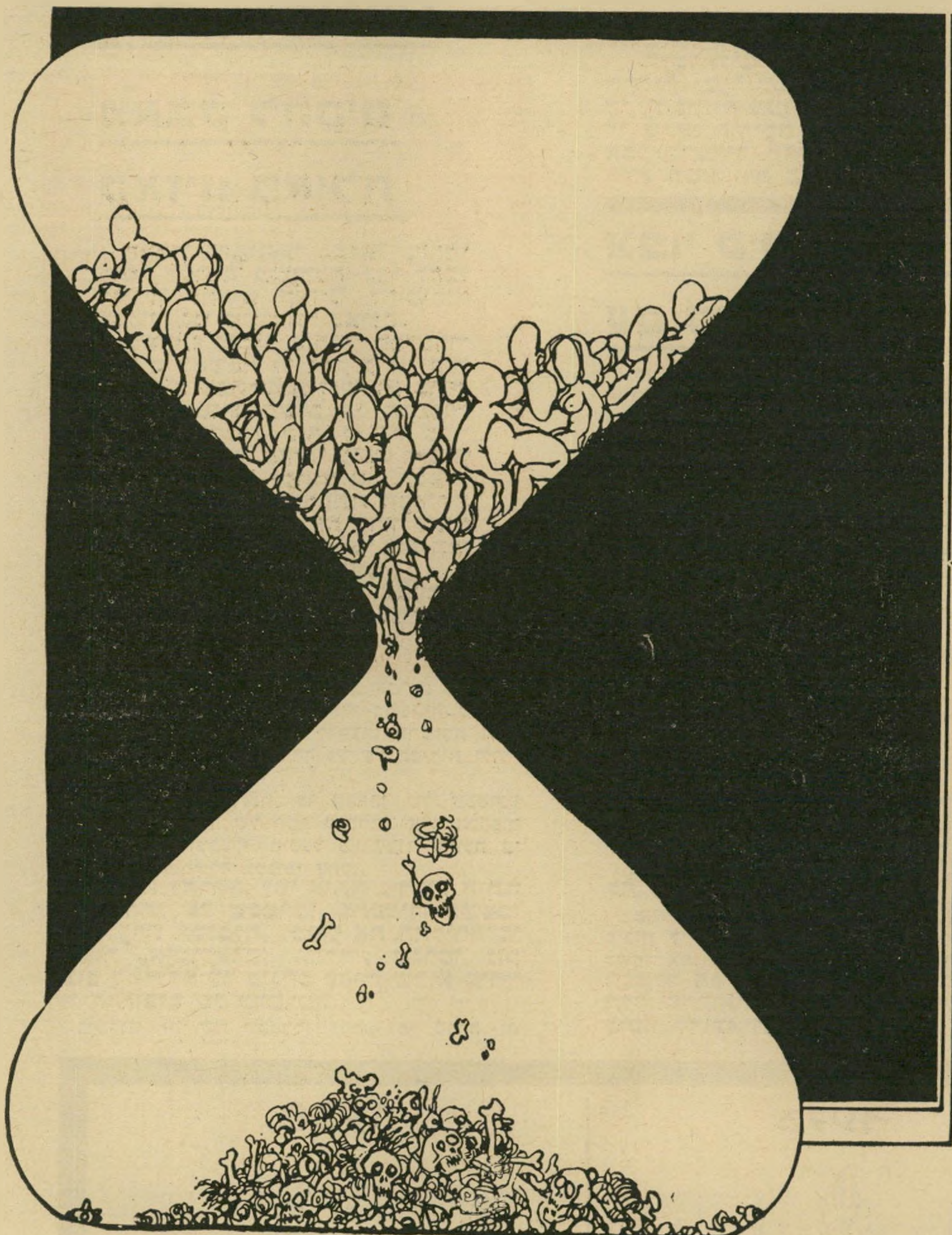

הצעה לפיתרון בעיות המצוקה

קמתי בבוקר ומצאתי את הפיתרון לבעיותיהם של מעוטי־היכולת.

פשוט מאוד.

מעתה ואילך לא יצרכו הנצרכים לרכוש את צרכיהם. הם יוכלו לשכור אותם.

אתם אומרים שיש כבר דירות לנצרכים בשכר־חודשי? יתכן, אבל זה עוד כלום. הפיתרון שלי הוא הרבה יותר מקיף: ביגוד; הלבשה; אינסטלציה; גלנטריה; קוסמטיקה; ירקות ופירות, וכו' וכו'.

כך, למשל, תוכל מעוטת־היכולת המאושרת לפקוח את עיניה (רכוש־פרטי) בבוקר (רכוש הציבור), לקום ממיטתה (השכורה, שכ"ח) ולהסתובב בחדר לאורכו ולרוחבו (בשכירות ע"י משרד השיכון לפיתרון בעיות המצוקה).

לאחר סידרת־פעולות זו תוכל העקרת לצאת אל הצרכניה ולשכור לעצמה שתי לחמניות בתנאי תשלום נוחים, ללא הצמדה ועם ריבית נמוכה לטווח ארוך. כן יהיה באפשרותה, תמורת סכום עלוב (כפיקדון) לקבל חבילת מרגרינה לתקופה של שלושה חודשים בשכר חודשי + מים וחשמל. כל אטליז יוכל לספק בשר קפוא בדמי־מפתח לאחר תשלום ראשון עבור 100 קילומטרים, ותשלום פעוט עבור כל ק"מ נוסף.

וכך, עם סל עמוס מצרכי מזון שכורים, תוכל עקרת המצוקה לשוב לביתה בשימחה רבה ולהתקין לילדיה ארוחה מזינה, טעימה ונוטפת־קאלוריות.

את הילדים היא תוכל להחזיר בתשלומים חודשיים שוטפים, במשך 12 עד 17 שנה וללא ריבית, ללישכת הגיוס באיזור מגוריה.

לשאר, כבר תדאג המדינה.

תשקיף

תחזית טירוף לשנת תשל"ד

מערכת "zoo הארץ" גאה להגיש לקוראיה שירות מיוחד במינו. אנחנו היחידים שמספקים לך, שנה מראש, מידע מדוייק ומעודכן על מצבם הנפשי של ראשי־המדינות בעולם, יום לאחר שינתקו את היחסים עם ישראל.

קרא ושנן ולא תצטרך לקרוא עיתונים כל השנה.

נשיא הונג־קונג

לפני ניתוק היחסים עם ישראל

חייכן תמידי, סימפטי, צנוע, מתחשב, עדין, נבון.

אחרי ניתוק היחסים עם ישראל

נתון בהתקפות צחוק היסטריות, אנטי־פטי, יהיר, משתחץ.

ראש ממשלת טוגו־תחתית

לפני ניתוק היחסים

אמיץ, צנחן, פיקח, מחייך בטוב־לב, בעל־אוהב.

אחרי ניתוק היחסים

פחדן, לא היה אף פעם בצבא, אידיוט מושלם, מחייך כשהוא אוכל ילדים לארוחת־בוקר, בוגד באשתו, כושי.

קיסר יוון

לפני

פוליטיקאי שנון, מפוכח, דמוקרט אמיתי, בעל לב־זהב.

אחרי

שואף־בצע, שיכור, פאשיסט, בעל שיני־זהב, חרא, שמוק, בן־זונה.

נשיא צ'ילי

לפני

אהוב־העם, מצביא־דגול, גבר־חזק, שקול, רגוע, כן.

אחרי

שנוא ע"י העם, רוצח וטובח מיקצועי, מעורער, עצבני, לא.

ז"ל מודיע:

לצערנו אזלו כבר כל המקומות הריאליים ברשימת ז"ל לכנסת. נותרו עוד מיספר מצומצם של מקומות עמידה בצד.

כל הקודם זוכה

מהר־פן תאחר!

הזמנות והנחות בטלות

אין התנועה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

תשקיף

בן־אהרון ייכנע וייבחר

מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון יזכה כנראה במאבקו לשמור על כסאו לקאדנציה הבאה. הגוש יתנה את הסכמתו למינויו בהירתמותו המלאה, בלא כל תנאים, של בן־אהרון למסע הבחירות של המערך לכנסת. תנאי שני: למזכיר הממונה־מחדש לא תהיה כל השפעה או זכות הכרעה על הרכב הוועדה המרכזת החדשה, שתיבחר במושב הוועד־הפועל הראשון אחרי ועידת ההסתדרות, שתכונס בדצמבר השנה.

בחירתו מחדש של יצחק בן־אהרון תהיה למעשה ניצחון מלא של גולדה מאיר ופינחס ספיר על המזכיר המתמרד. התנאים לכניסתו מחדש לתפקידו הישן יהיו תנאי כניעה מלאים.

היהודים זכו ברוב ברק״ח

הצבתו של ח״כ אברהם לבנבראון למקום השלישי ברשימת רק״ח לכנסת היא תוצאה ישירה של התרבות הקולות היהודיים שניתנו לרשימה הקומוניסטית בבחירות להסתדרות. הסיכום הסופי מעיד על רייבוי של 3500 קולות יהודיים, ופעילי רק״ח זוקפים לפחות 3.000 מהם לקולות שעברו אליהם ממק״י.

בשתי מערכות הבחירות הקודמות, מאז פילוג המיפלגה הקומוניסטית למק״י ורק״ח, היו שני המועמדים, השני והשלישי ברשימת רק״ח — ערביים.

מאין גייס בן־אהרון כספים?

למבקר ההסתדרות ולוועדת הביקורת המרכזית של הוועד־הפועל נכונה עבודה קשה כדי לטשטש את פליטת הפה של מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרון, שסיפר בלהט התפטרויותיו כי גייס „שלוש מאות אלף לירות ממקורות שונים” בקשריו כמזכיר ההסתדרות, לצורכי מערכת הבחירות שלו, אחרי שאברהם עופר ופינחס ספיר הפסיקו להזרים כספים למטרה זו.

לפי דרישת סיעת מרי בהסתדרות, יפתח המבקר ועדת הביקורת בחקירה על מקורות הכספים האלה כדי לבדוק אם אלה לא היו חברות של ההסתדרות ש„תרמו” למערכת הבחירות של יצחק בן־אהרון.

חבר הוועד־הפועל אלכס מסיס אף הגיש שאילתה מפורטת למזכיר ועל־פי תקנון הוועד־הפועל עליו להשיב עליה במושב הבא של המוסד שיתכנס בימים האלה.

מאבק על הרוטציה פעיל - מיקונים

בין שמואל מיקוניס ובין עמיתיו במוקד פרצה מחלוקת פומבית, על רקע ניסיונם של ראשי מוקד להעלים מן הציבור את ההסכם שלפיו יתפטר מאיר פעיל, אם ייבחר, במחצית הקאדנציה לטובת מיקוניס.

ההסכם הרשמי שהושג בין מיקוניס, יריביו במק״י וקבוצת „תכלת־אדום” אומר: „השותפות בין תנועת תכלת־אדום ומק״י, במיסגרתה של מוקד, תהא מושתתת על שיוויון עקרוני ומעשי בין שני הצדדים... לאחר הבחירות לכנסת השמינית, ולאור התוצאות שלהן, תחליט הנהלת מוקד על אופן מימושן של העקרונות הנ״ל.” פירוש הדבר: רוטציה בין פעיל ומיקוניס, אם תקבל מוקד מנדט אחד.

רק בתנאי זה הסכים מיקוניס לחתום על רשימת המועמדים, שלא היתה מוגשת בלעדיו, מאחר שהוא מחזיק על־פי החוק בכל הזכויות של סיעת מק״י. אולם למחרת הגשת הרשימה הכחיש דובר מק״י, ממתנגדי מיקוניס, את ההסכם, דבר שעורר את זעמו של מיקוניס והמריצו להודיע בפירוש שהוסכם על רוטאציה בין פעיל ובינו.

מדוע הודח אברהם שכטרמן?

מאבק להקים קאזינו באילת

הקבלן והמלונאי בצלאל מזרחי עומד לפתוח במערכה כדי לקבל רישיון להקים קאזינו להימורים במלון „גני שולמית” באילת.

כשעתו ביקש מזרחי ממישרד־הפנים לאפשר לו להקים אולמות הימורים בבית־המלון שהוא בונה. מישרד־הפנים השיב כי הסמכות להוציא רישיון כזה נתונה בידי ראש העירייה. מזרחי ביקש רישיון מעיריית אילת לפתוח את הקאזינו. לפני שבועיים דחתה העירייה את הבקשה, הבטיחה לדון שנית בעניין אם יתן שר־האוצר את הסכמתו לפתוח את הקאזינו.

מזרחי מתכונן לפתוח במערכה מישפטית כדי לקבל את הרישיון.

הצבתו המפתיעה של ח״כ חרות אברהם („אברשקה”) שכטרמן במקום בלתי ריאלי ברשימת מועמדי הליכוד לכנסת, דבר שהביא להרצתו ברשימת הליכוד לעיריית תל־אביב, עוררה גל של תמיהות ולחישות בין עסקני גח״ל.

אחת הגירסות טוענת, כי הדחתו של שכטרמן נעשתה בלחץ ישיר של יוסף קרמרמן, איש הכספים של המיפלגה ומבעלי מיפעל עץ לבוד, הזוכה בהלוואות מן הממשלה בסכומי עתק.

הסיבה להדחה, לפי אותה גירסה, היתה אי־הצלחתו של שכטרמן, בתפקידו כיושב־ראש ועדת הכלכלה, למנוע את החקירה בפרשות „אוטוקארס” ו„ורד”, שגרמו נזק עצום לשר־האוצר פינחס ספיר, שהוא מידידיו הקרובים של קרמרמן.

כישלונו זה של שכטרמן גרם, לפי סברה זו, לעירעור יחסי הכלכלה בין אישי הכלכלה של גח״ל לבין שר־האוצר.

שולמית אלוני נסוגה מהתביעה להפריד את הדת מן המדינה

אירגון הישראלים החופשיים, בראשותם של מיכאל מנר, טוני שחר והפרופסור קורושי, הודיע על פרישתו מהתנועה לזכויות האזרח של שולמית אלוני, אף שנטל חלק בהקמתה.

הישראלים החופשיים, הלוחמים בכפייה הדתית ובעד הפרדת הדת מהמדינה, הודיעו על ניתוק מגע מרשימתה של אלוני, אחרי שהיא הודיעה להם במפתיע כי לא תיאבק להפריד הדת מהמדינה וכי במיגזר הדת תטפל רק בקיפוח האישה.

צפוי סיכסוך חדש עם קציני הים

חישובים שעשו הימאים הדירוגיים בתום המשא־ומתן שניהלו עם הנהלת חברת צי״ם, העלו כי שיעור התוספות שקיבלו מסתכם בגובה של 52% לעומת 45% האחוזים שחברת צי״ם לא היתה מוכנה להעניק להם לפני פרוץ שביתת הימאים הדירוגיים.

התוספת ניתנה על־ידי מנכ״ל צי״ם, משה קשתי, מתחת לשולחן בצורה של הגדלת המענק לדירוגים עבור ניקוי מחסנים מ־650 דולר להפלגה ל־1600 דולר להפלגה.

כתוצאה מכך עלולים קציני הים להעלות תביעות חדשות לצי״ם כדי להבטיח את שמירת הפער בינם לבין הימאים הדירוגיים.

הפסדי ענק בתערוכת ההתישבות

תערוכת 100 שנות ההתיישבות אינה מצליחה למשוך קהל למרות ההשקעות העצומות בפירסום.

לפי חישוב עלה כל מבקר שביקר עד כה בתערוכה קרוב ל־200 ל״י למדינה.

בתערוכה ובאירועים סביבה הושקעו קרוב ל־10 מיליון ל״י. לא מן הנמנע כי מבקר המדינה יתבקש לחקור את תקציב מימון התערוכה, אחרי **שלמישרד המבקר הגיעו מיספר תלונות בהן נטען כי חלק מהוצאות התערוכה שימשו למעשה כיסוי להוצאות אחרות.**

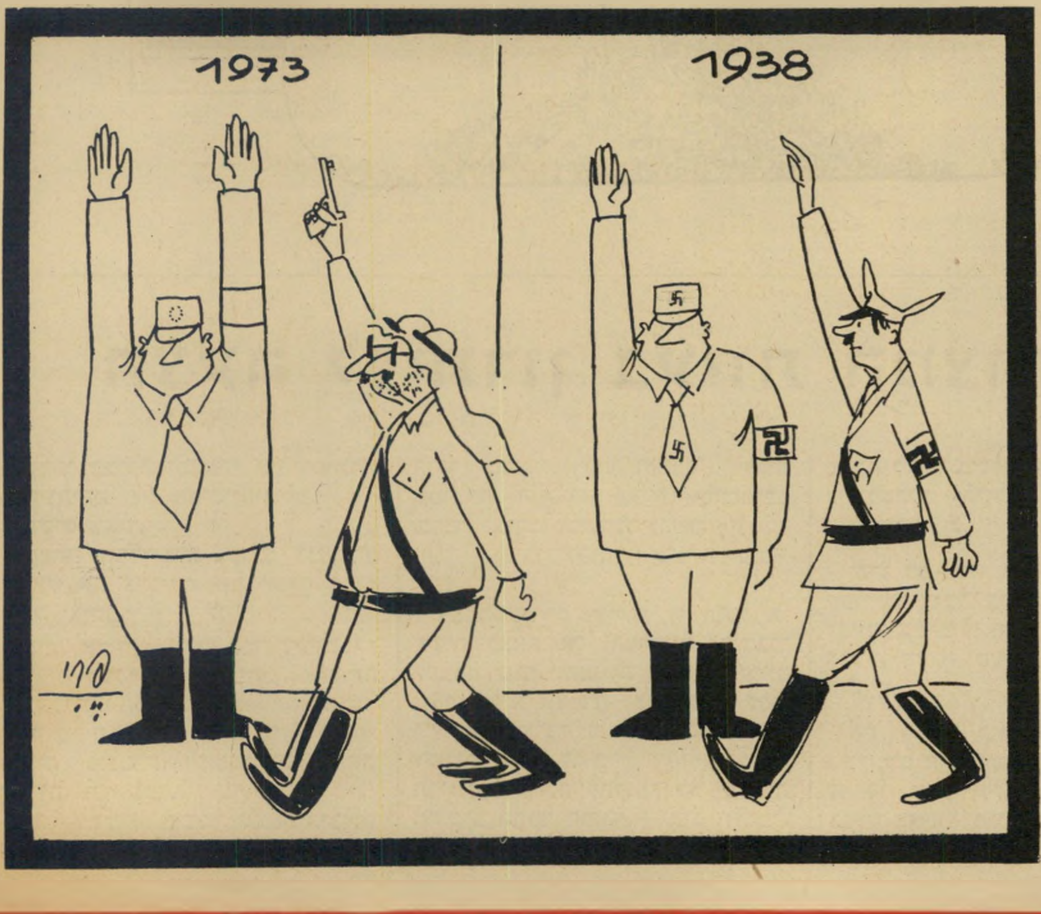

"אני אכתוב לאורי אבנרי!"

קראו רבבות אזרחים בשנים האחרונות, כאשר נתקלו במעשי עוול, שחיתות ושרירות ביורוקרטית. ברוב המיקרים היה די בקריאה זו, כדי שהעניין יבוא על תיקונו.

העתק: ח"כ אורי אבנרי

פסוק זה הופיע באלפי מיכתבי־תלונה ששיגרו אזרחים לראשי המדינה, לפקידים ולבעלי־שררה אחרים. הדבר הבטיח לכותב טיפול נמרץ.

בסך הכל כתבו 16,251 אזרחים בשמונה השנים האחרונות אל הכתובת:

ח"כ אורי אבנרי, הכנסת, ירושלים

כדי להתלונן על מעשים של הפקידות הממשלתית. כל הפניות האלה זכו בטיפול. בעיקבות חלק מהן הוגשו שאילתות, שהקפיצו את מנגנון המדינה. בכל המיקרים האחרים פנה אורי אבנרי אל השרים הנוגעים בדבר, והעניין סודר.

דאג שכתובת זו תישאר בכנסת השמינית!

אורי אבנרי

דרוש בכנסת!

ש

מרי (העולם הזה-כוח חדש) ★ מרי (העולם הזה-כוח חדש) ★

מכתב לבוחר המרכז החופשי

לעמיהוד שלום!

מכל הבוחרים בבחירות הקרובות, אתה וחבריך נמ־צאים במצב הקשה ביותר.

אתה התכוננת להצביע בעד סיעה צעירה ורעננה, שניהלה בכנסת מאבק נמרץ. סיעה קטנה, שהכריזה מיל־המה על הסיעות הגדולות. סיעה אשר מנהיגה הטיף השכם והערב נגד ההתנוונות של גח״ל, נגד המזימות המשותפות של גח״ל והמערך.

מישאלי דעת־הקהל ניבאו לסיעה זו הישג נכבד ב־בחירות.

ועכשיו, סיעה זו נעלמה. נעלמה בתוך הליכוד של גח״ל ושות׳.

מה תעשה עכשיו?

בגלל או למרות?

הבוחרים הפוטנציאליים של המרכז החופשי התחלקו לשני סוגים.

הסוג הראשון היה מורכב מקנאי „ארץ־ישראל השל־מה״. אותם הרוצים בסיפוח כל השטחים המוחזקים, בהת־נחלות בשכם וברמאללה, באימפריה יהודית גדולה.

אמנם, זה היה קצת מוזר, מכיוון שבשעת הפילוג בחרות התנגד דווקא שמואל תמיר לדיבוריהם של ותיקי חרות על ארץ־ישראל השלמה. אולם אחרי מילחמת ששת־הימים עלה תמיר על גל זה, וייתכן שהצטרפת אליו מתוך אמונה שהוא קיצוני יותר מבגין בשטח זה.

אם כן, חוששני שאין לי מה להציע לך, ומקומך בליכוד הימני. אתה יכול להפסיק לקרוא את מיכתבי כאן.

אבל היה סוג שני של אוהדי המרכז החופשי.

אותם שתמכו בו לא ב ג ל ל הפאתוס של ארץ־ישראל השלמה, אלא ל מ ר ו ת הפאתוס.

אותם שפשוט חיפשו משהו חדש ורענן, משהו שאין תווית של אידיאולוגיה ישנה דבוקה בו, משהו שאפשר לסמוך עליו שיילחם בכנסת, שיחשוף שחיתויות ויפעל למען האזרח.

אם אתה אחד מאלה, אני מציע לך:

בגלל אותם הנימוקים, הצבע־נא בעדנו.

הייתי יכול לעשות לי עבודה קלה, ופשוט לצטט כאן את נאומיו של שמואל תמיר על גח״ל.

לא נאום אחד או שניים. עשרות ומאות. על ההתנוונות של גח״ל, שחדל מזמן להיות אופוזיציה של ממש.

על ההתרפסות של גח״ל בפני השילטון.

על שיתוף־הפעולה של גח״ל עם פינחס ספיר בכל פרשות השחיתות, החל בקרן־ספיר וכלה בפרשת „אוטוקארס״.

על „האופוזיציה של הוד מלכותה״, המנשקת את ידיה של גולדה.

על מעשה־הנבלה של מזימת בדר־עופר, ש־לא היתה (לדברי תמיר) אלא מזימת ספיר־בגין.

כאמור, זה קל. יכולתי למלא כאן כמה וכמה עמודים בחומר־קריאה מרתק.

בתוך המלכודת

אבל איני רוצה ללכת בדרך הקלה. אני רוצה להשתדל לשכנע אותך לגופו של עניין.

שמואל תמיר לא רצה להצטרף לליכוד ה־ימני. אתה יודע זאת.

הוא נכנס למלכודת שהטמין לעצמו. הוא הציע את הליכוד כטכסיס־פירסומת, מתוך ביטחון גמור שמנחם בגין ידחה אותו על הסף.

כשנוכח בטעותו, ניסה כמה פעמים לטרפד את הלי־כוד. עוד ברגע האחרון ניסה לקפוץ מן העגלה. אולם קבוצת־עסקני המרכז החופשי הכריחה אותו לחזור אליה.

מדוע ניסה תמיר להימלט מן הליכוד?

מפני שהבין שזהו סופו של המרכז החופשי.

תמיר יודע שלא תהיה לו שום אפשרות של פעולה פרלמנטרית רצינית בתוך סיעת־ענק, בה ישלטו האינטר־סים של גח״ל. הוא יודע שהמיליונרים של גח״ל, שהכ־ריעו למען הליכוד, אינם רוצים במאבק אופוזיציוני.

הוא יודע שבכנסת הבאה תהיה כל יוזמה שלו כפופה להסכמתם של העסקנים הקטנים, אשר עליהם שפך אש וגפרית אך אתמול.

כל זה נכון.

פה ושם יתנו לתמיר לנאום, להגיש הצעות, להוכיח שהוא קיים.

אבל אין לו מה לחלום על פעולה אופוזיציו־נית אמיתית, חריפה, נמרצת, תקיפה — מן הסוג שהפך את סיעות העולם הזה והמרכז החופשי לשם־דבר בכנסת הקודמת.

יכול להיות ששמואל תמיר עצמו יקבל פיצוי על הריסת המרכז החופשי.

בראשית המשא־והמתן דרש תמיר שיוסכם מראש מי יהיו שרי הליכוד הימני, אם יצטרף הליכוד לממשלה הבאה של גולדה מאיר.

הוא רצה שתובטח כהונת שר גם לו. מאחר שגח״ל סירב לדון על כך בפרהסיה, אין לדעת מה הוסכם.

אולם עצם דרישתו של תמיר מעניינת מאד. היא צריכה לעניין גם אותך.

הכוחות שלחצו למען הקמת הליכוד לא עשו זאת כדי להקים אופוזיציה. הם יודעים שאין שום סיכוי — לפחות בשנים הקרובות — שהליכוד יהווה „אלטרנטיבה לשילטון״.

מה הם רצו?

אריק שרון אינו טיפוס שיישב בכנסת ויגיש הצעות־חוק פרטיות. הוא ביצועיסט. הוא רוצה להיות שר.

בשעת־המשבר במשא־ומתן קמה לפתע קבוצה של מיליונרים, והפעילה את השפעתה העצומה על גח״ל. שני נשיאים של התאחדות התעשיינים — מארק מושביץ וזלמן סוזאייב. איל־הקרקעות עובד בן־עמי. המולטי־מיליונרים של חרות — יעקב מרידור ויוסף קרמרמן.

מדוע? מה המריץ אותם?

הם אינם מעוניינים באלטרנטיבה בעוד תריסר שנים. הם מעוניינים ב„תכלית״. האינטרסים הכלכליים שלהם מחייבים את ישיבת נציגיהם ליד שולחן הממשלה. שם מחלקים את המיליונים. שם קובעים מי יקבל מה. לכן התנגדו כולם לפרישת בגין מן הממשלה. עכשיו הם רוצים לחזור.

גולדה רוצה בכך. אין זה סוד. עסקני מפא״י מעוניי־נים בקארטל — נוסח בדר־עופר — שיאפשר את ניהול העסקים בשקט, בלי רעש.

אם ייכנס הליכוד בממשלה, לא יוכל פלג המרכז החופשי בתוכו להשמיע אף ציוץ או־פוזיציוני. הוא יהיה מוכרח לשתוק. אפילו אם שמואל תמיר לא יהיה שר־הסעד בממשלת גולדה־רפאל־רימלט.

הזיג־זאגים

איך נגרר תמיר למצב כזה?

זהו קטע נוסף בדרך הזיג־זאגים שלו מאז קום המדינה.

תחילה היה איש חרות, אך לא הסתדר עם בגין ופרש. אז השמיץ את חרות בפה מלא.

בתקופה זו זכה בצדק להילה מישפטית, כאשר ניהל (יחד עימי) את המערכה הגדולה לטיהור צמרת המיש־טרה, ואת מישפט קסטנר.

לאחר מכן הקים את „המישטר החדש״, כדי ללכת באופן עצמאי לבחירות של 1959. סיסמותיו היו ליברליות ומתקדמות, ירחוקות מכל פאתוס לאומני. אולם ברגע האחרון נרתע תמיר, ולא הלך.

תחת זאת חזר ב־1965 לחרות, אותה השמיץ במשך עשר שנים ומעלה. הוא ניהל את מערכת־הבחירות של גח״ל לכנסת, שהתבססה על פולחן האישיות של מנחם בגין, ונכנס לכנסת הששית.

במשך שנה וחצי, שבהם פיתחה סיעת העולם הזה שיטה חדשה ומקורית של מאבק פרלמנטרי תקיף ורצוף, ישב תמיר על ספסלי חרות ושתק מאונס. אז אמר אליעזר שוסטק בישיבת גח״ל ש„אורי אבנרי עושה לבדו יותר מ־26 חברי סיעת גח״ל.״

כתוצאה מכך פרש תמיר מגח״ל, והקים את סיעת המרכז החופשי. בהדרגה אימצה לעצמה סיעה זו את כל השיטות של סיעת העולם הזה. אני מרשה לעצמי לומר שלא היה אף מכ־שיר פרלמנטרי אחד שהמרכז החופשי לא העתיקו מאיתנו.

(אין זה בהכרח ציון־לגנאי. היפאנים העתיקו את כל הדגמים שלהם מאמריקה ומאירופה, והם מייצרים סחורה טובה. מבחינה זו, היו אנשי המרכז החופשי ה„יפאנים״ של הכנסת.)

עכשיו, לפתע, התקפל המרכז החופשי ו־נכנס שוב לכלוב־הזהב. פירמה קטנה ויעילה מצטרפת לקארטל הגדול, ההורס כל יוזמה חופ־שית, אך המבטיח רווחים טובים.

יש בפרשה זו נקודה אחת, שאי־אפשר לעבור עליה בשתיקה.

הנקודה של בדר־עופר.

לחמנו, תמיר ואני, נגד כל שלבי המזימה השפלה הזאת. הפסדנו את המערכה (ואיך יכולנו לנצח, מול רי־כוז כביר כזה של כוח רודני?) אך הצלחנו לעורר את המדינה כולה להבנת הכוונה המרושעת של גח״ל והמערך.

היה זה סוד גלוי, שהמזימה כולה קמה מפני שהמערך רצה לחסל את סיעת העולם הזה, וגח״ל רצה לחסל את המרכז החופשי.

השגנו הבטחות פומביות של מיטב המדענים בארץ, שיבחרו בעד אחת הסיעות הקטנות. טובי הפרשנים קראו לתמוך בסיעות הקטנות, מפני שאין להן תחליף בכנסת. הם התכוונו לסיעת העולם הזה והמרכז החופשי.

עכשיו הצטרף תמיר לסיעת בדר, מבלי שהמזימה בוטלה. פירוש הדבר, למעשה, שהוא מצטרף למזימת בדר־עופר וייהנה ממנה. ייתכן מאוד שהמועמד השלישי או הרביעי של ה־מרכז החופשי ייכנס לכנסת בעזרת קנונייה זו, על חשבון הקולות הגנובים.

איך א ת ה מרגיש לנוכח אפשרות זו?

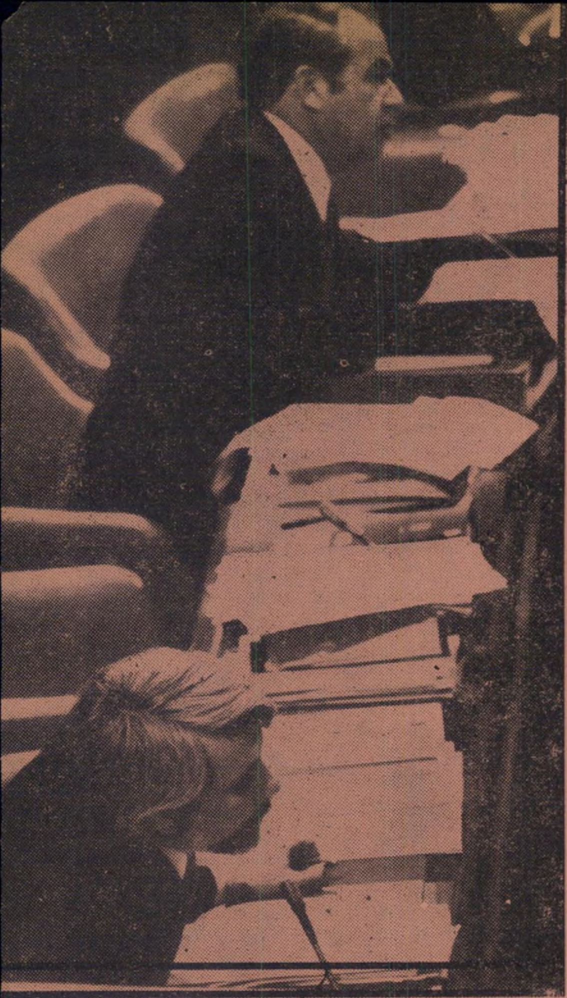

תמיר ואבנרי במאבק נגד חוק בדר־עופר, בליל־השימורים

אין ברירה

אינך יכול להצביע בעד הליכוד הימני. הצבעה בעדו פירושה התכחשות לכל שאיפותיך ומטרותיך.

אם כן, בעד מי תצביע?

בעד המערך? מובן שלא. בעד ל״ע, המשרתים את השילטון על כל צעד ושעל, שנמלטו בבושת־פנים מחזית המילחמה בכפייה הדתית (אתה זוכר את „חוק־האוזנר״?)

אין מנוס מן המסקנה: הסיעה היחידה שתמלא את החלל שנוצר היא סיעתנו. היא קדמה למרכז החופשי, והיא נשארה אחריו. אין היא הולכת בזיג־זאגים, ואין היא מחפשת קוניונקטורה. היא פועלת כפי שהיא פועלת, מפני שלשם כך נוצרה ולשם כך היא קיימת.

אינך מסכים לכל דיעותינו. יתכן שאתה חולק על כמה מהן. אך האם זה חשוב?

חשוב שבכנסת השמינית תהיה לפחות סיעה אחת שתנהל מאבק אופוזיציוני נמרץ, שתבקר את מעשי השיל־טון, שתחשוף מעשי עוול ושחיתות, שתדע איך להילחם בזירה הפרלמנטרית, שהביורוקרטיה תפחד מפניה.

סיעה שתהווה אלטרנטיבה לאופוזיציה.

אין תחליף לסיעתנו. גם אתה יודע זאת.

אני מציע לך להסיק את המסקנה. במ־קום לתת את קולך לבחירת המועמד ה־32 או ה־33 של הליכוד הימני (מי זה?) ולהכניס עוד עסקן אפור לכנסת, השתמש־נא בקולך היקר כדי להב־טיח שבכנסת ה־שמינית לא ידעך ניצוץ האופוזיציה הלוחמת. בברכה,

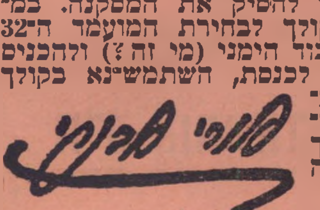

Natural Wonder

* אלו הן ציפורנייך - זוהרות ומטופחות בשלל גווני לאכות פרוטאיניות.
Nail Colour with Protein (4.70 ל״י)
* אלו הן שפתייך - המשוחות בשפתוני נטורל-וונדר המעניקים לשפתייך מראה לח, עסיסי וחושני.
Super Glossy Lipstick (9.75 ל״י)
* אלו הן עינייך - מעבר למסך אצבעות, מאופרות להפליא בצללית - אבקה קסומה של נטורל-וונדר.
Single Pan Eyeshadow (16.- ל״י)
* אלו הן פנייך - באיפור קליל ובלתי נראה של בסיס לאיפור.
Fluffy Creme Make-up (13.- ל״י)
* אלו הן לחייך - סמוקות וקורנות עם גלילי סומק קרמיים.
Great Glow Cheek Stick (18.- ל״י)

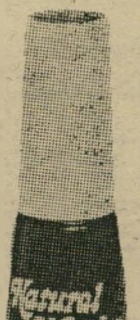

Natural Wonder תכשירי-הקסם לטיפול ואיפור אופנתי להשיג בתמרוקיה הקרובה ובבתי כל-בו

קורא יקר,

מסיבות וחגיגות אינן נכללות בתוכנית העבודה של המערכת. למרות זאת חרגנו ממנהגנו בשבוע שלפני ראש־השנה, כדי להכין במישרדי המערכת מסיבת הפתעה קטנה. בשעה המיועדת לישיבת המערכת השבועית הפך שולחן הישיבות של המערכת לשולחן כיבוד, ומתוך ארונות הספרים נשלפו בקבוקי שמפניה כדי לציין מאורע אישי הקשור בתולדות עיתון זה — מלאות 50 שנה לאורי אבנרי.

מלבד עובדי המערכת הוזמנו להרים כוסית אלה שעשו עימנו בתקופות שונות כיברת־דרך בהעולם הזה.

צילה ודידי מנוסי במסיבת המערכת *

— מיפגש רעים עליז —

וכך, בהשפעת השמפניה ורוח העולם הזה, התרוממה מסיבה צנועה וספונטאנית זו שנערכה בצהריי־יום, והפכה למיפגש רעים עליז, שגם אלה מבין הנוכחים האמונים על מסיבות, יזכרוהו ודאי לטובה.

כמה מבין האורחים, ששמותיהם פיארו בעבר את עמודי העולם הזה, כעמוס קינן, דן בן־אמוץ, דידי מנוסי, אורי סלע או אורי דן, רחוקים כיום מקשר עם העתון. למרות זאת ניתן היה לחוש בהזדמנות זו שכל אחד מהם — כמו הרבה אחרים שתרמו במרוצת השנים מיכולתם וכישרונגם לעתון זה — השאיר חלק מעצמו במוסד זה, חלק השייך למהות המיוחדת של העולם הזה.

עובדי המערכת משיקים כוסיות שמפניה **

— במקום ישיבת מערכת —

זו היתה מסיבה עליזה מאוד. אילו נשאר בה מישהו פיכח כדי לרשום את קרבות הלשון, ההברקות הפילוליות והעקיצות ההדדיות בין הנוכחים, היה תורם ודאי לא מעט לאוצר ההומור הישראלי.

צחוק. צחוק. אבל... המאורע שלשמו נערכה המסיבה הזכיר את הדרך הארוכה והמפותלת שעשה העולם הזה, מאז נטלה אותו לידיה קבוצת צעירים משוחררי צה״ל ועשתה אותו לעיתון בעל התדמית הצעירה ביותר בישראל. הזמן עושה את שלו. אנשים שהחלו את דרכם בעיתון כצעירים נלהבים, התבגרו.

דן בן־אמוץ ונורית גרץ במסיבה

— במסיבת הפתעה —

אבל תדמיתו של העולם הזה עצמו, כך אנו מקווים, נשארה צעירה. אינני מכיר עוד מערכת עיתון אחת בארץ בה קיים תהליך כה עקבי ורצוף של שילוב דורות, ושבה יכולים כתבים צעירים לעבוד עם עובדי מערכת ותיקים שווים עם שווים, כמו שהדבר קיים במערכת זו.

אותם כתבים צעירים שהשתתפו במסיבה והתבוננו בהערצה בדמויות ששמותיהם הם חלק בלתי נפרד מעולם העיתונות הישראלי, היו עדות נאמנה לכך.

* מימין, מזכירת המערכת חנה גבאי והפירסומאי אורי סלע.

** מימין לשמאל: מרסל זוהר, יוסי שנון, עוזי הדרי ואברהם סיטון.

אנשים

סוזי לרמן ערכה תצוגת סקי־מים בלי מכנסיים

■ ערב צאתו לחופשה ב־קיבוצו, גבעת־חיים, נכנס מזכ"ל ההסתדרות **יצחק בן־אהרון** לקפה אקסודוס בצפון תל־אביב. קרא לעברו סוחר ה־קרקעות **אריה לוי**: „בן־אהרון, אתה לא סוחר!" בן־אהרון נעצר, חייך ושאל: „למה?" השיב לו לוי: „ככה מוותרים על כיסא? בלי דמי־מפתח? תן לי לייצג אותך. רק מהקומיסיון אני עושה 100 אלף לירות." בן־אהרון טפח לו על כתפו, ואמר: „על תדאג! כיס־אות יש לי בבית כמה שאני רוצה."

■ בישיבת ועדת־המינויים של מיפלגת העבודה קיבל יו"ר הוועדה, שר־האוצר **פינ־חס ספיר**, טלפון בהול מסגן מזכ"ל המיפלגה מטעם אחדות־העבודה, **אברהם גבלבר**. המשתתפים בישיבה שמעו רק את ספיר אומר: „גבלבר, זה בסדר, הוא במקום השני... כן... זה מובטח... לא יהיו שינויים בטקסי בדרך לירושלים..." ה־נוכחים פרצו בצחוק, הראו ל־ספיר התמהה את פיליטונו של **יואל מרקוס** בהארץ מאותו בוקר ובו תיאור מדוייק של שיחה כזאת — פרי דימיונו של מרקוס.

■ תבחירות הקרבות מו־לידות בדיחות חדשות. אחת האחרונות היא זו של העיתונאי **עמנואל בר־קדמא** על מזכ"ל מיפלגת העבודה **אה־רון ידלין**, שהיה בזמנו יו"ר תנועת הצופים: „מת נשאר לידלין מהתקופה שהיה ב־צופים? להעביר זקנה את ה־כביש."

■ אנשי התיאטרון **אב־רהם („אבי") עוז, תום לוי ובן־ציון מוניץ**, והקאריקטו־ריסט **ג'קי ג'קסון**, שיצאו לסיור־הרצאות במעוזי התעלה, עברו חווייה מפוקפקת במטוס שהוביל אותם לתעלה: איתם טס מאלף נחשים, שהביא איתו שק מלא נחשים כדי להדגים אותם בפני החיילים במעוזים. הארבעת חצטופפו בסינת ה־מטוס, פינו את השטח למאלף ונחשיו.

■ תקרית בלתי־נעימה איר־עה לדוגמנית היפהפיה **סוזי לרמן** בעיצומו של ראש־השנה. סוזי ירדה לבלות את החג, כמו הרבה תל־אביבים אחרים, באילת. כשהיא לבושה בביקיני סמלי, בילתה סוזי ב־סקי־מים על־גבי סירת־המירוץ של ידידה **יצחק („איציק מוס־טאנג") דנין**, בעל מוסך רנו ביפו. כאשר התכוננה לערוך תצוגה של סקי־מים לעיני מאות צופים, שעמדו וצפו בה בהתפעלות על החוף, נשמטו לפתע מכנסי הביקיני שלה, השתלשלו מעל רגליה החטו־בות ונפלו למים. סוזי המופ־תעת, נשארה כורעת במים, נגררה כך על־ידי סירת־המירוץ לאורך מאות מטרים, לפני ש־התגלה כי איבדה את מכנסיה. היא נמשתה מהמים, הולבשה במכנסי־גבר, חזרה לנקודת־המוצא, ניסתה למשות את ה־מכנסיים בצלילה, לא הצליחה.

■ מאמציו של איש אילת **רפי נלסון**, להקים חווה ל־גידול קרוקודילים בכפר־הנופש שלו מדרום לאילת, עשויים להסתיים בהצלחה. לאחר שרפי כבר רכש בסינגפור את התני־נים עבור חוותו, הביעה החברה להגנת הטבע התנגדות להבא־תם לארץ. **אורי צאן**, איש החברה, טען כי רפי רוצה ל־ייבא את התנינים כדי לפשוט מעליהם את עורם לייצור אר־נקים ונעליים — דבר לו מת־נגדת החברה. רפי התרגז, כתב מכתב חריף למנכ"ל החברה להגנת הטבע אלוף (מיל.) **אברהם יפה**. טען רפי: „אם נותנים לגרוזינים לעלות לארץ, אין סיבה שלא יתנו גם ל־קרוקודילים." יפה הסיר את התנגדותו.

■ המשורר **חיים חפר** שהה בחברת ידידים במיסעדת בית־אמריקה בתל־אביב, כאשר באותה שעה ממש סעד שם גם שר־הביטחון **משה דיין** ב־חברת רעיתו **רחל**. לפתע נש־מטה כוס מידיו של המלצר, והמשקה נשפך על מכנסיו של חפר. הכריז חפר, הידוע כאחד ממבקריו החריפים של שר־הביטחון: „זאת בטח עבודה של דיין!"

■ חוש בלשי גילה בשבוע שעבר מנהל מלון הסלע האדום באילת אל"מ (מיל.) **נפתלי בהירי**, שגילה כי אורחים מ־תל־אביב גנבו את כל המגבות, כוסות, צלחות, מנורות־שולחן ותמונות שהיו בחדריהם. הוא טילפן מייד לסגן־ניצב **רח־מים קונפורטי** במישטרת ת"א, הודיע לו על הגניבה. שוטרים יצאו לכתובות שמסרו האורחים, אך גילו כי הן מזו־ייפות. בהירי לא נכנע, בירר אצל הסוכן שאצלו הזמינו את החדרים, איתר כתובת אחת ו־הודיע עליה למישטרת תל־אביב. הפעם הצליחו השוטרים ללכוד את אחד הזוגות, הגיעו דרכו לזוג נוסף שהתארח ב־בית־המלון. בחיפוש בדירותיהם נמצאו כל החפצים הגנובים ו־הזוגות יועמדו לדין.

■ הפורצים לביתו של עורך־הדין **מקס לובטקין**, המייצג בין השאר גם את ה־חברה הימית להובלת פרי ה־שייכת **ליעקב מרידור** ו־**מילא ברנר**, הופרעו במלאכ־תם על־ידי כלבו של עורך־הדין, הצליחו לגנוב רק את פסלו של הפסל **יצחק שמואלי**, ה־שווה חמשת אלפים דולר.

פסוקי השבוע

● **עזר וייצמן**, על ה־התרחשויות סביב הקמת הלי־כוד הלאומי: „כל האנשים שווים, אבל יש השווים ל־תחת."

● **מזכ"ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון**: „הכל בסדר, הכל נמשך: הפיקות נמ־שך, ההתייקרויות נמשכות וההתעשרות נמשכת."

עבד־אל־עזיז זועבי

(מימין) סגן שר־הבריאות, מברך את המתאבק אבו־ענתר לפני הקרב שלו עם רפאל הלפרין, שנערך בשבוע שעבר בהיכל־הספורט בתל־אביב. הברכה לא עזרה. המת־אבק רפאל הלפרין, שקרא פירקי־תהילים לפני התחלת הקרב, ניצח.

רונית בלנק

בת ה־15 וחצי, מלכת המים 1973, במסיבה שנערכה לכבודה בפיאנו־בר של מרדכי („ציגלה") ציגלר (מימין), שהחליט כי מה שמתאים למלכה זה שמפניה צרפתית וקאווייר רוסי. קבעה המלכה, שטעמה לראשונה בחייה מזון מלכות: „זה בכלל לגמרי לא רע."

דויד („דדו") אלעזר

(מימין) השתתף השבוע במסיבה שנערכה בפיאנו־בר 77 לכבוד עשרות האמנים שהופיעו בהתנדבות בפני חיילי צה"ל במוצבים הקידמיים משארם־אל־שייך ועד החרמון בראש השנה. דדו הודה לכולם בשם צה"ל. בתמונה נראה הרמטכ"ל יחד עם מפקד חיל־האוויר בנימין פלד ומייק סטולוביסקי. מעליהם: הזמר ג'ימי לויד.

תשבץ העולם הזה 1883

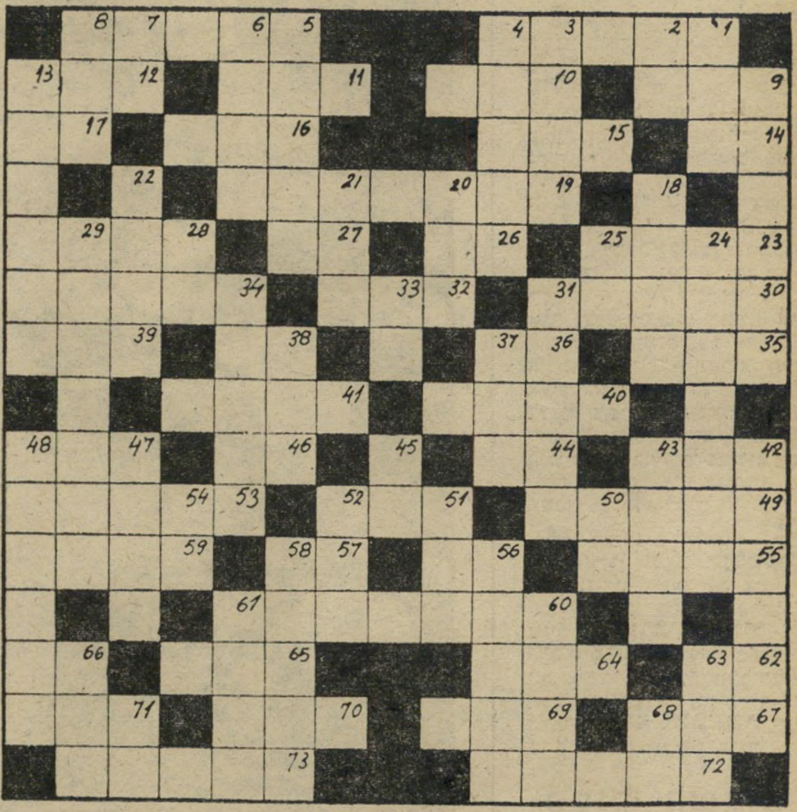

מאוזן:

1) גוף פוליטי חדש. 5) חומר הממיס צבע צפורניים. 9) כוח. 10) ארבה. 11) מדינה דרום אמריקאית. 12) אליל בבלי. 14) מצבה. 15) שופט מוסלמי. 16) מחצית היממה. 17) מזכיר האו״ם הראשון. 19) קיבוץ בדרום הארץ. 23) מצב משפחתי. 26) שקט. 27) מגיע. 28) חיה ממולאת (כתיב חסר). 30) אשה פאטאלית. 32) איש דת. 34) מלא תחבולות. 35) רשע פורימי. 36) נעלם. 38) קרס באף בהמה. 39) עיר בגרמניה. 40) דבר אחר. 41) פורש, מרשה. 42) כי אם, דווקא. 44) אות עברית. 46) עוף ציד. 47) מדינה קדומה בארם נהרים. 49) עירבוב נוזלים. 51) קבוצת מטוסים. 53) מינראל, תחמוצת הברזל. 55) תפוח אדמה מתוק. 56) בסיס. 57) אל מצרי. 59) שואף להגיע. 60) יריבו הנוראי של הלפרין. 62) בהמה טיבטית. 64) קידומת שם ערבית. 65) אגם. 66) שנשמה באפו. 67) מארבעת המינים. 69) השליך, זרק, ירה. 70) המרובע האדום בקלפים. 71) פס, פתיל. 72) בעייה, שאלה. 73) אלת האש במיתולוגיה היוונית.

מאונך:

1) עיר במרכז הארץ. 2) מטבע יפני. 3) „וני, ...ויצ׳י״. 4) זמרת צרפתיה ממוצא יהודי מזרחי. 5) סופר ישראלי. 6) אחד הזמנים. 7) קידומת שם הולנדי. 8) כלי נגינה. 9) נשיא שהתאבד. 13) חרות׳ניק פורש. 18) נהרג בידי חכים וביח צורי. 20) מושג תיאטרוני. 21) מגיפה או עיתון בוקר. 22) משופשף. 24) אלוף הקיטש. 25) אוניברסיטה אמריקאית. 28) מוקש. 29) גיבורת אגדה מפורסמת, שרקדה בנשף. 31) הפלגה בדיבור. 33) תשלום לרשות. 34) קיר, דופן. 37) איבר נשימה של דג. 38) צד בחתונה. 42) חדר רחצה. 43) משתמש בשמאלו. 45) בן צאן. 47) חלקיק של יסוד. 48) מרכז תעשית המכוניות בארצות־הברית. 50) אפיסת כוח. 51) „האם... אתה, אם לצרינו?״ 52) האשה מצמיחה לבעל שתיים כאלה. 54) מרכז עצבים. 56) מטען. 58) בקשה לבית דין גבוה לצדק. 60) מזג אוויר מעורפל. 61) מאבותיה של רומא. 63) מזרח. 66) „זה נוער זה? זה ...״. 68) כלי עינויים. 71) תו נגינה.

חשבץ 1883

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיסור, חיבור וחילוק, יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

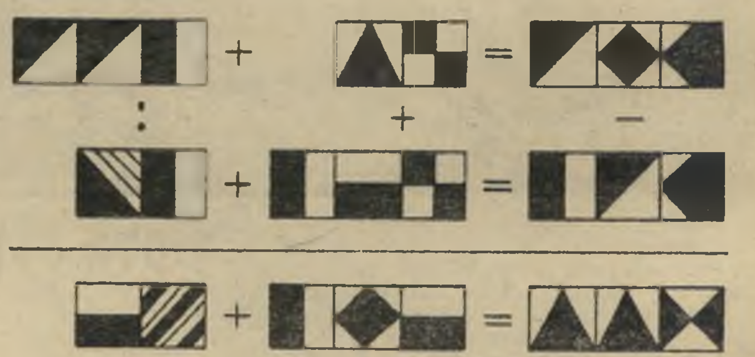

מכתבים

■ צדק היסטורי

> **„העולם הזה" 1881, „ההבטחה האלוקית לערביי ארץ־ישראל", מכתב למערכת של הקורא ד״ר שלמה רוזנבאום־נרקיס, הטוען כי ליהודים ולערבים זכות שווה על ארץ־ישראל.**

התרשמתי עמוקות מניתוחו ההיסטורי־אתנולוגי של ד״ר שלמה רוזנבאום־נרקיס.

מזמן חשבתי וגם הרגשתי כמותו, שערביי ארץ־ישראל הם בחלקם המכריע צאצאי אבותינו שלא גלו מעל אדמתם לאחר חורבן הבית השני וגזירות רומא האלילית וביזאנטיון הנוצרית. אבל מכאן ועד הפיתרון המוצע על ידו — חלוקת

מרדכי היילפרין
שניים אוחזים בטלית

ארץ־ישראל למדינה יהודית ומדינה ערבית (פלסטינית) — רחוקה הדרך!

לדעתי, דווקא הפיתרון של ארץ־ישראל (המערבית) השלמה והיא: מדינת־ישראל הנוכחית תחת שילטון הרוב היהודי — ולעומתה שילטון ערבי על מזרחה של ארצנו (ממלכת ירדן ההאשמית) מהווה מעשה של צדק היסטורי, בבחינת: שניים אוחזים בטלית; זה אומר: ,כולה שלי,' — וזה אומר: ,כולה שלי' — יחלוקו!"

חלוקה זו נעשתה כבר לפני יובל שנים על־ידי צ׳רצ׳יל בתפקידו כשר־המושבות הבריטי, כשיצר את אמירות עבר־הירדן המיזרחי, תחת שילטונו של עבדאללה, סבו של חוסיין.

מרדכי היילפרין, עין־כרם

■ לא פנו ליגאל ידין

> **„העולם הזה" 1881, „תשקיף — יגאל ידין דחה פנייה להצטרף לליכוד".**

בידיעה נאמר, כי סירבתי להצטרף לליכוד הימני מטעמי בריאות.

ובכן:

1) לא פנו אלי,
2) אילו פנו, הייתי מסרב,
3) הייתי מסרב לכל מיפלגה.

הסירוב היה נובע מכך שאיני שייך לאיזה מיפלגה שהיא. תשמחו בוודאי לשמוע שמצב בריאותי תקין ביותר...

יגאל ידין, ירושלים

■ גיהינום הנהיגה

יש בישראל יותר מחצי מיליון בעלי רשיון־נהיגה, שכולם או רובם, הם גם בעלי רכב, וכולם או רובם בעלי זכות הצבעה לכנסת, וכולם ממורמרים!

טובעים בים של חוקים, ותקנות, וקנסות, וגרירות, ודו״חות של המישטרה, והסיירים והפקחים למיניהם — וכי אני צריך לפרט לכם על הגיהינום של נהיגה וחנייה בכבישי הארץ?

הצעתי היא: תנו לטובעים יד! זרקו להם קרש הצלה! תיפנו אליהם ישירות, בהבטחת עזרה והגנה ומאבק נגד חוקים ותקנות דרקוניים! ואני בטוח שחלק גדול מבעלי רישיונות הנהיגה, יצביעו עבורכם לכנסת.

י. פ., תל־אביב

■ שתי מדינות — דרך אחת!

בישראל כברוסיה הבולשביקית: או שעושים מה שהשילטון דורש, או שמקבלים מכות.

בישראל עושים הכל כדי להעניש יהודים שאינם רוצים להתיישב במדינת היהודים. יהודי ברית־המועצות שעברו לרומא ישר ממחנה הקליטה בווינה בכדי לנסוע לאיזו שהיא מדינה אחרת, ואלה שירדו (איזו מילה משונה!) מישראל לרומא בכדי לנסוע הלאה, לא יקבלו כל עזרה מהג׳וינט ומהיאס.

כך שאם אינך עושה מה שדורשים ממך שר־הקליטה נתן פלד ומנהל מחלקת הקליטה בסוכנות עוזי נרקיס, זאת אומרת שתישאר בישראל, ידאגו השניים שתמות ברעב ברומא.

כך שנשארו למישפחות היהודיות־הסובייטיות שתי דרכים:

א) לעשות הכל בכדי לשוב לרוסיה הבולשביקית,

ב) להתנצר ובעזרת הכנסיה לנסוע למדינה כלשהי.

והנרקיסים והפלדים למיניהם עוד באים בטענות לשילטונות ברית־המועצות כשהם פועלים באותן דרכים.

בוריס קליפר, ירושלים

■ איש השנה

הפתעתם אותי. מכל האנשים שחשבתי עליהם כמועמדים לתואר איש השנה של העולם הזה, היה אריק האיש האחרון שחשבתי שתבחרו בו.

הצלחתם להיות הוגנים כלפי אריק, ובאורח שעה להבליט את הסכנה הגדולה הטמונה בו לגבי עתידה של ישראל כמדינה מתקדמת.

יוסף שטרנפלד, תל־אביב

... אפילו עבורי, ששירתתי בשעתו בחטיבת הצנחנים 202 תחת פיקודו של אריק שרון, היה בכתבת השער שלכם עליו כדי לחדש לי הרבה פרטים שלא ידעתי אודותיו. במיוחד, אני סבור, מאלף הפרק על הוריו של אריק. כמי שמכיר את אריק מקרוב, הופתעתי לגלות את מקור הניגודים

אריק שרון והוריו (1946)
פרק מאלף

שבו שהוא כנראה באישיותם ההפוכה של הוריו...

מ. ד., ירושלים

● אריק בחברת אביו ואמו — ורה וסמואיל שיינרמן בשנת 1946 — ראה תמונה.

■ שיכון לזוגות צעירים

גם ראש עיריית חולון הצטרף לדואגים

(המשך בעמוד 12)

לפני שאתם מוצאים פתרונות לתחבורה מתחת לאדמה!

תנו לנו לנסוע על פני האדמה

לתחבורה ציבורית דרושים נתיבים מיוחדים

זכות קדימה למסיע ההמונים!

אגד-המחלקה ליחסי ציבור

האם מוביל קו ישיר מביצות נהלל לחולות של פיתחת־רפיח?

האפנדים החדשים

תמונה בטלוויזיה: קריית־ארבע. פאר ההתנחלות הישראלית לייד חברון. יורשי אברהם אבינו. בית־מלאכה. מנהל־העבודה היהודי, אחד המתנחלים, נותן הוראות. הפועלים מצייתים ועובדים.

הפועלים הם ערבים. התוצרת: חנוכיות.

תמונה אחרת: פיתחת־רפיח. מושב שדות. בתים חדשים, סטנדרטיים. ילדים משחקים. מתנחלת צעירה, מחייכת, מדברת במיבטא זר. בוודאי, טוב להיות כאן. כדאי להיות כאן. יש פרנסה. יש שיחרור ממיסים. אפשר להסתדר יותר טוב מאשר בתל־אביב.

ה„פרנסה" נמצאת בחוץ. בדואים מעבדים את האדמה. בדואים שגדלו במקום הזה, מפני שהיה שלהם. חיילים גירשו אותם, דחפורים הרסו את ביקתותיהם. גדר גבוהה הוקמה סביב השטח, בינם ובין אדמתם. ואז נפתח פתח בגדר, והבדואים הוחזרו למקום, כעובדים שכירים של האפנדים החדשים.

משה אפנדי, יצחק אפנדי, דויד אפנדי. מתנחלים.

מדגניה עד שדות

זוהי רק ההתחלה. מה שקורה בקריית־ארבע עתיד לקרות בכל רחבי הארץ. אריק שרון מדבר על שכם־עילית, רמאללה־עילית ויריחו־עילית, ואריק שרון יודע על מה הוא מדבר.

בקריית־רפיח פועל מתחרהו של אריק, משה דיין. הוא מרוגז על העסקת העובדים הערביים במושבי־טיפוחיו־סיפוחיו. אולם העבודה, שאריק התחיל בה, נמשכת במלוא הקצב. אלפי בדואים נוספים עומדים לפני גירוש. דחפורים עוברים על פני בתי־קברות ודיונות, ופורצים את הכביש לעיר שעדיין איננה.

משולש־ענק — רפיח־ניצנה־עריש — מוכן להתנחלות. שטח הגדול פי שניים מכל רצועת עזה. חומה־ומיגדל אדירים מול פני מידבר־סיני. רבבות בדואים יפונו ויידחקו לתוך המידבר. ואחר־כך יוחזרו כדי לעבוד למען המתנחלים־האפנדים.

ליפי־הנפש המוחים יש תשובה ניצחת: זוהי ציונות. ציונות בלי מרכאות. לא רק הציונות של 1973, אלא גם של 1903 ו־1933. כך זה היה תמיד.

מאת

אורי אבנרי

וכך אומרים הציונים־בלי־מרכאות, 1973:

תמיד קמה ההתיישבות היהודית על אדמה שהיתה שייכת לערבים. תמיד סולקו הערבים מן האדמות שנכבשו. תמיד היתה הציונות אכזרית.

נכון, פעם היינו חלשים. דיברנו דיברי נועם. הסתרנו את האמת האכזרית מאחורי מליצות יפות. אבל עכשיו אנחנו חזקים. הגיעה העת לשים קץ לצביעות.

מה שקורה בפיתחת־רפיח, הוא שקרה בנהלל. אין הבדל בין קריית־ארבע ופתח־תקווה. קו ישיר מוביל מדגניה לדיקלה.

מי ששולל את הנעשה בשדות, שולל גם את זכותו לשבת בכרם־שלום הסמוכה. מי ששולל את פיתחת־רפיח, שולל את עמק־יזרעאל. זכותנו בשכם־עילית היא כזכותנו בנצרת־עילית.

והברירה היא פשוטה: אם הינך ציוני, עליך לחייב את כל אלה. אם אינך מחייב אותם, אינך ציוני, ואתה מתנכר לעצם זכותנו להיות בארץ הזאת.

עמוד אש ותמרות עשן

זוהי ברירה מפתה, מפני שהיא פשוטה וחלקה. היא מפתה בשני הכיוונים.

למחנה אחד היא עוזרת להצדיק כל מעשה מרושע, כל „חריג", הנעשה עתה בשם הציונות.

מה אנחנו עושים, בסך־הכל? אנחנו עושים מה שעשו אבותינו, אנשי העלייה השניה והשלישית. אבל הם עשו בצביעות, ואנחנו בגלוי. הם לא יכלו לשלוח את צה"ל לגרש את הערבים, כי לא היה להם צה"ל. לנו יש, ברוך־השם. יש לנו צבא, ויש לנו אריקים, המוכנים לקבל על עצמם את האחריות לבצע את העבודה השחורה „בלי פקודה", בתור „חריגים".

אלה הם הצנטוריונים החדשים של האימפריה החדשה, העושים את שלהם ביודעם שהממשלה הצבועה תגנה אותם, ותיישב למחרת היום את האדמה שפינו ב„חריגים".

ככה זה. ככה זה היה. אולי זה לא יפה. אבל הקמת מדינה וכיבוש מולדת אינם דברים יפים. זה ייראה יפה בספרי ההיסטוריה. אבל בינתיים מוכרח מישהו לעשות את העבודה השחורה.

זה מחנה אחד — המחנה שדיין ואריק הולכים לפניו כעמוד־אש וכתימרת־עשן.

המחנה השני מקבל את אותה הברירה, ומסיק את המסקנה ההפוכה.

נכון, זכותנו על שכם־עילית היא כזכותנו על יפו־עילית, שהיא תל־אביב. על כן אין לנו זכות על שתיהן. שדות היא כנהלל — לכן גם נהלל היתה פרי נישול. הציונות היתה נשלנית ומרושעת, מתחילתה ועד היום.

קשה לדעת איזו משתי המסקנות מפחידה יותר. האחת מובילה לקולוניאליזם, לשלילה טוטאלית של כל ערכי־המוסר, לריצת־אמוק לאומית. השנייה מובילה להתכחשות עצמית, לאובדן האמונה בעצם זכות־קיומנו, להתקפלות אישית ולאומית.

הסכנה הראשונה ברורה וגלוייה לעין. הסכנה השנייה גלוייה פחות, אך ייתכן שאינה פחות חמורה. היא נוגעת לטובי הנוער, לעילית המוסרית הקטנה שיש בכל אומה. וכפי שכבר ראינו בשנה האחרונה, היא עלולה להביא לדרך־חתחתים.

השאלה הגדולה היא: האם הברירה עצמה נכונה? האם אין היא פירכה? האם אין היא הפשטה נוראה, כוזבת במהותה?

האם ההקבלה נהלל—שדות, תל־אביב—חברון, עומדת במיבחן של ביקורת רצינית? האם אין היא תפורה לפי מידות ההווה? האם אין זה נסיון להכניס בדיעבד תוכן של היום לדפוסים של אתמול?

מייבשי הביצות בחסות גאפירים: תצלום משנות השלושים

אני מציע להתמודד עם הבעייה הזאת. אין מנוס ממנה. כל ניסיון להתעלם ממנה יסתיים באסון נפשי.

ערבים בנהלל

כשהייתי ילד, חייתי חצי שנה בנהלל, אצל מישפחת איכרים ממקימי המושב. (כן, אז עוד קראו להם איכרים).

מחשבתי חוזרת אל הימים ההם. בערבים ארוכים, ליד מנורת־הנפט העשנה, על כוס תה עם לימון וחתיכת קטנה־קטנה של חלבה, היו הזקנים מספרים על ההתחלה, שהיתה אז עדיין טרייה בזיכרונם. כי הזקנים היו אז כבני 40־50, ונראו כבני 70־80.

לנגד עינינו, באותם ערבים, קם מחדש העולם של ימי־הראשית. הביצות. הקדחת. הראשונים שחלו ומתו. האחרים שהתייאשו וברחו. הרעב. העבודה הנוראה. האקליפטוסים.

זה לא היה פרק בספר לילדים. זה היה פרק של זיכרונות אישיים, מפי האנשים שעשו היסטוריה במו ידיהם.

נהלל של אותם הימים כבר היכתה שרשים. 75 בתים לבנים של שלושה חדרים עמדו בעיגול מדוייק מסביב לבית־העם והצרכניה. חורשת האקליפטוסים, בכניסה למושב, נראתה כיער־נוי, ולא נשאר שריד וזכר מן הביצות. לא היה חשמל, כמובן. השבילים טבעו בבוץ עמוק במשך כמה שבועות בשנה. הייתושים הצליחו לחדור מבעד לחלונות המרושתים. האוכל היה מעט ופשוט. העבודה נמשכה 12 שעות ביום לפחות. אופניים ומכונת־תפירה היו בגדר מותרות. אבל בשביל המייסדים היה זה גן־עדן, הגשמת כל החלומות.

הם היו אידיאליסטים אמיתיים, עד האחרון שבהם. הם האמינו בלב שלם שהם מגשימים אידיאל סוציאלי נאצל, אידיאל של חברה עובדת, שיוויונית, ללא ניצול וללא שררה. האידיאל הלאומי והאידיאל הסוציאלי היו קשורים בלבם זה בזה, והם לא ראו בשני ספק בלתי־מחושב לראשון. הצדק החברתי היה חשוב להם לא פחות מן הגאולה הלאומית.

אילו אמר להם מישהו שהם גזלו את האדמה מן הערבים, היו מסתכלים עליו כעל משוגע. האדמה נקנתה בכסף. היא לא נגזלה מאיש, מפני שהיתה אדמת־ביצות, ואיש לא ישב עליה.

לא היה שום קשר בין הכפר ובין היישובים הערביים מסביב. לפעמים היינו נתקלים

בערבי בודד על שביל נידח, מברכים אותו לשלום וזוכים בברכה חגיגית בתשובה. אבל היו סיפורים על ערבים שבאו לטיפול במירפאה, ושררה הרגשה כללית שקיומה של נהלל טוב גם לערבים ומביא להם ברכה.

מארכסיסט מה הוא אומר

זהי, כמובן, עדות סובייקטיבית. מארכסיסט אמיתי ידחה אותה בבוז. הוא יאמר: רק העובדות האובייקטיביות חשובות.

ממי נקנתה אדמת נהלל? מאיזשהו אפנדי. מה קרה לפלאחים שישבו על האדמה? הם גורשו על־ידי המישטרה הבריטית.

ואם לא ישבו ערבים על אדמה מסויימת זו, מפני שהיתה נגועה בקדחת, גם זה אינו חשוב. במוקדם או במאוחר היו מייבשים את הביצות. האדמה היתה שייכת לבסיס־הקיום של העם הפלסטיני, והיא נלקחה על־ידי מתנחלים יהודיים. השיטה אינה חשובה.

אין הבדל בין קנייה ובין כיבוש אחר. הקנייה היא דרכם של החלשים והעשירים. ברגע שהיישוב התחזק, הוא כבש. כך או כך, התוצאה היתה נישול.

האידיאליזם של המתיישבים היה נחמד, אבל בלתי־רלוונטי. הוא הדין לגבי סיבלותיהם וקורבנותיהם. חשובה רק התוצאה. והתוצאה היתה בנהלל לפני שני דורות כמו בשדות של ימינו אלה.

נכון, מייסדי נהלל לא העסיקו ערבים. (האם עובדים כיום ערבים במשקי נהלל? קרוב לוודאי שכן.) אבל זהו, פשוט, ההבדל בין סיגנונות התקופות. המצב השתנה. כיום יש תעסוקת־יתר, ורמת־המחייה עלתה, ופועלים ערביים יש בשפע בשטחים שכבשנו, ושעוד נכבוש.

בקיצור, ההבדל בין המתנחלים חולי־הקדחת ובין האפנדים החדשים בפיתחה אינו אלא סובייקטיבי. ועל כן, אינו חשוב.

הקדחת והאפנדים

אין אני מוכן לקבל טענה זו. אני חושב שהיא מקור לכזב מסוכן. יש חשיבות לצד הסובייקטיבי. ח ש ו ב מה הרגישו המתיישבים, במה האמינו, מה חשבו.

אי־אפשר להעריך את התקופה, את אנשיה ואת מיבצעיה, מבלי לקחת בחשבון את מניעיהם. יש לדון אותם על פי מניעים אלה.

יש הבדל תהומי בין תקופת דגניה ונהלל ובין תקופת דיקלה ושדות. בני דגניה ונהלל לא היו צבועים. הם האמינו בלב שלם שאינם מנשלים איש, שהם כובשים אדמת־בתולין, שאינם גורמים עוול.

אין שום דמיון בינם לבין האפנדים הציניים היושבים על אדמת איקרית, הרואים נגד עיניהם את בעלי־האדמה העקורים, והלוחמים נגד החזרתם. אין שום דמיון בינם לבין מתנחלי רפיח, המקבלים לידיהם אדמה שנשדדה לנגד עיניהם, והמעסיקים את השדודים כעבדים־בשכר.

מה שקרה בנהלל, קרה בצורה דומה במאות יישובים אחרים. הצעירים והצעירות שהלכו אליהם הקריבו קורבנות עצומים. הם היו חדורים אמונה שהם בונים חברה אנושית צודקת. הם עבדו עבודה מפרכת, וחיו חיי עוני ורעב במשך שנים.

כל אלה אינם אגדה של סיפורי־ילדים. זוהי האמת. אמנם, אמת סובייקטיבית. אך מחיקת הגורם הסובייקטיבי הוא עוול משווע.

נכון, מתיישבים אלה התעלמו, פחות או יותר, ממה שקורה לעם־הארץ. אפשר לאמר שזאת היתה התעלמות נוחה, הדחקה לתת־הכרה של עובדה בלתי־נעימה. היה נוח לחשוב שאיש לא נפגע מן ההתיישבות, שבעצם זה טוב גם לערבים, שהערבים יכולים להתרפא במירפאות קופת־חולים ולמכור את תוצרתם בערים היהודיות. שהאדמה נקנתה בכסף רב, ואף מופרז. שה„מאורעות" אינם אלא התקפות־רצח של אוכלוסייה פרימיטיבית מוסתת, ולא תגובה של עם על חדירת עם אחר לארצו.

התעלמות זו היא עובדה היסטורית. בילעדיה, ייתכן שהתנועה הציונית היתה מוצאת דרך לדו־קיום עם העם השני בארץ, והמילחמה הגדולה בין ארץ־ישראל ופלסטין לא היתה פורצת כלל.

התנועה הציונית השתדלה להתעלם מן הבעייה. זה נכון. אולם צל זה אינו מבטל את האור המבהיק של האידיאליזם הציוני, האידיאליזם של רבבות שהאמינו בצדק ובשיוויון ובעבודת־כפיים, והגשימו אידיאל זה בחייהם.

בבואנו לדון את הציונות — את התנועה שהביאה אותנו לארץ

היום הראשון של גירוש הבדואים מהפיתחה

זו והשרישה אותנו כאן — עלינו לראות את האור והצל, את המעשה החיובי הגדול ואת המחדל הרה־האסון כאחד.

שלוש תקופות

מן הדין הוא להפריד בבירור בין שלוש תקופות של התיישבות יהודית.

התקופה הראשונה היא מן הראשית עד 1948. היתה זאת תקופת האידיאליזם ההתיישבותי הצרוף. המתיישבים היו שלמים עם עצמם. הם האמינו (כן, סובייקטיבית!) שאינם עושים עוול לאיש, אלא מביאים גאולה לעצמם, לארץ ולחברה האנושית כולה.

זוהי התקופה שהולידה את יצירות־הפאר של הציונות: הקבוצה, הקיבוץ, המושב, אירגון־ההגנה האנטי־מיליטריסטי, השפה העברית החדשה.

האדמה נקנתה בכסף, וזה הרגיע את מצפון המתיישבים. יתר על כן, היישובים היהודיים היו איים בים הערבי. מרבית הארץ נשארה בידי הערבים. גם מבחינה חזותית לא נוצר הרושם שהארץ נגזלת מידי העם שישב בה.

התקופה השניה התחילה במילחמת־העצמאות, ונסתיימה במילחמת ששת־הימים. ההתיישבות בתקופה זו היתה יותר בעייתית. האדמה היתה שייכת, במידה רבה, לעובדי־אדמה מוכי־גורל, שנמקו במחנות־פליטים מעבר לקו שביתת־הנשק, שהפך גבול המדינה. קיבוץ ברעם, שהתיישב על אדמה שנשדדה לאור היום מערבים תושבי־ישראל, היה חריג.

המתיישבים עדיין שמרו על שלמותם המוסרית. הם האמינו שהאדמה היתה ריקה. שהערבים ברחו ממנה מרצונם. שיימצא פיתרון פוליטי לבעיית הפליטים, מעבר לגבול.

גם בתקופה זו נשאר חלק גדול של הארץ בידי העם הפלסטיני, אם כי תחת שילטון ירדני ומצרי. היתה חלוקה. אמנם, הגבולות זזו תוך כדי מילחמת־העצמאות, ויחד עימם האוכלוסייה.

אבל אפשר היה לטעון כי היתה חלוקה צודקת, פחות או יותר, וכי לכל אחד משני העמים בארץ ניתן בסיס לקיום לאומי — גם אם הרבה יחידים נפגעו.

מורסת מוגלה

התנחלות לאחר מילחמת ששת־הימים לבשה אופי אחר לגמרי, והיא שונה במהותה מן התקופות הקודמות.

אין זה מיקרה שאפילו השם השתנה, ובמקום ההתיישבות באה ה„התנחלות". במקום האידיאולוגיה של טולסטוי וא.ד. גורדון באה האידיאולוגיה של שבטים פרימיטיביים מימי קדם, המוסר של ספר־יהושע.

השוני הוא גם סובייקטיבי וגם אובייקטיבי.

לשום מתיישב בקריית־ארבע או בשדות אין אשלייה לגבי גורל קודמיהם. האדמה נלקחת בזכות כיבוש. היא מופקעת על פי צו של מושל צבאי. תושביה מגורשים בכוח על־ידי הצבא. במיקרה הצורך, יש „חריגים".

כל מתיישב יודע שהוא עולה, פשוטו כמשמעו, על אדמה שנגזלה

(המשך בעמוד 16)

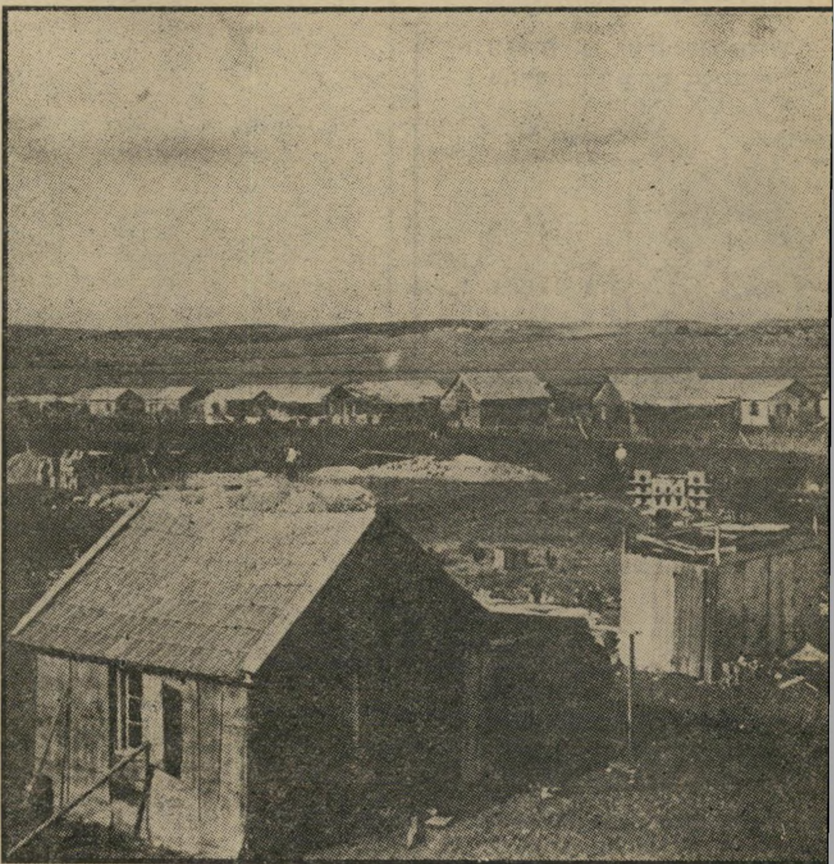

נהלל בימי הראשית, בטרם נבנו בתי־האבן

מכתבים

(המשך מעמוד 8)
לזוגות צעירים לפני הבחירות. הבשורה פורסמה בדבר. מודיעים שם לזוגות ה־צעירים תושבי חולון כי עיריית חולון יחד עם שיכון עובדים יבנו בתים עם דירות עבור זוגות צעירים. מה המחיר של כל דירה?

כ־80 אלף ל״י! הזוגות יוכלו לקבל מש־כנתא של כ־40 אלף לי.

יפה?

לא כל־כך!

מאיפה יקחו הזוגות הצעירים את 40 אלף הלירות כשמלבדם יהיה עליהם לשלם גם משכנתא? לזוג צעיר יש 40 אלף ל״י? אולי לבנים של עסקנים עשירים! לזוג צעיר של עמך, אין סכום כזה.

כך שהבשורה היא עבור אנשי שלומנו ולא עבור זוגות צעירים ששירתו בצה״ל ואין להם מקורות הכנסה צדדיים.

מאיר פראמנט, נתניה

איכות

הסביבה

ראש עיריית חולון פינחס אילון, משמיע מדי פעם קול זעקה נגד רעש מטוסי הסילון ודורש להרחיק את מסלול המראתם מאיזורי המגורים. זה קל מאוד. אך הוא עצמו איפשר ליצרני תריסים לפתוח בתי־מלאכה רעשניים ברחוב סוקולוב הנמצא באיזור מגורים, ולא באיזור תעשיה. (למשל: בבתים מספר 115, 121, 132).

רעש ניסור מוטות האלומיניום דומה ליללת מכונת־קידוח של רופא־שיניים, ו־הוא גרוע פי כמה מרעש המטוסים. כבר מזמן הוכח הנזק שגורם הרעש לבריאות. למרות זאת, ובשעה שנאבקים לשיפור אי־כות הסביבה, מרשה ראש עיריית חולון, תעשיית תריסים ברחוב מגורים.

ז. ישר, חולון

חברים

למען זוארץ

לקראת הבחירות ההולכות ומתקרבות, אני מציע לאנשי ZOO הארץ להשתמש בסיסמה:

הצביעו — חל״ם זוארץ.
חברים למען מלכיאל זוארץ.

קורא, אשדות־יעקב

חיילת

שכחה

לקחתי טרמפיסטית, חיילת, והיא שכחה את התעודה המצורפת של נסיעה חופשית. מפני שאתם העיתון הפופולארי בין ה־

תעודת נסיעה חפשית
לחייל(ת) **במדים בלבד**
החסורה שולמה

השם **שרה גומל** מס׳ סר׳ 2563806

בכל קוי „אגד״
פרט:
א. מ־מצפה רמון ל־אילת
ב. מ־עין יהב ל־אילת
ג. במרחב סיני

התעודה של שרה גומל
פופולרים בין החיילים

חיילים, אולי באמצעותכם תוחזר התעודה?

נהג אוהד, קריית־מוצקין

● התעודה שייכת לשרה גומל והיא מתבקשת להתקשר עם המערכת כדי לקבל את התעודה.

טעות

קטנה

> **„העולם הזה" 1881, „תמרור" על יום־הולדתו של פעיל העיתונות הפריודית ברוניסלב דב לוין.**

אני מודה לכם על שציינתם את יום־הולדתי. אך טעיתם טעות קטנה שעבורי היא רבת משמעות: אני בן 67 ולא בן 65 כפי שכתבתם.

ברוניסלב דב לוין, תל־אביב

איך לנקום בגולדה

מספרים לי שכאשר שמעו במטה־הבחירות של המערך ששולמית אלוני אוספת חתימות להגשת רשימה עצמאית משלה, נערכה התייעצות דחופה של ה־בוסים.

כמה חברים סברו שצריכים לתקן את העוול שנעשה לשולמית ולהחזיר אותה לרשימת המערך, כדי למנוע את הגשת הרשימה האישית.

ואז — לפי סיפור זה — פרץ אברהם עופר, המאקיאוולי התו־רני של מפא״י, בצחוק. „להיפך,” אמר, „שתרוץ לחוד! זה טוב!”

לעמיתיו המופתעים הסביר: „היא לא תיקח קולות מן המערך. היא גם לא תעבור את אחוז־החסימה. אבל היא תיקח כמה אלפי קולות מהעולם הזה וממק״י. בגללה גם הם לא יעברו את אחוז־החסימה.”

הוא הסביר שבעזרת חוק בדר־עופר, יגיעו כל המנדטים האלה למערך. „במקום להוריד לנו מנ־דטים, היא תוסיף לנו,” אמר חחצי השני של בדר־עופר.

איני בטוח אם הסיפור הזה מדוייק. אבל הגיון יש בו.

■ ■ ■

במשך **ארבע שנים** שירתתי עם שולמית אלוני בכנסת השישית. אני יכול להעיד שלעיתים קרובות נקטה עמ־דות טובות. לא פעם מצאנו את עצמנו בחזית אחת.

היא פעלה באופן עיקבי נגד הכפייה הדתית. על נושא זה אמרנו, פחות או יותר, את אותם הדברים. היה רק הבדל אחד: בעוד שאני הטפתי להפרדת הדת מן המדינה, התנגדה שולמית לעיקרון זה. כמו הל״ע, היא טענה ש„מדינת ציונית אי־אפשר להפריד בין המדינה והדת.”

(לכאורה זהו ויכוח מופשט. אך אני משוכנע שבלי בסיס עקרוני זה, שהוא יסוד מוסד בחוקה האמ־ריקאית, נדון כל המאבק נגד ה־כפייה הדתית לכישלון, והוא יירד לדרגת תימרוני־סרק בנוסח חוק־האוזנר.)

שולמית אלוני הרימה את קולה פעמים רבות נגד שרירות ביורוקראטית, למען ה־הגנה על זכויות־האזרח.

לעומת זאת לא היה לה קו ברור בענייני שלום וסיפוח. לא נחרת בזיכרוני אף נאום אחד שלה על נושא זה. (אולי היא מוש־פעת כאן מבעלה, ראובן, שהיה מגדולי מפקיעי־הקרקעות של ערביי ישראל, ות־מנהל עכשיו את ההתנחלות בשארם־אל־שייך.)

גם לא שמעתי את קולה בוויכוחים ה־כלכליים־הסוציאליים הגדולים עם פינחס ספיר.

לגבי ההצבעות היה מצבה בעייתי. רק לעיתים רחוקות מאוד העזה להצביע נ ג ד קו המיפלגה. לעיתים קרובות יותר נמנעה — בידיה או ברגליה. ברוב המיקרים הצביעה לפי המישמעת הסיעתית, נגד דעתה.

בסך־הכל הילכה על החבל הדק בין המישמעת המיפלגתית ובין העצמאות. היא השתדלה שלא ליפול ממנו.

■ ■ ■

בשלוש **השנים הראשונות** של הכנסת השישית היא הצליחה בכך. בראש המיפלגה עמד לוי אשכול, שהיה איש סובלני מאוד, מלא חוכמת־חיים. „לא מזיק לנו שיהיה לנו בסיעה איזה אורי אבנרי משלנו,” אמר פעם, בנוכחותי, ב־מיזנון הכנסת.

האסון קרה כאשר מת אשכול. בשביל שולמית אלוני (ולא רק בשבילה) היה זה אסון כפול: אש־כול מת, וגולדה מאיר הגיעה ל־שילטון.

כאשר גולדה מאיר שונאת, היא שונאת. את שולמית אלוני היא שנאה מן הרגע הראשון. היא שנאה אותה כאשה, כחברת־מיפלגה וכחברת־כנסת. היא הגדירה אותה כרודפת־פירסומת, וכגייס חמישי במיפלגה.

(בשיא פרשת נתיבי נפט אמרה גולדה מאיר בישיבת סיעת המערך: „הרי זאת הדרך הטובה ביותר המובילה לפאשיזם, אם בראש המוסר אצלנו עומדים אורי אבנרי, דן בן־אמוץ, הארץ ושולמית אלוני.” זהו סולם מעניין של שינאות.)

המהלומה של גולדה היתה ערמומית ומוחצת. בדקות האחרונות לפני הגשת רשימת המערך לכנסת השביעית, היא הקפיצה את שולמית ממקום ריאלי אל תחתית הרשימה.

עכשיו הכינה שולמית אלוני נקמה על פי אותה השיטה בדיוק.

היא אספה בשקט את 750 החתימות ה־דרושות. ביום האחרון הדליפה ידיעה על כך — כדי לתת למערך הזדמנות אחרונה להכניס אותה למקום ריאלי. היא המתינה עד להגשת רשימת המערך לוועדת־הבחירות, כדי לוודא שהמערך לא עשה זאת. ואז, בשנייה האחרונה ממש, הגישה את רשימתה.

שגולדה תתפוצץ.

■ ■ ■

הצרת **היא** שגולדה ל א תתפוצץ. הדברים הנ״ל של אברהם עופר (אם נאמרו כך ואם לא) משקפים את המצב.

רשימתה של שולמית אלוני, שהוגשה כמעשה־נקמה אישי אח־רי שלא הוצבה במקום ריאלי, עלו־לה להשיג תוצאה שונה מאוד מזו שהתכוונה לה.

כי בחיים הפוליטיים, התוצאה שונה ל־עיתים קרובות מן הכוונה. יותר מזה: מעשים בלתי־מחושבים פוגעים לעיתים קרובות מאוד דווקא במטרה שלמענה נועדו.

חוששני שזהו בדיוק מה שקורה לשולמית אלוני.

בבחירות אלה, מופיע מחנה הימין ה־סיפוחיסטי כגוש מלוכד. זהו גם מחנה הקיטוב החברתי וצימצום זכויות האזרח (בדר־עופר וכפייה דתית).

לעומת זאת, המחנה הנגדי — מחנה השלום, הדמוקרטיה וזכוי־יות־האזרח — מופיע במערכה מפולג ומרוסק.

בני־עדות המיזרח פרשו מן המחנה, והתפצלו גם בינם לבין עצמם לחצי תריסר רשימות עדתיות. בהעמידן את צבע־העור וארץ־המוצא מעל לתוכנית סוציאלית מלכדת, הם מגדילים את הקיטוב ומח־מירים את הבעייה.

טכסיסי מק״י, ונוסטלגיה שומר־צעירית לגן־עדן מפ״מי אבוד, עם חיתוך־דיבור מלבב, גרמו להופעה בדלנית של מה שנקרא „מוקד”.

תנועת העולם הזה, יחד עם שורת אי־שים שהעדיפו את מטרות־המאבק על פני חילוקי־דיעות היסטוריים, מופיעה לבדה במיסגרת מרי, אחרי שנכשלו מאמציה ה־רבים, במשך שלוש שנים, לליכוד מחנה רחב יותר.

והנה באה השולמית, כמו שייה תמימה בחנות־חרסינה, ושוברת קצת פה וקצת שם, מרסקת עוד יותר, ופוגעת בסיכויים של כל מחנה הקידמה לחדור לכנסת ה־שמינית, בנתונים הקשים הקיימים.

בגללה, עלול להיווצר מצב ש־בכנסת הבאה יהיו כל הוויכוחים בין ארבע סיעות: המערך, הליכוד הימני, המפד״ל ואגודת־ישר־ראל. מה שיקרה אז בשטח הכפייה הדתית וזכויות האזרח — רק ה־דמיון הקודר ביותר יכול לתארו.

■ ■ ■

ממילא **נשאלת השאלה**: מדוע לא הצטרפה שולמית אלוני לרשימה אחרת, כאשר החליטה להתייצב מחוץ ל־מערך? מדוע לא הצטרפה למשל, למרי?

בנושאים המעניינים את שולמית לא היה — כאמור — שום הבדל מעשי בינה ובינינו. במאבק נגד הכפייה הדתית ולמען זכויות האזרח לא יכלה שולמית אלוני למצוא אף רבב קטן שבקטנים בפעולתנו.

ערב הגשת רשימת העולם הזה — כוח חדש לכנסת השישית, לפני שמונה שנים, הצעתי לשולמית אלוני להצטרף אליה.

שולמית וראובן אלוני: למי זה יעזור? במי זה מחבל?

חזרתי על הצעה זו כמה פעמים בשבועות האחרונים, מבלי שידעתי על תוכניתה.

הדבר היה, פשוט, הגיוני.

מדוע לא הלכה שולמית אלוני בדרך אחרת?

לדעתי יש לכך שתי סיבות:

ראשית, היא רואה במיבצע זה נקמה אישית בגולדה מאיר, ונקמה אישית מחייבת רשימה אישית.

שנית, אין היא רוצה לנתק את קשריה עם המערך, ואין היא רו־צה לשרוף את הגשר אליו.

■ ■ ■

תאוות־נקם היא תכונה אנושית טב־עית. אבל אין לה מקום בחיים ה־מדיניים. היא יועצת רעה מאוד במישור הציבורי.

גם אדם המייצג עמדות טובות וחיוביות, קשה להתייחס לעמדו־תיו כאשר המניע העיקרי להופע־תו בבחירות הוא הרצון להתנקם ברשימה אחרת, שלא הציבה אותו במקום ריאלי.

אולם המניע השני חשוב יותר, ועליו יש למקד את תשומת־הלב.

שולמית אלוני אמרה בפירוש שאין היא פורשת ממיפלגת־העבודה. לאמירה זו יש משמעות רבה.

„אני ממשיכה לראות את עצמי כחברה במיפלגת העבודה,” אמרה השבוע לכתבת הארץ (1.10.73). „אני רוצה להטעים ש־עקרונות המיפלגה יקרים לי, ותמיד די־ברתי בשמם.”

פירוש הדבר, שהגשר נשאר פתוח. ש־היא תהיה מוכנה — אם תיבחר — להצטרף לסיעת־המערך בכנסת, כאשר גולדה מאיר תתפטר מתפקידה. אם תיבחר יהיה מעמדה בכנסת הבאה כמו זה של מאיר אביזוהר בכנסת האחרונה — הוא לא היה שייך רשמית למערך, אך תמך ברוב עמדותיו והתכונן לחזור אליו ב־הזדמנות הראשונה.

על רקע זה גם מובנות כמה מן ה־עמדות של שולמית אלוני בשנה האחרונה. למשל: סירובה המפורש לחתום על ה־עצומה הציבורית הגדולה נגד מזימת בדר־עופר, שעליה חתמו מאות מטובי ה־מדענים, אנשי־הרוח ואנשי־הציבור.

פרשת בדר־עופר היתה מיבחן פוליטי ומוסרי לכל איש־ציבור. היעדרה של שולמית אלוני ממחנה המוחים והמגנים, על אף הפצרות אישיות, אומר דרשני.

גם פרשת בירעם־איקרית היתה מיבחן כזה. לא ראיתי את שולמית אלוני אף באחת ההפגנות למען עשיית צדק לעקו־רים. גם זה ניתן להסבר רק על רקע אי־הרצון לשרוף את הגשר עם מיפלגת־האם.

■ ■ ■

הערכת **המעשה** של שולמית כספה, איפוא, לשיקולים הסותרים הבאים:

- עמדותיה בשטחים מסויימים הן חיוביות ומתקדמות.
- **בהופיעה ברשימה עצמאית אין היא משרתת עמדות אלה, אלא מזיקה להן. אין היא מוסיפה למחנה התומך בהן, אלא פוגעת בו. בעוד שאין לה סיכוי ממשי לעבור את אחוז־החסימה, היא מסכנת סיעות שיש להן סיכוי סביר.**
- אילו נבחרה לכנסת, היתה הופכת לכוכב־לכת קטן ליד המערך, ולא היתה יכולה לנהל מאבק של אופוזיציה עקבית ולוחמת.
- אין לה אף דרישה פוליטית אחת שאינה מייוצגת באותה מידה על־ידי סיעה אחרת.

אם מקזזים את כל השיקולים האלה, המאזן המעשי הוא שלילי.

עם כל האהדה האישית אליה, אני חושש שהגשת רשימתה היתה מישגה ממדרגה ראשונה.

אילו היה עוד טעם בכך, הייתי קורא לה כמו לגיבורת שיר־השי־רים: „שובי, שובי השולמית, שו־בי, שובי...”

העולם הזה מברך בברכת
שנה טובה וגמר חתימה טובה
את כל התורמים להצלחת טקס
בחירת מלכת המים 1973:

בעל מלון „מלכת שבא" אבנר תומר.
בעל חברת „מווה" מר גפני.
הנהלת ומאפרות חברת „הלנה רובינשטיין".
מר מיכאל בראון מנהל חברת „וולה".
מר ירח כץ — פרחי כץ.
מר יעקב שפינלר מנהל חברת „ארקיע".
מר יעקב אורי.
מר ניסן גן־מור.
גברת לאה פלטשר.
וכל האמנים שהשתתפו בתחרויות מלכת המים 1973.

ספורט טוטו
מחזור מס' 5 על משחקי
ליגה לאומית וליגה א' יערך
ב-13.10.73
מינימום כלל הפרסים
250 אלף ל"י
(כולל העברה)
מינימום פרס ראשון
400 אלף ל"י
(כולל העברה)
ב-6.10.73 (יוהכ"פ)
לא ייערך מחזור הימורים
שנב טובה
לכל המשתתפים
עשה לך מנהג קבוע -
מלא טוטו כל שבוע!

דרושה דוגמנית לצילום עירום אמנותי
לפרסום במסגרת לוח־שנה
העדפה תינתן לבעלת ידע בריקוד ותנועה.
לפנות טלפונית לקביעת ראיון. טלפון: 226291 ת"א.

במדינה

העם

משחקים מכאיבים

חנס בברלונה לא התחולל — האם יתרחש נס בווינה?

רוב ימות השנה, כאשר הוא נתקל בידיעות ותופעות הממחישות את בדידותה הגוברת והולכת של מדינתנו בין מדינות העולם, נוטה הישראלי המצוי להתגונן במסכה של לא־איכפתיות. „לא חשוב מה חושבים הגויים, חשוב מה עושים היהודים," — הסיסמא שטבע בשעתו דוד בן־גוריון נהפכה למעין מוטו של הישראלים לכל תגובה על ניתוק יחסים, גינוי או דברי ביקורת.

„מה חשוב מה חושבים עלינו?" נוטה האזרח הישראלי להכריז, „חשוב מה שאנחנו עושים."

והנה, מופיע יום אחד בשנה בו מתברר כי חומת האדישות של הישראלי לגבי מה שיחשוב העולם אודותיו, היא מלאכותית. ומושגים כמו יוקרה ממלכתית, גאווה לאומית ותדמית עצמית טבועים עמוק גם בליבם של אזרחי ישראל.

תיקווה לנס. יום כזה היה היום בו התמודדה השבוע נבחרת הכדורסל הישראלית נגד נבחרת ברית־המועצות באליפות הכדורסל של אירופה, שנערכה בספרד.

ברית־המועצות היא האלופה הבלתי מעורערת של אירופה במשחק זה. אין מדינה שנבחרתה עולה לשחק נגדה ביומרה כי תצליח לנצחה. למרות זאת, מעודדים משני נצחונות שצברו במשחקים על נבחרות רומניה ופולין, עלו כדורסלני ישראל למשחק נגד הרוסים תוך תיקווה ניסתרת שיצליחו לחולל הפתעת ולגבור בדרך נס על הרוסים, בניגוד לכל חוקי ההגיון והאריתמתיקה.

הרגשה ניסתרת מעין זו היתה גם נחלתם של רבבות בישראל, שניצמדו אל מכשירי הטלוויזיה שלהם, עקבו בהתרגשות אחר השידור הישיר של מהלך המשחק.

ניצחון על נבחרת ברית־המועצות בכדורסל לא היה מקנה לישראל, ליהודים או למערב שום הישג של ממש. הוא לא היה משנה את גורל יהודי ברית־המועצות וגם לא את מדיניותה של ברית־המועצות במיזרח התיכון. אבל ברגעים המסויימים בהם נערך המשחק, למדו מאות אלפי ישראלים מתוחים איזו חשיבות יש למושגים כמו יוקרה ואהדה בינלאומית.

כאשר הסתיים המשחק, כצפוי, בניצחון רוסי רב סלים, יכלו הישראלים המאוכזבים לנחם את עצמם: „טוב, איזה סיכוי יש לישראל הקטנה נגד הענק הרוסי?"

המכנה המשותף. על אכזבת החמצת התיקווה לניצחון על הרוסים, ניתן היה להתגבר בקלות. סוף־סוף אלה הם רק תחרויות ספורט. קשה היה להגיב באותה צורה על מה שהתחולל חשבוע בזירת המשחק הפוליטי.

שם, בעיקבות כניעתה של ממשלת אוסטריה לפידאיון הערבים והחלטתה לחפסיק להעניק בעתיד שירותי־מעבר לקבוצות של עולים יהודים העוברות דרכה, ספגה ישראל תבוסה נוספת מוחצת, הפעם מצד מדינה קטנה. אלא שלא כמו בזירת הספורט היו הפעם יכולות להיות לתבוסה זו השלכות מרחיקות־לכת לגבי עתידה של מדינת־ישראל ולגבי גורלם של עולים יהודים מברית־המועצות. משום כך חשו אזרחי ישראל לא רק תחושה של עלבון צורב מצעדה של ממשלת אוסטריה, אלא גם הרגשות של זעם וחרדה.

היה רק מכנה משותף אחד לשתי המפלות שנחלה ישראל השבוע, בוינה ובבדאלונה: בשני המקרים אי־אפשר היה לתלות את הקולר על המפלה רק בכוחו ויכולתו של היריב. בשני המקרים היה גם לחולשתה של הנבחרת הלאומית חלק במפלה.

השטחים

הזוחל הדוהר

מושל רפיח הבטיח לבדואים לא להרוס את בית־הקברות שלהם — ולמחרת הרס את בית־הקברות שלהם

„מה שלום מוטי? איפה מוטי?"

ישראלי המסייר בימים אלה בפיתחת רפיח, עשוי לשמוע שאלה זו מפי כל בדואי שלידו ייעצר. שכן השם מוטי הפך לאחרונה לסיסמה בין בדואי הפיתחה. ואף ליותר מזה: השם מוטי הפך לתקוות־

„כאשר חזר אדולף היטלר למולדתו האוסטרית, הוא נתקבל בדמעות של גיל ואושר, כמשחרר וכמאחד..."

לחלן הדברים שנאמרו על־ידי ח"כ אורי אבנרי בכנסת בוויכוח על פרשת אוסטריה. סיעת מרי (העולם הזה — כוח חדש) הצטרפה לדרישה לכינוס ישיבת־פגרא של הכנסת.

כניעת ממשלת אוסטריה לשני אנשי־טרור היא כה מבישה, כה מגוחכת, כה פנטסטית, עד שאין להאמין לה.

איני מאמין שממשלת אוסטריה נכנעה למישהו. אני מאמין שהיא נכנעה לעצמה. אני סבור שהיא רצתה מזמן להיפטר מן הצורך להגיש שרותים לעולים, ולדאוג לביטחונם, ושהיא נאחזה בתקרית זו כבאמתלה.

נפלה בחלקה של אוסטריה זכות היסטורית: לשמש ארץ־מעבר לפליטים בדרכם אל מולדת חדשה. לסייע לבני־אדם, המגשימים את אחת מזכויות־היסוד של האדם: להגר לארץ, שבה הוא רוצה להכות שורשים חדשים. העובדה שבני־אדם אלה הם יהודים, מגבירה זכות זו — וחובה זו — דווקא לגבי אוסטריה.

השקר הגדול

הבה נגיד זאת בפה מלא, ובלי הסטריה: החשבון ההיסטורי שלנו עם אוסטריה לא נסתיים.

יתכן שכל מה שקרה השבוע לא היה קורה, לולא נקטה ממשלת־ישראל, ב־25 השנים האחרונות, גישה מוזרה ביותר כלפי המדינה האוסטרית.

שר־החוץ התלונן לפני כמה שבועות מעל במה זו על כך שגרמניה המיזרחית מתכחשת לאחריות ההיסטורית של אזרחיה לזוועות הנאצים, ומסרבת לשלם שילומים. שאלתי אותו אז: מה ההבדל בין גרמניה המיזרחית ואוסטריה? על כך שתק שר־החוץ. שתיקה זו היתה המדיניות הרשמית של ממשלת־ישראל.

שתיקה זו — מחפה על שקר. השקר המתנקם בנו כיום. השקר כאילו אוסטריה היתה אחד מקורבנות הנאצים, וכי מגיע לה יחס כאל קורבן.

אין שקר גדול מזה.

כאשר חזר אדולף היטלר למולדתו האוסטרית, באביב 1936, הוא נתקבל בדמעות של גיל ואושר, כמשחרר וכמאחד.

עוד מתנגנות באוזנינו שאגות הצהלה של המוני וינה, שהרדיו הנאצי דאג להעבירן לכל פינות תבל, וגם לארץ־ישראל. לא היתה התנגדות אוסטרית.

היתה התנגדות גרמנית כלשהי להיטלר.

שמות מחנות־הזוועה שהיו קיימים ב„אוסטמארק" — אוסטריה הנאצית — חרותים על לוח לבנו. מיליוני אוסטרים שירתו בוורמאכט ובחטיבות הס"ס. אפילו אדולף אייכמן היה אוסטרי.

איך הסכמנו למחוק את כל אלה

עקרונות מקודשים.

איני רוצה להאשים רק את הזולת. הבה נפשפש גם במעשינו שלנו.

כניעתן של מדינות אירופה, בזו אחר זו, לאיומי טרור הנעשים, כביכול, בשם העם הפלסטיני, לא היתה אפשרית לולא היתה קיימת בקרב העמים אהדה גוברת והולכת לעם הפלסטיני מוכה־הגורל.

היתושים והביצה

אי־נכונותה של ממשלת־ישראל לספק פיתרון סביר כלשהו לבעייה הלאומית הפלסטינית, ואי־הסכמתה לגיבוש הנהגה לאומית אחראית של הפלסטינים בשטחים המוחזקים — עוזרות לאירגוני־הטרור הקיצוניים להציג את עצמם כדוברים היחידים של העניין הפלסטיני. במצב זה קל להם לזכות באהדה, להשיג יחס סלחני גם למעשים ברבריים, לקבל סיוע מוסרי ומעשי מצד גופים שונים באירופה.

אנחנו ממשיכים להרוג יתושים, במקום לייבש את הביצה. אנחנו מנהלים מערכה אינסופית נגד קבוצות זעירות של טרוריסטים, זוחי מילחמה חיונית, ואין מנוס ממנה. אולם היא לא תסתיים, אם לא נפתור את הבעייה על־ידי מציאות בסיס סביר לדו־קיום של

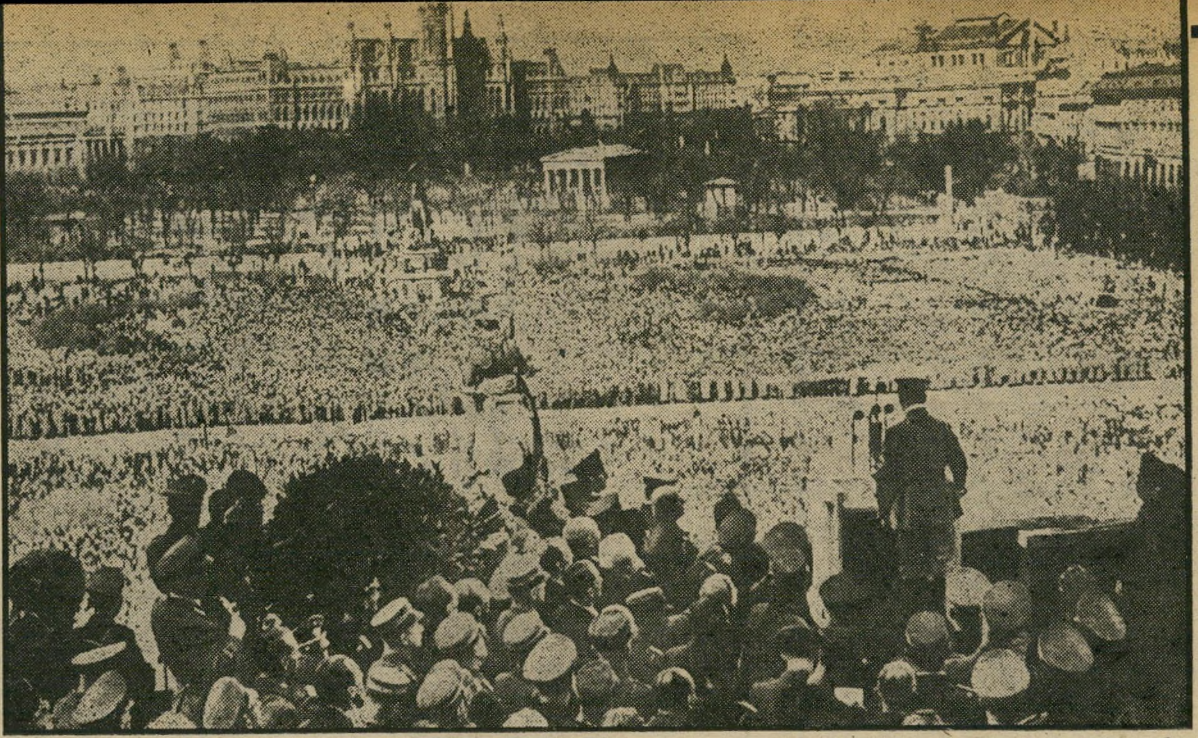

וינה 1938: מאות אלפי אוסטרים מקשיבים לנאום הפירר

הקשר האוסטרי

במחייד אחת, מטעמים של נוחות פוליטית מפוקפקת? איך נתנו לאוסטרים להתחמק מן האחריות המוסרית והחומרית?

כיום שואלת אוסטריה: מדוע דווקא אנחנו? מדוע דווקא אנחנו צריכים להגיש שרותים לעולים מברית־המועצות? מדוע דווקא אנחנו צריכים לאפשר לאנשי־מגן ישראליים חמושים לפעול מעל אדמת אוסטריה? מדוע לא רומניה? מדוע לא דנמארק?

תהא נא תשובתנו: דווקא אתם, מפני שעליכם עדיין רובץ כתם שלא נמחק. בפעולה הומאניטרית אמיצה, חרף סכנות ואי־נעימויות, יכולים אתם לעשות משהו למחיקת הכתם הזה, ברבות הימים.

הצד השני של המטבע

עצם קיומה של אוסטריה אחרת, אוסטריה דמוקרטית, בראשות אדם שבאמת היה קורבן הנאצים, אין בה כדי למחוק את העבר. אני רוצה להסתייג מההגזמות הנוראות של הנואם הקודם *, המותק, בי מחייד אחת, את אוסטריה הדמוקרטית.

* ח"כ שמואל תמיר.

שוטרים אוסטריים מצדיעים לצבא הגרמני הפולש

אם היתה קרן־אור באוסטריה, היתה זאת המרידה הסוציאל־דמוקרטית בווינה בשנת 1934, מרד מפואר נגד הדיקטטורה של דולפוס, מרד שדוכא בכוח־התותחים.

אוסטריה אומרת, שהיא קטנה מדי מכדי לשאת בעול מעבר העולים לבדה. אני נזכר בשיחה שהיתה לי, לפני שנים רבות, עם ברונו קרייסקי, במישרד־החוץ בווינה. הוא אמר לי אז: „אנחנו האוסטרים מאושרים. השלמנו עם העובדה שאנחנו מדינה קטנה. לכן איננו נאלצים לבזבז את כספנו על ייצור מטוסים ומכוניות, ושאר סמלי־יוקרה, ואנחנו יכולים לחיות לפי מידותינו."

זה נכון. אבל גם מדינה קטנה מצווה על מילוי מיצוות הומניטריות, על עמידה אמיצה וגאה על מדינת־ישראל ויישות פלסטינית אחראית.

יחד עם זאת, איננו יכולים להפקיר את ההגנה על עולים לידי זרים. בעניין זה, אנחנו צריכים לסמוך קודם כל על עצמנו.

ממשלת ישראל צריכה לקבל לידה את ההגנה על העולים בכל שלבי דרכם ארצה. ברגע שאדם החליט לעלות לישראל, הוא אזרח ישראלי בכוח, ועל מדינת־ישראל להגן עליו.

זוהי, אם כן, תשובתנו המשולשת: לתבוע מן האוסטרים למלא את חובתם, ללא התחמקות ופשרה; להגן על העולים בכוחנו שלנו; ולנתק את הצינור הפוליטי של הטרור על־ידי פיתרון הבעייה הפלסטינית.

וינה 1938: היטלר נואם במולדתו האוסטרית

החיים האחרונה של אלפי תושבי האיזור.

כי מוטי כנען, חבר קיבוץ כרם־שלום, עומד בראש קבוצה קטנה של קיבוצניקים מהסביבה, הנעזרים בבעלי־מצפון ממקומות אחרים בארץ, והעושים ככל יכולתם נגד האסון המתרחש בימים אלה בפיתחה — השלכתם של אחרוני הבדואים מבתיהם בפיתחה אל המידבר, כדי לנקות את האיזור הענק להתיישבות יהודית טהורה.

להזעיק. מוטי כנען מקדיש את ימיו ולילותיו למאבק בנישול הזוחל, שהפך לאחרונה לדוהר, רומס בדרכו אנשים, בתים, בארות — ואף בתי־קברות. הוא מקיים קשר יום־יומי עם הבדואים, מעודדם, מנסה להזעיק את דעת־הקהל בישראל לפשעים המתבצעים שם, מכין מיבצעי־נגד.

מכל שערוריות הפיתחה, הנוראה ביותר, לגבי הבדואים, היתה הרס בית־הקברות

(המשך בעמוד 18)

(המשך מעמוד 11)

זה עתה ממישהו — ולא מישהו אלמוני, מופשט, הנמצא במרחקים, אלא ממישהו חי וקרוב.

המתנחלים אינם אידיאליסטים, ורבים מהם מודים בכך בפה מלא, לעיני מצלמות הטלוויזיה. הם מחפשים חיים טובים יותר, לא רעים יותר. הם רוצים להעסיק בשכר נמוך את המגורשים, בעלי האדמה. הם באים, פשוטו כמשמעו, לנצל את עבודת הזולת על אדמת הזולת.

התנחלות זו אינה מבוססת על אידיאלים של שיוויון וצדק חברתי. להיפך, היא שוללת אידיאלים אלה בחיוך ציני, ורואה בהם אנאכרוניזם מגוחך.

ההתיישבות שעד 1948 היתה מקור השראה מוסרית ליישוב כולו. היא היתה עמוד־השדרה הרוחני של האורגניזם הלאומי הי חדש. היא חינכה את הדורות הי חדשים, סיפקה להם את השיכבה המנהיגה. היא היתה מקור־חיים.

ההתנחלות החדשה היא מקור להשראה אנטי־מוסרית, לציניות קטלנית, למוסר ההוטנטוטי המתי פשט במדינה כולה, לשחיתות הי מידות. היא מורסת מוגלה.

לצד הסובייקטיבי של המתנחלים מצי טרף הצד האובייקטיבי של התהליך. עד 1967, נותר בסיס־קיום לאומי לעם הפלס־ טיני. מאז, נעלם בסיס זה.

ההתנחלות החדשה נועדה להי פוך כיבוש זמני לעובדת־קבע, לשי בור לרסיסים את הבסיס הטריטוי ריאלי הרצוף האחרון של העם הי פלסטיני.

מנהיגי התנועה, ובראשם אריק שרון, מכריזים על כך בפירוש. הם הכניסו „אצי בעות יהודיות" לרצועת־עזה, כדי לפרק את הרציפות הערבית. הם רוצים להקים את שכם־עילית ורמאללה־עילית כדי לפרק רציפות זו גם בגדה.

בתום תהליך זה, יהפכו הפלסי טינים לעם ללא ארץ. לא יישאר להם כל בסיס לקיום לאומי עצי מאי. ייגזר עליהם קיום של עם־ עבדים בארץ לא להם. מצבם יהיה גרוע יותר מזה של הכושים ברוי דזיה ובאפריקה הדרומית.

ומצב הערבים ישפיע, כמובן, על המיבי נה החברתי היהודי.

כרם־שלום ורפיח

התועמלנים הערביים טוענים שאין כל הבדל בין ההתחלה וההמשך, שי הציונות כולה פסולה, מראשיתה ועד היום. מה שקרה בהתחלה, לא היה אלא הכשרת הקרקע למה שקורה עכשיו. ומה שקורה עכשיו, אינו אלא המשך טבעי למה שנעשה בהתחלה.

משה דיין חוזר על תיזה זו, כדי להצי דיק את הכיוון שהוא וחבריו כופים על המדינה.

אין לנו כל סיבה לקבל תיזה זו. אסור לקבלה. היא נוגדת את האמת ההיסטורית. זוהי דייסה מורעלת, בה מעורבבים כזבים וחצאי־אמיתות.

אפשר לחייב את נהלל, ולשלול לחלוטין את שדות. אפשר להעריך את הציונות של האבות, תוך מילחמה בציניות של ה„יורי שים".

אנשי כרם־שלום וניר־עוז וגבוי לות, היושבים על הספר מזה שנים רבות, אינם עושים שקר בנפשם כשהם לוחמים נגד העוולה של פיתחת־רפיח. להיפך, בעצם מעי שיהם הם מדגישים את ההבדל המהותי בין הציונות ההומאנית והאידיאליסטית של ההתיישבות הראשונה, ובין הציניות הבלתי־ אנושית של ההתנחלות החדשה.

שכם־עילית ויפו־עילית אינן היינו הך. לא רק במפה הגיאוגראפית, אלא גם במפה המוסרית, הן רחוקות זו מזו. במפה הגי־ אוגראפית מפריד ביניהן קו ירוק. במפה המוסרית מפריד ביניהן קו אדום.

קו אדום של אזהרה היסטורית, האומר: העובר כאן, מתחייב בי נפשו האנושית והלאומית.

כשתבוא לעבוד בנמל אילת...

לנמל אילת דרושים עובדים עד גיל 32 אחרי שירות צבאי ובעלי כושר גופני מעולה למקצוע הסוואורות.

נמל אילת מציע לך: ☆ עבודה קבועה ומסודרת במפעל דינמי עם סיכויי קידום בעתיד ☆ בתקופת הנסיון מגורים בבית נמלן (מלון) עם ארוחות, תמורת תשלום מינימלי ☆ בשנה הראשונה זכות של 8 טיסות לתל־אביב וחזרה, על חשבון הנמל ☆ עזרה כספית ברכישת דירה בתוספת הלואה ל־10 שנים ☆ (יש צורך להמתין בתור לקבלת דירה באמצעות חברת עמידר באילת). הנחה במס הכנסה ומס אחיד.

למחוסרי נסיון בעבודת נמלים, תינתן הכשרה מתאימה והדרכה בנמל אילת.

המעוניינים לעבוד בנמל אילת ולהשתקע בעיר, יפנו למשרד הראשי: רשות הנמלים, בית מעיא דרך פתח תקוה 74, תל־אביב, קומה 11, חדר 1121 בכל יום שישי, בין השעות 9.00—12.00 ויביאו עמם תעודת זהות ופנקס מלואים; ניתן גם לפנות בכתב למדור כח אדם. נמל אילת, ת. ד. 37, אילת.

אילת הקסומה קוראת לך!

יופי אינו שייך לצעירות בלבד

הדעה שיופי הוא נחלת הצעירות בלבד התערערה כבר מזמן. כיום אשה היודעת לטפח את יופייה ולשמור על עור פניה, תתחרה ביופייה של כל צעירה.

וכשמדובר בעור פנים הרי אין כמו הקרמים הנהדרים והחדי שים של תיא לשמירת עור פנים צעיר, רענן ויפה:

Taya Deep Moisture Cream

Taya Deep Moisture Skin Food

המבוססים על גילויי המדע ה־ אחרונים לשמירת רעננות ובריי אות העור. השתמשי כל יום בקביעות בקרם הלחות ותופ־ תעי לא רק למראה הנעורים המתחדשים בעור פנייך, אלא תופתעי גם מהמחיר המהפכני השווה לכל נפש (6.75 ל"י בלבד), וזאת עוד לא הכל, תיא תחזיר לך מלא כספך חזרה אם לא תהיי מרוצה.

לכן, תני לתיא ליפות אותך, כי תיא פרושה: „תהיי יפה אשה".

סיכויים מצויינים ל,,עץ־לבוד"

ח"כ יוסף קרמרמן חזר לאחרונה מניהול משא־ומתן מתקדם עם חברה אמריקאית נודעה בתחום ייצור מיכשור רפואי. החברה, הנמצאת בשליטת אחת המשפחות העשירות בארה"ב, מעוניינת ב־זכויות־ההפצה בארה"ב של מיתקן **הלייזר** לניתוחים שפותח על־ידי חברה השייכת לקונצרן **עץ־לבוד**, שבבעלות קרמרמן.

הבורסה

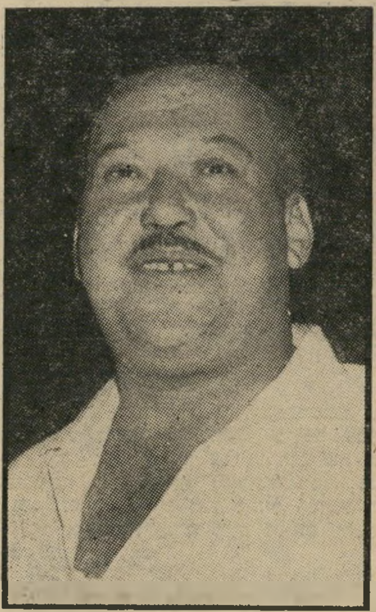

ח"כ קרמרמן
שותפות באמריקה

קרמרמן תבע, תמורת זכויות ההפצה, את מחצית המניות של החברה האמריקאית — הרשומות בבורסה שם. שיווי מחצית המניות — כ־15 מיליון דולר, במחירים של היום.

החברה האמריקאית החליטה לרכוש את מיתקן הניתוחים החדש לאחר סידרת מחקרים שהוכיחו כי בניתוחי סרטן גדולה יעילות מיתקן **הלייזר** ב־250% יותר מזו של מכשירי־ניתוח אחרים. המחקרים קבעו כי אם יוכנס המכשיר לשימוש בארה"ב, הוא יחסוך כל שנה, בתיפעול בתי־החולים ברחבי ארה"ב, 500 מיליון דולר.

ההודעה הרשמית אודות המו"מ צפוייה בימים הקרובים, עם פירסום המאזן התלת־חודשי של **עץ־לבוד**, שיצביע אגב, על התקדמות נאה — אף ללא **הלייזר**.

לוד זולה יותר מאשר חו"ל

אחד התענוגות הגדולים של הישראלי היוצא לחו"ל הוא מסע־חקניות הפרוע שהוא עורך שם. אלא שבדיקה עניינית מגלה שזהו תענוג יקר, שכן החנויות הפטורות ממכס בלוד זולות יותר מאלה שבמטוסים ונמלי־תעופה זרים רבים. (גם בלוד עצמה, אגב, קיימת תחרות בין שתי חנויות בתחום זה, אשכר ודיוטי פרי שופ.)

דוגמאות:

- **כל סוגי הוויסקי הפשוט עולים בלוד 3.75 דולר הבקבוק, לעומת 3.96 בלונדון, למשל. ויסקי משובח, כמו אייג־דימפאל, עולה שבעה דולר בלוד, 7.44 בלונדון. בפאריס — אף יותר.**
- **חבילה של 200 סיגריות אמריקאיות עולה בלוד 3.50 דולר, בלונדון 3.72, בפאריס חמישה.**
- **לעומת זאת, כדאי לקנות בפאריס קוניאק צרפתי — מחירו בלוד זול יותר מאשר בלונדון או ניו־יורק, אולם יקר יותר מאשר בפאריס.**
- **בושם צרפתי: מחיר אונקיה בושם לנבין עולה בלוד 18.5 דולר, בנמל־התעופה אורלי 20 דולר, ואילו בפאריס בחנות מישל סויס שליד האופרה — רק 18.3 דולר.**

בכמה בשמים המחיר במישל סויס דומה לשל אשכר: שתי אונקיות או־דה־טואלט של רפאל, למשל, מחירן בדיוטי פרי שופ בלוד 3.75 דולר, אצל מישל־סויס 3.51 דולר ובאשכר 3.5 דולר.

המסקנה: ברוב המיקרים, כדאי לערוך את הקניות באחת משתי החנויות הפטורות ממכס שבלוד, מלבד בשמים, הזולים יותר אצל אשכר. מלבד במיקרים יוצאים מהכלל, אין טעם לקנות בחו"ל.

כבשים מוטסים מארץ האש

עקרות־הבית הקונות בימים אלו בשר טלה קפוא, במחיר 13—14 לירות הקילו (לעומת 15—17 לבקר קפוא) אינן יודעות מן הסתם כי הטלאים הוטסו לישראל מקצה העולם — מפטגוניה, הלא היא ארץ האש. עד שם הרחיק יבואן הכבשים הירושלמי משה גרובר, בחיפושיו אחרי טלאים שיענו על הדרישות הווטרינאריות של רבני ישראל. שם, 3000 ק"מ דרומית לבואנוס־איירס, שוחטים את הטלאים הכשרים, מטיסים אותם לישראל.

עיסקה מטורפת זו אפשרית רק בישראל, בה בשר קפוא נמכר כטרי — בכל מחיר. רק כאן, בגלל ההשתוללות המטורפת של מחירי הבשר, בגלל החלטות של מישרד המיסחר והתעשייה — כדאי לייבא טלאים מקצה העולם.

גרובר קיבל ממישרד המיסחר והתעשייה, ללא מיכרז, חוזה לייבא 200 טון בשר טלא. יבואן הבשר הוותיק אפרים אילין העניק לו את המימון, את חשוחטים, את רשת השיווק שלו — תמורת שותפות בעיסקה.

תמורת 200 הטון שילם גרובר, לדבריו, 1240 דולר הטון — 6.25 לירות לקילו. עם הוצאות נוספות, עולה לו הבשר כ־8.5 לירות הקילו. הוא מוכרו בארץ ב־10.5 לירות הקילו — רווח נאה של למעלה מ־20 אחוז. בשר כבש הוא מחוץ לפיקוח ממשלתי, וניתן למוכרו בכל מחיר.

במשלוח שני שביקש גרובר להביא, כבר נערך מיכרז. גרובר זכה בו, קיבל רשות ל־500 טון במחיר של 1250 דולר הטון. אילין הלך גם הוא למיכרז זה, הציע מחיר של 1500 דולר הטון, והפסיד.

גרובר מייבא גם את כבד הטלאים, מוכרו ב־14 לירות הקילו. גם על כבד כבש אין פיקוח.

הבעייה עם בשר כבש, עד היום, היתה מחיר הכשרתו היקר. כדי להכשיר את הכבשים בזול המציא גרובר שיטת שחיטה חדשה, בה מגלחים את צוואר הכבש לפני השחיטה, כדי שהסכין לא תתכסה בשערות והשחיטה תהיה פסולה.

עימות בין דיין ופרס סביב התעשייה האווירית

לולא היה זה כל־כך עצוב — מבחינת ההשפעה על כיסו של משלם המיסים — היה המשבר הנוכחי בתעשייה האווירית יכול להיות קומי.

שכן מיכאל פירון, עורך־הדין של מפא"י, שהתפרסם בדמי־הטירחה הפנטסטיים ש־הוא גובה (מאה אלף ל"י תמורת עריכת חוזה) מוגה בזמנו כיו"ר מועצת־המנהלים של התעשייה האווירית במטרה אחת ו־יחידה: לפקח על מנהל המיפעל, אל שווימר.

שווימר הוא איש רפ"י נלהב, וראש הממשלה, לוי אשכול המנוח, מצא לנכון למנות מעליו את פירון, כדי שיפקח עין על מעשיו.

זה היה אז. היום, נוצר מצב מגוחך שבו פירון ושווימר ניצבים בחזית אחידה — נגד איש רפ"י מס. 1, משה דיין. מאחוריהם ניצבת שאר הנהלת המיפעל, שאף היא רפ"יסטית מובהקת — ומגינה בחרון אף על הקומיסר המפא"י שמונה עליה.

הסיבה להתפתחות פיקאנטית זו: במשך שנות כהונתו, השתלב פירון עם שווימר, למרות עמדותיהם הפוליטיות המנוגדות, ותפקידו ככלב־שמירה נמוג. דווקא בימיו התרחשה במיפעל הרפתקת ייצור מטוס הערבה, שגרם להפסד נטו של 70 מיליון ל"י. מספר העובדים גדל ל־14 אלף, וחוסר היעילות והביזבוז הגיעו לממדים שזיעזעו את שר־הביטחון. כאשר החליט זה, בעקבות כך, לעשות סדר, התקוממו נגדו כל הנהנים מהסדר הישן.

אלא שדיין נחוש בהחלטתו להפסיק את הברדק הנוראי — שהוא אחראי לו, בסופו של דבר. מינויו של מוטי הוד הוא צעד ראשון בכיוון זה, כשברור לכל שהוד יטאטא, עם היכנסו, את כל ההנהלה הנוכחית, וייאייש במקומם מומחים.

צעדו זה של דיין יגרום לעימות חריף בינו לבין שמעון פרס. שכן התעשייה האווירית, במתכונת הנוכחית הינה אומנם מיבצר של רפ"י — אולם בתוך רפ"י עצמה היא התינוק של פרס.

עדות לכך ניתן למצוא בסיפרו ברק ברקיע של ארנולד שרמן, שיצא זה עתה לאור. שרמן, דובר אל־על שהתפטר עם פרוץ המשבר בתעשייה ועבר להיות דוברו של שווימר* תיכנן את פירסום סיפרו ברגע הנכון. הספר מלא שבח והלל לשני אנשים — שווימר ופרס. פרס מכונה בספר שוב ושוב כגאון טכני, נביא הטכנולוגיה, וכיוצא באלה. דיין, לעומת זאת — כמעט ואינו מוזכר כלל.

הספר מתאר, בצורה נאיבית למדי, את התעשייה האווירית כסיפור הצלחה נדיר. לעיתים הופכת הנאיביות לסטייה מוחלטת מהאמת — כמו כאשר שרמן טוען כי

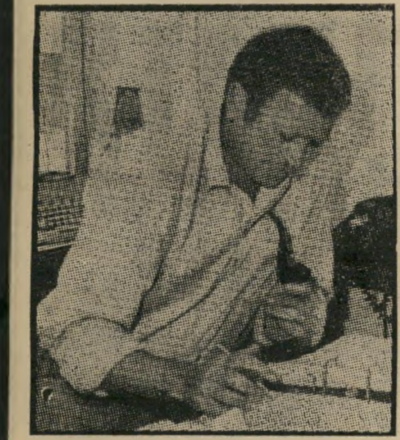

סופר שרמן
הגנה בעיסקי אוויר

מאזני החברה פתוחים — בעוד שבמציאות הם מהווים סוד כמוס.

פרס השקיע בימים האחרונים, למרות עומס מאמצי הבחירות המוטל עליו, שעות רבות בניסיון למנוע את פרישתו של שווימר. אולם נראה שגם מאמציו לא יועילו, והוד יתיישב בכיסאו של פירון, יתחיל בהבראת המיפעל החולה, הסוחט מיליונים כבדים מכספי הציבור.

אם אכן יממש שווימר את איומו ויתפטר במקרה זה — מה שנראה סביר ביותר כיום — ייתכן שבמקומו יתמנה מי שהיה מפקד קודם של חיל־האוויר, האלוף (מיל.) דן טולקובסקי, שהוא כיום אחד ממנהלי קבוצת בנק דיסקונט.

---

* וזה בנוסף לאלקנה גלי, שלרשותו עומד תקציב־הסברה שנתי של מאה אלף ל"י.

חילופי־גברי ב,,חברה לפיתוח מפעלי תיירות"

הממונה על הכנסות המדינה, משה נוידרפר, החליף את החשב הכללי באוצר, חיים שטסל, בתפקיד יו"ר מועצת־המנהלים של החברה לפיתוח מיפעלי ונניירות הממשלתית.

שטסל שימש בתפקידו זה חמש שנים, ונראה כי חש בכפילות מסויימת בין תפקידו כחשב כללי, המזרים את כספי הממשלה — לתפקידו בחברה לפיתוח, המקבלת כספים להקמת מלונות. מה גם שלאחרונה נמתחה ביקורת חריפה על הקלות בה קיבלו יזמים שונים כספים ממשלתיים להקמת מלונות — שלא חוקמו לאחר־מכן.

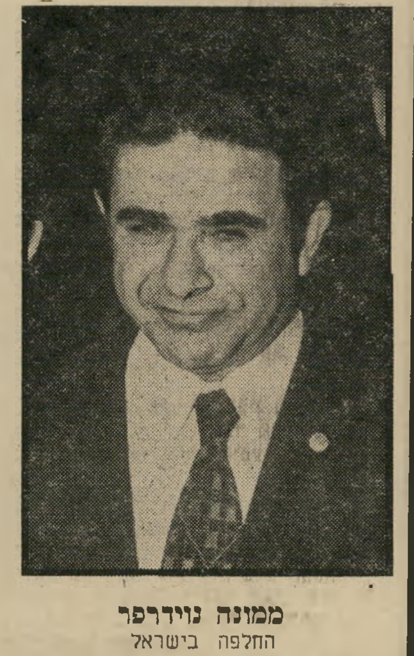

ממונה נוידרפר
החלפה בישראל

נוידרפר משמש כממונה על הכנסות המדינה מזה שש שנים. קודם היה פקיד־שומה 3 בתל־אביב. בנעוריו עבד כנער־שליח, למד בערב ראיית־חשבון. כאשר זכה בתואר, נכנס לעבוד במס־הכנסה.

עלייתו המהירה בשירות הממשלה עשתה לו אוייבים, שטענו בזמנו, כי הוא מונה לתפקידו כממונה על הכנסות המדינה על־ידי שר־האוצר דאז זאב שרף, כי שרף לא סמך על ראשי האוצר, שהיו אנשיו של ספיר.

לחץ ממשלתי למען רוזוב

פקידים בכירים במישרד המיסחר והתעשייה הפעילו לאחרונה שוב לחצים על ברנרד ליברמן למכור את מיפעל הגרבונים שלו, מפיבה, למיפעל המתחרה בו, גיבור, השייך לגרשון רוזוב.

בשבועות האחרונים ניהלו פקידים אלה מיספר שיחות עם ליברמן, הציעו לו לנסוע לפריס, שם שוהה עתה רוזוב, ולשוחח עימו על ,,מיזוג" שני המפעלים.

הפקידים פתחו במיתקפתם החדשה בעיקבות המידע שהגיע לידיהם במיסגרת תפקידם אודות הקשיים הכספיים שאליהם נקלע ליברמן לאחרונה. לחצם זה מתואם עם הבטחתו של פנחס ספיר לרוזוב לעזור לו לזכות במונופול בתחומו בארץ — כפי שעזר לקבוצת עלית להפוך למונופול בתחומם שלהם.

שדה־קברים הרוס באתר ימית
מנסים לרמות את כל המדינה

(המשך מעמוד 14)
של בני שבט סבאח.

מדווח כתב „העולם הזה" על סיורה של חוליית־הכיסוי בפיתחה, בשבוע שעבר:

לאתר ימית הגענו על גבי קומנדקאר בעל הנעת קדמית, שהעמידו לרשותנו חברי כרם־שלום. מספר חברי הכרם, ובראשם מיקי שדה, הדריכו אותנו.

הקומנדקאר התקדם לאיטו בחול הטובעני כאשר לפתע, מאחורי אחת מגבעות החול, נתגלה לעינינו נווה־מידבר: שטח ירוק, מדהים ביופיו, ובו גידולי מנגו, גויאבות, תמרים ואבטיחים.

בינות לגידולים הבחנו במקלות־סימון תקועים באדמה: במקום כבר החלו עבודות פיתוח ליישר את השטח.

הקברים נעלמו. עצרנו ליד אחד מבני שבט סבאח, היושבים במקום ומעבדים את אדמתם. הוא הצביע על שטח מיושר, ליד עץ בודד. שם היה בית־הקברות של השבט. אנשי הכרם צילמו את המקום ביום הראשון לפינוי השטח. אז עדיין אפשר היה לראות את הקברים. עתה, היה השטח כולו מיושר, כאשר חריצי שרשראות הטרקטורים נראים בבירור.

סיפר הבדואי: „לפני שלושה שבועות קיבלנו הודעה שעלינו לפנות את שטח בית־הקברות וכן שטחים אחרים, מעובדים. פנינו לדיין, למושל הרצועה ולמושל רפיח, וביקשנו לחוס את בית־הקברות.

„מושל רפיח הבטיח כי לא יהרסו את בית־הקברות. למחרת הגיעו למקום עשרה פועלים מחאן־יוניס, ובראשם שלושה קצינים. הם חפרו והוציאו עשר גוויות. הם לא הפרידו בין הגברים לבין הנשים. את הגוויות לקחו לבית־הקברות בשייך־זואיד. בשטח נותרו גוויות רבות.

אחר־כך באו הבולדוזרים ויישרו את השטח, ורמסו את הגוויות שנשארו.

„למחרת שוב באו הבולדוזרים, ועקרו גידולים שונים. כנראה שזה עוד לא הסוף, כי בשטח נשארו מקלות־סימון רבים."

מרמים. סיפרו פעילי כרם־שלום: „מרמים את העיתונאים בארץ. מנסים לרמות את כל המדינה. מפיצים שקרים כאילו בית־הקברות נתגלה במקרה על תווי הכביש העומד להיסלל.

„זה כמובן שקר אחד גדול. בית־הקברות נמצא בשטח שאותר להקמת ימית. הוא לא נתגלה במקרה. הבדואים הודיעו על מיקומו מראש למושל.

„היינו כאן כאשר הוציאו את הגוויות הראשונות. אבל הם לא הפסיקו את העבודה. אפילו לא טרחו לפנות את כל הגוויות, פשוט יישרו את השטח — איתן ביחד."

המשכנו בסיור לכיוון אלג'ורה. באזור זה הוחלט, עוד באוגוסט 1973, לפנות שטח ענק בן 36,000 דונם. התושבים קיבלו צווי־פינוי לראשית נובמבר שנה זו.

שבוע קודם לכן הופקד משמר צבאי בכניסה לאזור, אסר על אזרחים את הכניסה. עקפנו את נקודת־המשמר, נכנסנו לשטח. לאחר מכן הזהיר המושל הצבאי את פעילי כרם־שלום כי אם ייתפסו בשטח — ייאסרו.

תכסיס פוליטי. נכנסנו לשטח. עצרנו ליד בית־התפילה המרכזי של האזור. כמה עשרות בדואים בילו שם את צום הראמדאן. הם נראו חרדים.

לאחר ששאלו לשלום מוטי כנען, סיפרו כי אף־על־פי שצווי־הפינוי נועדו להיכנס לתוקפם רק בראשית נובמבר — הרי כבר בשבוע האחרון הודיעום אנשי המושל כי בתוך 24 שעות עליהם לפנות את השטח.

הם לא פינו. בתום הזמן הקצוב לא אירע דבר — אך שוב הודיעום כי בתוך 24 שעות עליהם לפנות את המקום. כך נמשך הדבר כבר ימים מספר.

הסיפור חזר ונישנה כל פעם שעצרנו לשוחח עם אחד הבדואים. מסתבר כי מאחורי הודעות הנישול התכופות מסתתר שיקול פוליטי.

לפוצץ. הודות לפעילותם של אנשי הקיבוצים בסביבה, נודע ברבים דבר הנישול החדש, שאמור היה להישאר בסוד. שר־הביטחון החליט לפוצץ את הפרשה לפני הבחירות — כדי לקבוע עובדות בשטח. שיקולו היה כי המערך ייאלץ לעמוד לימינו — כך תיעשה מלאכתו בידי אחרים.

אנשי המימשל טוענים, כי בשטח הנישול החדש מתגוררים 350 בדואים בלבד. הבדואים טוענים כי באזור מתגוררים קרוב ל־15 אלף איש. אין ספק כי לפחות אלפיים־שלושת אלפים בדואים אכן מתגוררים באזור.

בכייה לדורות. קשה לראות כיום כיצד יצליחו קומץ הפעילים בעלי המצפון לעכב את הבולדוזרים של שר־הביטחון. תוכנית הנישול של הבדואים מהפיתחה, ששלב א' שלה החל עוד ב־1969, נכנסת לשלבה הסופי.

אלפי הבדואים האחרונים חיים באימה מפני המחר, כאשר ייוותרו ללא בית, ללא מים, ואף ללא אפשרות פרנסה. במימסד הישראלי לא נותר איש שיעזור להם: ראשי מפ"ם כבר חדלו, למעשה, אף מהעמדת־הפנים כאילו הם מופתעים כל פעם מחדש מהמתרחש בפיתחה.

הגורם האחרון שיכול לעצור את הבולדוזרים היא דעת־הקהל בישראל. אם זו תתעורר בעוצמה מספקת — ייתכן שתימנע עוד בכייה לדורות.

החוק הופעל נגד החשודים הקטנים - אך לא נגד החשוד העיקרי

מזנברים את בניאל

יועץ מישפטי שמגר
נגד החלשים — תקיפות

האדם המופתע ביותר בישראל, ערב ראש השנה, היה מן הסתם ד"ר אברהם בניאל, מנכ"ל החברה הממשלתית תעשיות מחצבי ישראל (תמי).

זו היתה הפתעה כלל לא־נעימה: כי דווקא לפני החג, נודע לבניאל ששר־הפיתוח, חיים גבתי, פנה במכתב ליועץ המישפטי לממשלה בבקשה לבדוק את החשדות כי בניאל ופרופסור דויד גינצבורג, יו"ר מועצת המנהלים של החברה — עברו עברה פלילית.

בניאל הוא מבכירי המדענים בישראל, הממציא את התהליך הנקרא על שמו להפוך עפרות פוספטים לחומצה זרחתית בחומצת מלח, במקום בחומצה גפריתית, כפי שהיה מקובל בעבר. התהליך שהמציא מופעל בתשלובת ערד ובמפעל המגנזיום בסדום.

התלונה נגד מדען דגול זה טענה, כי ערב פרישתו מניהול תמי, ביוני 73', הועלה שכרו רטרואקטיבית חמש שנים — החל באפריל 1968.

את ההעלאה אישר גינזבורג, ויאיר עמיתי, מנהל המינהל למחקר אוצרות הטבע במשרד הפיתוח, התלונן על כך לפני מנהל רשות החברות הממשלתית יעקב סלמן.

סלמן העביר את התלונה לשר הפיתוח, והשר פנה ליועץ המשפטי לממשלה, מאיר שמגר.

חשד לפגיעה בטוהר־המידות

בקשת גבתי משמגר לפתוח בחקירה, התבססה על החלטת הממשלה מדצמבר 1971, שקבעה: „בכל מקרה בו יש חשד לפגיעה בטוהר־המידות, או ליקויים חמורים אחרים, שמעורבים בהם פקיד בכיר, מנכ"ל, או דירקטור — לא יסיים הדירקטוריון את הדיון, אלא חייב הוא להעביר את הנושא לקבלת הנחיות השר הממונה או היועץ המשפטי לממשלה."

החשד נגד בניאל התבסס על מקרה קודם, שהוגשה בו תלונה פלילית נגד אלכסנדר זיפשטיין, לשעבר מנהל החברה הממשלתית לסיכוני סחר חוץ.

קודם שפרש לפנסיה, הסדיר לעצמו זיפשטיין פיצויי פרישה מוגדלים. ובכך, לדעת היועץ המשפטי לממשלה, עבר על פקודת החברות, האוסרת על מנהלים לפעול לקידום טובת הנאתם הפרטית ולרעת החברה.

התלונה שהגיש שמגר נגד זיפשטיין — ואשר טרם החל הדיון בה — תחייב אותו ככל הנראה לנהוג כך גם כלפי בניאל.

מאליה מתבקשת עתה השאלה: מדוע מסרב שמגר לפעול באותה צורה גם נגד נגיד בנק ישראל משה זנבר? האם מפעיל שמגר את החוק רק נגד חשודים חסרי תמיכה פוליטית או קשרים?

שתי דירות הפכו לאחת

העובדות לגבי פרשת זנבר הן אלה: ב־2.8.68 התמנה משה זנבר לתפקיד סגן יו"ר מועצת המנהלים של הבנק לפיתוח התעשיה. ב־6.8.70 התמנה ליו"ר מועצת המנהלים של הבנק — וכן לתפקיד יועץ־בשכר לשר המסחר והתעשיה פנחס ספיר.

משכורתו היתה אותה עת 3,500 לירות לחודש, ששילמו שווה בשווה הבנק ומסו"ת.

● זנבר התגורר בדירת ענק בבית משותף מהודר ברחוב פנקס בצפון תל־אביב. את הדירה רכש הבנק — על־ידי מיזוג שתי דירות לדירה אחת.

● ביום 1.11.71 התמנה זנבר לתפקיד נגיד בנק ישראל, וביקש לקנות מהבנק לפיתוח התעשיה את הדירה. וזה אף־על־פי שמקום עבודתו החדש היה עתה בירושלים — ושם המשיך להחזיק כל העת בדירה פרטית אחרת, ברחוב ברטנורא 12.

● עובדת היותו כבר בעלים של דירה בירושלים מנעה מבנק ישראל את האפשרות להעמיד לרשותו דירת שרד בעיר. לעומת זאת, בתל־אביב, לא יכול היה בנק ישראל לתת לו דירת שרד, — כי מקום עבודתו היה בירושלים. כך, יכול היה זנבר לקבל דירה רק מן הבנק לפיתוח התעשייה, שבו סיים כבר לעבוד.

● כיוון שלא היה לו כסף פנוי, וכיוון שלא רצה למכור את דירתו בירושלים כדי לממן את רכישת הדירה בתל־אביב, החליטה הוועדה המיוחדת של הבנק לפיתוח התעשיה כי הדירה בתל־אביב תיחשב כשווה רק 150 אלף לירות (שוויה האמיתי אז היה כפול).*

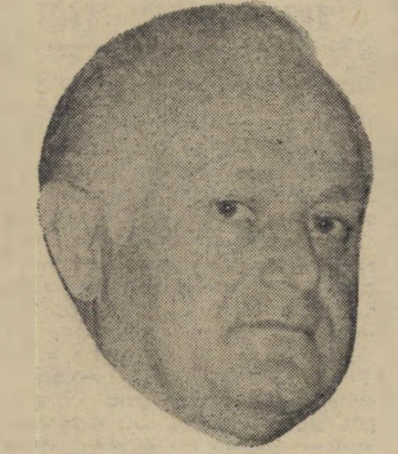

נגיד זנבר
נגד התקיפים — חולשה

כן החליטה הוועדה, באותו רוב קולות, כי הבנק ילווה לזנבר 50 אלף לירות ללא הצמדה, בריבית של 9%, ועוד 100 אלף לירות יועמדו לרשותו כך:

משכורתו תועלה רטרואקטיבית ל־5000 לירות לחודש, והבנק ישלם את מס־ההכנסה המגיע על התוספת של 1500 לירות נטו לחודש.

התוספת של 1,500 לירות, כפול 40 חודשי עבודה בבנק, תיתן 60 אלף לירות. פיצויי פרישה של חודשיים לכל שנה — יתנו, על ארבע שנות עבודתו, עוד 40 אלף לירות (למעשת עבד זנבר שלוש שנים, אבל לצורך החישוב עיגלו אותן לארבע).

כך יצרו למען זנבר 100 אלף לירות — על חשבון בעל המניות העיקרי של הבנק לפיתוח התעשיה, הלוא הוא משלם המיסים.

למשלם המיסים הזה, שהעמיד בנדיבותו, גם אם בלא ידיעתו, דירה של 300 אלף ל"י במחיר 50 אלף ל"י לרשות זנבר — קשה היה לראות מה ההבדל בין פרשת בניאל לזו של זנבר. לעין התדיוט שלו, נראתה פרשת זנבר חמורה אף הרבה יותר.

קשה היה לו השבוע להבין מדוע חוק, שהופעל כה בדקדקנות נגד מדען מצטיין, אך חסר קשרים — לא הופעל נגד הנגיד עתיר הכוח.

---

*) בקולות משה בנו גיטר, מבנק דיסקונט, ארנסט יפת, מהבנק הלאומי, וגדעון להב, מנכ"ל מישרד המסחר והתעשיה. התנגדו: מרדכי זגגי, יו"ר הרשות לניירות ערך באוצר, ואברהם זברסקי, מבנק הפועלים.

דיעות

האיש הגדול

„כל חיינו הציבוריים, כל המאבק בשאלת ערביי השטחים — הם תוצאת נסיונו של משה דיין להגיע לשילטון"

מבול המאמרים שהתפרסם בעיתונות
(המשך בעמוד 22)

שערורית שחיתות חדשה בספורט: נשיא התאחדות הכדורגל עובר לעבוד בחברה שזכתה במיכרזי ההתאחדות

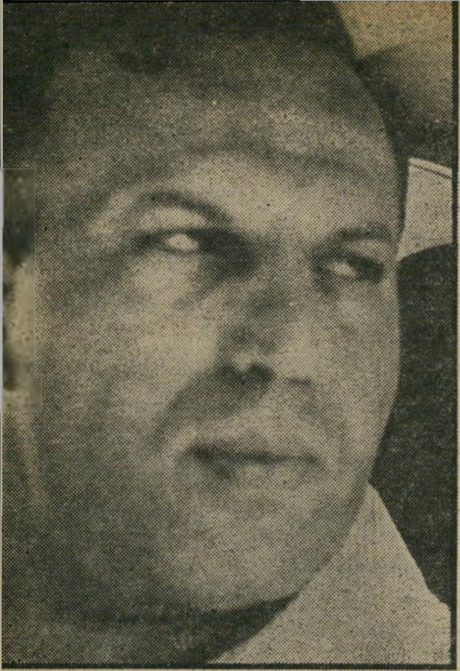

הבוס החדש שלום ירקוני מנכ״ל חברת מודיעין אזרחי ולשעבר קצין במישטרת מחוז תל־אביב. ירקוני היה בין אלה שהמליצו לבחור בפינחס קופל כנשיא ההתאחדות לכדורגל. החברה שלו קיבלה מההתאחדות עבודות במאות אלפי ל״י בשנה מההתאחדות לכדורגל, ועתה צירף ירקוני את קופל לחבר עובדיו.

הכדורגל שוב מסריח מהראש

נשיא ההתאחדות לכדורגל קופל

למשטרת ישראל אין מזל עם ה־מפכ״לים שלה. מחמשת המפקחים ה־כלליים שהיו למישטרה עד כה, מת אחד, זמן קצר אחר מינויו, שני, יחזקאל סהר, נאלץ להתפטר אחרי שהורשע בעוון עדות שקר, ואילו מפכ״ל נוסף הסתבך בעצם ימים אלה בפרשת שחיתות ציבורית.

השערוריה החלה כאשר מישרד חחקי־רות מודיעין אזרחי פירסם בצינעה כי פנחס קופל, מפכ״ל המישטרה לשעבר, עומד להצטרף לשורות החברה ויתמנה ל־מנהל מחלקת האבטחה בה. הידיעה הצנועה התפרסמה זמן קצר לפני שעמדה ליפול החלטה על הענקת עבודת אבטחה גדולה בנמל חיפה, שמודיעין אזרחי השתתפה ב־מיכרז לקבלתה. נראה שהפירסום נועד ל־הגדיל את יוקרת החברה בעיני אלה ש־עמדו להחליט על הענקת העבודה.

אלא שבאופן בלתי צפוי התפתחה הידי־עה והתגלגלה ככדור שלג לכיוון אחר לגמרי. היה זה אחרי שכתב ספורט בדבר, אליעזר מעוז, פירסם ידיעה בה ביקר את הפגם תאסתטי מבחינת ההיגיינה הציבו־רית, שבהצטרפותו של קופל לחברת ה־מודיעין הפרטית, השייכת לקציני מישט־רה לשעבר.

שכן קופל, שכיהן שמונה שנים כמפכ״ל מאז שנת 1964, הוא עדיין אישיות ציבו־רית. הוא מכהן בתפקיד הנכבד של נשיא ההתאחדות לכדורגל. לכאורה זהו תפקיד ייצוגי, חסר סמכויות. אולם למעשה יש בידי הנשיא כוח רב, לפחות במה שנוגע לאבטחת עבודה בסכומים של מאות אלפי ל״י לחברה כמו מודיעין אזרחי.

מסתבר כי קופל הוא יושב־ראש ועדת המיכרזים של ההתאחדות לכדורגל. ב־תוקף תפקידו זה הוא ממנה את האנשים הקובעים, בין השאר, גם איזה משרד־חקירות ינהל את תקירות השחיתות בכדו־רגל ואיזו חברת שמירה תקבל את עבודות האבטחה במיגרשי הכדורגל בכל הליגות הנערכות בכל רחבי המדינה.

הסתבר כי תחברה העוסקת בשני תחו־מים אלה עבור תהתאחדות לכדורגל, תמו־רת שכר של מאות אלפי ל״י בשנה, היא חברת מודיעין אזרחי, שאליה עומד פנחס קופל להצטרף כעובד בשכר.

במילים אחרות: קופל עומד לקבל עתה משכורת מחברה שהוא היה אחראי ל־העדפתה על פני חברות אחרות כדי לזכות במיכרזים ובעבודות של ההתאחדות ל־כדורגל שהוא נשיאה.

המפכ״ל הישר

בימים בהם כיהן קופל כמפכ״ל ה־מישטרה הוא לא נודע כמפכ״ל גאוני. לעומת זאת יצא שמו לפניו כמפכ״ל ישר. עכשיו הסתבך קופל בפרשה המטילה צל כבד על תכונה זו שלו.

הדברים נראים חמורים פי כמה, כיוון שלאנשי מודיעין אזרחי היתה יד בהבאתו של קופל אל ההתאחדות לכדורגל כנשיא. הדבר היה אחרי שנת המשבר בכדורגל הישראלי, כאשר שערוריות השחיתות ש־קיעקעו את יסודותיו הביאו להקמת ועדת עציוני. בעיקבות מסקנות הוועדה, מינה יגאל אלון את סגנו אהרון ידלין כנשיא ההתאחדות במגמה לטהרה. אולם כאשר נבחר ידלין למזכיר מפלגת העבודה הוא פרש מתפקידו זה. היה צורך למצוא במהי־רות נשיא חדש, שהגינותו תאציל על דמות ההתאחדות והכדורגל במדינה.

כך הועלה שמו של פנחס קופל, שעבד אז במחלקת כוח האדם בקופת־חולים. בין הממליצים עליו היה גם שלום ירקוני, הבוס של מודיעין אזרחי, שהוא ידידו הטוב של אשר ידלין, מנכ״ל קופת־חולים, אצלו עבד קופל.

באותה תקופה כיהן אליהו שפייזר, כיום סגן ראש עיריית תל־אביב מטעם המערך, כיושב־ראש ועדת המיכרזים של ההתאחדות לכדורגל. בתוקף תפקידו זה היה עליו לזמן את הוועדה, להוציא מיכרז למסירת עבודות חקירה על פרשיות שחיתות ב־משחקי הכדורגל ואבטחת מגרשי הכדו־רגל. שפייזר לא מיהר לכנס את הוועדה. עד שכונסה הוועדה קיבלה את העבודה חב־רת חקירות הנושאת את השם שפייזר את שמעוני. תשם שפייזר שבחברה לא היה שייך חלילה לאליהו שפייזר. אבל היה זה שמו של אחיו, רוני שפייזר השותף ב־חברה.

מודיעין אזרחי היתה להוטה לקבל את עבודות החקירה והאבטחה של ההתאחדות לכדורגל. ואומנם, זמן קצר אחרי שקופל נבחר לנשיא התאחדות הכדורגל, פרש שפייזר מוועדת המיכרזים וקופל מינה ועדה חדשה בראשות עורך־הדין יהושע רוטנ־שטרייך. קופל דחק והמריץ את רוטנשטרייך למהר ולכנס את הוועדה כדי להחליט למי למסור את עבודות האבטחה במגרשי ה־כדורגל.

לוועדה הוגשו שלוש הצעות של שלושה גופים: מודיעין אזרחי שתבע סכום של 27 ל״י לכל חוליה שתאבטח מישחק כדו־רגל; מודיעין כללי של חבר בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל, יעקב קנר, שדרש 32 ל״י לחוליה, ועוד הצעה של משרד ארגוס. הצעת מודיעין אזרחי היתה הזולה ביותר, אולם עמדה בדרכה לקבלת העבודה החלטה קודמת של ההת־אחדות לכדורגל, לפיה לא תקבל אותה חברה גם את עבודות האבטחה וגם את עבודות החקירה מההתאחדות. כאן התערב קופל שהצביע על הפער במחירים, לחץ לקבל את ההצעה הזולה ביותר.

מודיעין אזרחי קיבלה את העבודה עד למועד תום המיכרז ביום 15 ביולי 1973.

אבל, ראו זה פלא. רק קיבלה מודיעין אזרחי את העבודה, וכבר השתנו מחיריה הזולים. היא החלה לקבל עבור כל אבטחת משחק לא 27 ל״י אלא 35 ל״י. לא רק זה, אלא שקופל הפך גם לאדריכל החוזה עם מודיעין אזרחי, לפיה תמשיך לעסוק בעבודות האבטחה עבור התתאח־דות במשך שנה נוספת ללא מיכרז.

פינחסנות כפולה

פנחס קופל לא הבין השבוע מה פסול מבחינה ציבורית ומוסרית בהצטרפו־תו לחברה שהוא העניק לה עבודות במאות אלפי לירות מכספי הציבור. הוא הודיע, כי אם יש אנשים המוצאים טעם לפגם בכך, הוא מוכן לפרוש מתפקידו בהתאח־דות לכדורגל.

אלא שפרישה כזו לא תפתור שום בעיה. העובדה שחברת חקירות פרטית, שכבר בעבר התפרסמה בשיטות עבודתה, ממהרת להעסיק נשיא של מוסד המזרים לקופתה סכומי עתק, היא שערורית שחיתות ראשונה במעלה, המחייבת את התערבותו של מבקר־המדינה.

זהו מעשה מובהק של פינחסנות כפולה.

העובדה שקופל ועסקנים אחרים של ה־התאחדות, שניסו לחפות עליו, התחמקו מהפגם האסתטי החמור שבמעשה זה, רק מצביעה על רמתם המוסרית של העומדים בראש הכדורגל הישראלי: לא רק שהם עושים מעשים שלא ייעשו, אלא שאינם מתביישים עוד בכך.

קנר מפקד מישטרת מחוז תל־אביב לשעבר, שהקים לעצמו חברת חקירות פרטית, המתחרה במודיעין אזרחי. קנר, המשמש חבר בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל, קיבל בעצמו עבודות חקירה של זיופים בטוטו הכדורגל.

שפייזר אליהו שפייזר, סגן ראש עיריית תל־אביב מטעם המערך. בתקופה בה היה הוא יושב־ראש ועדת חמיכרזים של ההתאחדות לכדורגל, הועסקה על־ידי ההתאחדות בעבודות חקי־רה חברת חקירות בה שותף אחיו.

מאכזיב בצפון עד אילת בדרום חגג ה

ראש

לבי

תשל"ד תהיה כנראה שנה חזקה מאוד בתחום הבילויים. לא יכול להיות אחרת. שנה שמתחילה עם שמחות וחגיגות כאלה, מוכרחה להימשך בצורה זו ואכן, ראש השנה תשל"ד, החג היהודי הארוך ביותר בשנים האחרונות, היה ב־אמת שמח. רבבות הישראלים שברחו בימי החג מבתיהם, מהשרב, מהפסקות החשמל ומהחדשות ברדיו, התרחקו מהערים ה־גדולות עד כמה שרק יכלו. הם נמלטו אל פינות־החמד הבודדות שעוד נותרו ב־ארץ הזו, מאכזיב בצפון ועד אילת בדרום.

מאות ישראלים מגודלים באו לחפש את גן־העדן האבוד של ילדותם בין חולותיו הזוהרים של מועדון הים־התיכון בחוף אכזיב. הם התפללו בכיפה של שמי־תכלת, שלא נחרטו בם פסי־הסילון במשך שלוש יממות תמימות. הם פרקו מהם את עול הרמזורים, את בגדי המישרד ואת תוויות־הזיהוי. כאן, בגן־המישחקים המיקצועי מ־מוצא צרפתי, נשלחו הוראות ממטה ה־פיקוד המרכזי השוכן בפריס: להסיר את תוויות־הזיהוי, לפשוט את מדי־השרד, ל־השאיר את שם המישפחה בבית, להעלים את הייחוס המיקצועי; לאטום את האוזניים

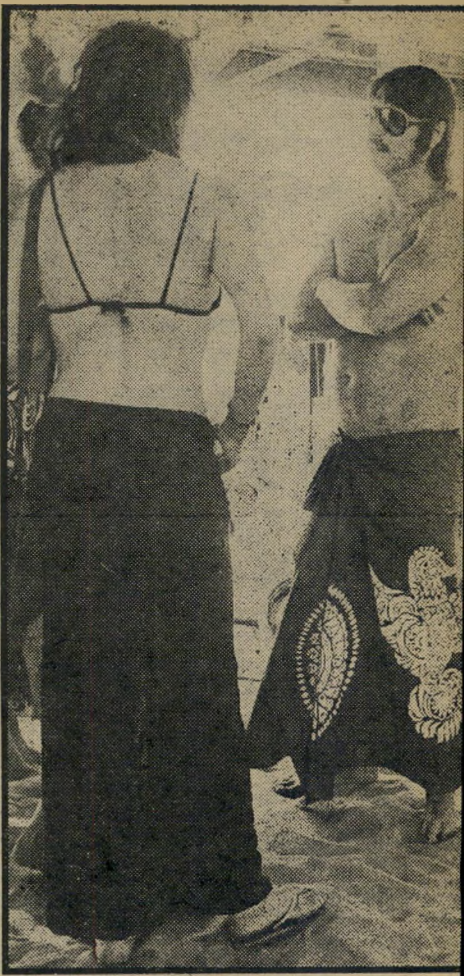

שף הכפר ז'אקי, מנהל כפר הנופש ב־אכזיב, לבוש ב„פראו" המסורתי — חצאית מאולתרת מבד מצוייר, שמקורו בטהיטי, המסופק למועדון הים־התיכון במיוחד מפארים — מארח נופשים בכפר. תפקידו של ז'אקי הצרפתי הוא לדאוג לכך שכל האורחים בכפר יהיו מרוצים. משמאל: אחד ממיזנוני הענק המפוארים שהציעו לנופשי ראש השנה באכזיב מיבחר מאכלים אקסוטיים וטעימים.

אכזיב סככות הקש של כפר הנופש באכזיב, שם התרכזו בימי החג מאות ישראלים. הסככות נק־ראות „קאזות", וביסודן מונח הרעיון לקרב את הנופשים לתנאי הטבע. בלילות אין בהם תאורה. אך לעומת זאת מוסיפים אורות פנסי הכיס של הנופשים אווירה של מיסתורין במקום.

ויולט הספרית התל־אביבית הנודעת, בעלת האישיות התוססת והנטיות האמנותיות, הרואה את עצמה יותר כמעצבת־פנים מאשר כספרית, מבלה בכפר הנופש באכזיב.

מי צריך גברים? שתיים מהאורחות ה־ישראליות באכזיב רוק־דות זו עם זו אחרי שהגברים עימם רקדו קודם לכן, התעייפו.

השחקן שלמה וישינסקי, שחקן התיא קלעים, מחולל באמפיתיאטרון בכל ימי החג עד אור הבוקר של השנה החדשה

בפני הטרנזיסטור, לעצום את העיניים מול הכותרות. כל אחד ידע שמרגע בו דרכה רגלו בחולות אכזיב של ראש־השנה — עליו להתפלל בלי בגדי־עבודה או חליפת ערב, כשהוא עטוף בטלית של קאַ־פייה ערבית מתבדרת, מוגן בבגד־ים לח, ומציג את עצמו לחבריו בשמו הפרטי בלבד.

התוצאה: אי־אפשר היה להכיר את ה־ישראלי הרגיל, החמוץ, המתוח: הוא היה עליז, אפילו ידידותי. כן, עד כדי כך.

פסל השלום

לא פלא, עם סדר־יום כזה:

9.30 — השכמה בסיוע תרועת חצוצרה. ארוחת־בוקר רבת קלוריות.

10.11 — תחרות בניית ארמונות בחול (עבור נוער, ולמטה מזה, על חוף הים).

11.00 — הסרת הלוט מעל מונומנט היסטורי (פסל קיטשי מעורר רעמי צחוק, שהכין אחד המיקצוענים שבצוות העובדים

טבוע עם ישראל את החג הארוך ביותר

השנה

ויים

אילת כפר הנופש האקסוטי של רפי נלסון שמדרום לאילת, היה בחג אבן שואבת לאלפי תל־אביבים שירדו לבלות את החופשה בדרום, למרות השרב הכבד והחום שהגיע ל־45 מעלות בצל. „אז מי אמר לכם לעמוד בצל?" שאל רפי נלסון את הנופשים שהסתערו על הסלון שלו בנוסח המערב הפרוע, בו נמכרו משקאות קרים ובו ניגן פסנתרן על פסנתר כנף בלב השממה. בין האורחים במקום היתה גם לו קידר, מזכירתה הפרטית של ראש־הממשלה גולדה מאיר.

הפלייבוי יצחק דנין, הידוע יותר בכינויו **איציק** מוסטאנג, בחברת יפהפייה צפונית על חוף אילת, שם בילה את החג כבעלי־סירות אחרים, בשייט ובסקי מים. למעלה מימין נראה איציק שרוע על החוף כשלידו הדוג־מנית סוזי לרמן, המופיעה גם בתמונת השער האחורי עם הפסל מנשה קדישמן.

11.30 — „סנג'ריה". משקה ליד הבאר. כמובן שאין זה ניכלל במהלך התפילה היהודית המסורתית, אך כל מי שמכיר את הישראלי הממוצע חסר־ההשראה יודע כי ברכת האל פאן לא הזיקה לו מעולם, ושטיפת משקה אדום עלולה להפוך גם פרופסור לבן־אדם.

השעה כבר צהריים, לפי השמש בחוף אכזיב. שמש טבעית ובלתי מאופרת. שמש המלטפת את חורבותיו הבלתי־משוחזרות של הכפר, ושורפת בעדינות את קצוות שערן של היפהפיות הישראליות שבאו לברך את השנה החדשה בחוף ללא פקחים.

(המשך בעמוד 22)

במקום, כדי להביע בו את „השלום" בשנה הבאה: גבר ואשה מרימים ידיים זה על זה...)

אלוף הפיקוד אלוף שמואל („גורודיש") גונן, אלוף פיקוד הדרום, יוצא כשהוא מחזיק בידיו בקבוקי שתיה, מה„סלון" בכפר של רפי נלסון.

הצייר משה ינוקא, שהפך את אכזיב לביתו השני, רוקד יחף בחברת ורד, מזכירה תל־אביבית יפהפייה שהפכה בימי הפלישה הישראלית לאכזיב לאחת מנסיכות המקום.

ון הקאמרי, שבא לחפש באכזיב שימחה בלי ־ואר והמקושט של אכזיב, בו נמשכו הריקודים נופשים במקום השתחררו מכבלי הציוויליזציה.

ראש השנה לבילויים

(המשך מעמוד 21)

על המידשאה הענקית שבין סככות הקש של כפר־הנופש ניפתחו שולחנות ענקיים, כשכל תנובת הארץ, פירותיה ומישמניה מצפים להסתערות הקרובה של חיל הפורשים מתל־אביב. המקום דמה לקרניבל הוליוודי. מועדון הים־התיכון לא היה עוד חלטורה של עיריית אי־שם לקראת הבחירות. פיקניק חגיגי אינו אוסף מקרי של מאכלים רבי־קלוריות, כי אם תוכנית־בידור מעולה, מתוכננת לכל פרטיה בידי אשפי־נופש מיקצועיים: חבורה עליזה של צרפתים, המסונפת למועדון בין־לאומי ה־שולח את זרועותיו מפריס, ונעזר מן ה־סתם בכמה פסיכולוגים רציניים, המבינים לנפשו של הנופש המדופלם.

אוויר־הים עשה את שלו לבני ה־מעיים, והמארחים דאגו לנשמה. משום מקום הופיעו להם הליצנים הקבועים של המקום: מישל הבלונדי, בעל פני הליצן והגיטארה הפיוטית. מישל השחור, ה־מיסכן הקבוע שתפקידו להצחיק עד דמעות בעוד הוא בעצמו מזיל דמעות רטובות כמעט. קלוד בעל המיבטא המתגלגל, בנוסח שפת־רחוב של דרום־צרפת. כולם מאופרים ומחופשים.

הישראלים — נחמדים!

תרועת חצוצרות בישרה את האות להסתערות ההמונית. הישראלים גילו לפתע תושייה רבה בכל הנוגע לתרבות המיטבח הצרפתי. תוך להט ועיניים יוקדות, אם כי בלי ההתלהבות התוקפנית של אורחים בחתונה, החלו מחסלים בשיטתיות את העקרבתנים שניצלו באש, תסלטים רבי־ההשראה, מישטחי הגבינות וערוגות הפרי המקושטות.

ז׳קי, השף של הכפר, הסתובב מאושר, כבעל־אחוזות שתבואתו עלתה יפה. הוא מבסוט מן הפלישה הישראלית: „הישראלים הם נחמדים, הם יודעים לעשות חיים,״ קבע, „צריך רק להסיר מעליהם את בגדיהם ואת השילוט המיקצועי — ותראה איך שהם נהנים מן החיים. הישראלים קפואים — מה פתאום? הצרפתים פשוט אינם מבינים שום שפה אחרת, חוץ משפת־אמם. לכן אינם מסוגלים ליצור קשר עם הישראלי. הצרפתים פשוט מנסים לחפות על מבוכתם!״

תיהם בלתי־משותדים, קריצתם כנה. ה־אורחים הישראלים שרעבונם הגיע לשיא מחודש, הוזמנו אל חדר־האוכל בתרועת חצוצרות.

שזופים במיטב המחלצות, גילו הישראלים שחדר־האוכל, הפך למועדון־לילה אקזוטי. על השולחנות אפיריונים של עליי־גפן ואשכולות ענבים. במרכז כל שולחן מעגל נרות דולקים וקישוטי תכלת־לבן. אשפי הבישול המקומיים הפגינו את פיסגת הישגיהם המקצועיים. המשפחה הגדולה מדברת עברית־צרפתית. שרה יעשה שלום וויווה לה קומפני. הכוסות מתמלאות ומתרוקנות. הצחוק מתגלגל כיין.

חורבותיו של הכפר אכזיב קידמו את היוצאים בחבורות של עיניים נוצצות לתוך הלילה. „עוד תראה עוד תראה כמה טוב יהיה בשנה, בשנה הבאה.״ על ראש הבית הגבוה ביותר בכפר דולקת מנורה בעלת שבעה קנים. על הבמה הקטנה מול רחבת־הריקודים כבר מנגנת התזמורת. הג׳וק, ההורה, והטוויסט הם טעמי־המיקרא של הלילה הזה. והקהל מגיב בתפילה בכל רמח אבריו: בקצב, בלהט, בשמחה.

חצות. מן החולות עולה אד קל של סתיו, המרגיע את פניהם תלוהטים של הרוקדים והמקפצים. מתוך מערכת סטריאופונית ה־מוצבת אי־שם בין סלעיה של הגבעה בוקעים צלילים אדירים. כל העיניים נישאות לשם. האבנים העתיקות מתכסות לפתע בכחולים וירוקים, אדומים וצהובים. רבבות ניצוצות של זיקוקין די־נור שוטפים את הגבעה.

קולות־הנפץ נבלעים בצלילי הללוייה של הנדל. מיזרקות של זיקוקין, פרחים של אש ומפלים של ניצוצות נשפכים עם צלילי המארש המפורסם הוד והדר. הישראלי ה־גדול נכנס לשנה החדשה דרך שער גן־העדן האבוד של ילדותו.

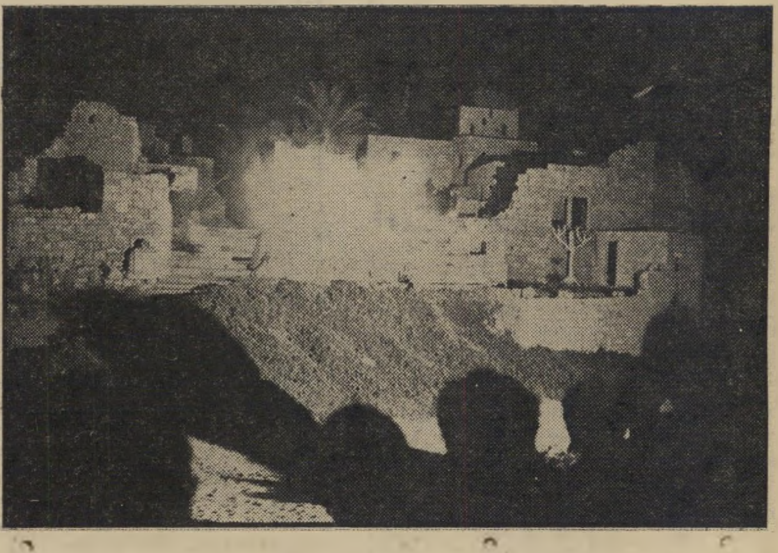

זיקוקין באכזיב

חגיגות ראש־השנה תשל״ד הגיעו לשיא של צליל וצבע במועדון הים־התיכון כשזיקוקין די־נור שטפו את האתר הישראלי שעל הגבעה מול המוני חוגגים שצפו בהצגה המרהיבה כשהם ניצבים למרגלות הגבעה. הכפר כולו נראה כתפאורת ענק דימיונית, על רקע הים השחור וצלילי הללויה אדירים שבקעו ממערכת שידור סטיריאופונית חדישה ומשוכללת.

הטיילת של תל־אביב

אם אכזיב משכה את רווקי ישראל, הפכה אילת למוקד המשיכה עבור מישפחות עשירי־ישראל־החדשים. אלה, שיכלו להוציא סכומים של מאות רבות של לירות עבור בילוי חופשה של ארבעה ימים, נהרו לאילת עם משפחותיהם, טפם ואפילו עוזרות־הבית שלהם.

בתי־המלון של אילת, שבשאר ימות השנה סובלים מתת־תפוסה, הכפילו את תפוסתם. למרות השרב והחום שכמותו עוד לא ידעה אילת השנה, נדמה היה כי כל תל־אביב הנוצצת הפכה את אילת לעיר המיקלט שלה.

בריכות־השחייה, אכסדרות המלונות ה־מפוארים, מועדוני־הלילה וחופי הרחצה, הפכו למשך ראש־השנה להיות לטיילת של תל־אביב. אלה שרצו קצת יותר אינטימיות, דהרו בסירות־המירוץ אל חופים מרוחקים יותר, דרומה לאילת, שם הקימו מושבות נודיסטיות זמניות לתקופת הימים הנוראים בלבד.

התגאתה הדוגמנית סוזי לרמן בתום טיגון חגיגי כזה: „עכשיו אין בגוף שלי אפילו סנטימטר אחד שאינו שזוף!״

אקדח השף הזניק

הצגת נמשכת. השמש הוזזה למרכז התפאורה. כמו מתוך עיירת־מערבונים זינקו להם סוסים ורוכביהם למסלולים מיוחדים שהוכנו על שפת־הים לסוסיאדה ענקית. הקהל הריע לכבוד הטלפיים. האות ניתן מאקדחו של השף. הקהל הריע ל־מנצח המאושר.

הערב יורד בקדושה זוהרת. הכוכבים באכזיב הם כוכבים מיוחדים, הם אינם רואים כבישי אספלט או שלטי ניאון, אורו־

במדינה

(המשך מעמוד 18)

ערב ראש השנה סימן זרם ברור של סחף ימני, המאפיין את הנטייה הכללית בדעת־הקהל המאורגנת בישראל. אחד ש־יצא נגד הזרם היה בנימין אליאב, מי שהיה מנהיג מיפלגת העם הקטנה בשנות הארבעים, איש המיפלגה הרביזיוניסטית שהתפרסם בהצטרפותו למפא״י עם הקמת המדינה.

במאמר ארוך ומנומק, שפירסם בדבר מתחת לכותרת כירסום השטחים ומגש הכסף, הסביר תלמידו של ז׳בוטינסקי מדוע יש להתנגד לתורתו של משה דיין — שהוא מכנה אותה כ„ציונות טריטוריאלית״ — ויש לשוב לציונות הקלאסית, המתוארת על־ידו כ„ציונות מדינית״.

יונה יונית. אליאב, שהיה ידוע עד לערב ראש־השנה כאיש האגף הימני של מיפלגת העבודה, סולק בתוכה כבר מזמן מכל תפקיד בייצוג או בשילטון (תפקידו האחרון: מתאם רשות־השידור מטעם מישרד ראש־הממשלה), התגלה כיונה יונית, אף יותר מאיש העבודה אריה („לובה״) אליאב. בלי שתהית ביניהם כל קירבה משפחתית או קבוצתית, קבע בנימין אליאב בתקיפות את מה שלובה אליאב חושש לומר, בגלל כיסאו בכנסת הקרובה.

בהתייחסו לדבריו של דיין ב־בית־הספר לפיקוד ומטה, כי מנהיגי ירדן וערביי השטחים היו מעדיפים כיום להגיע להסדרי־שלום עם ישראל, כתב אליאב:

„זהו מיפנה היסטורי, חשוב לא־פחות מכל שאר נקודות־הזינוק בתקומת ישראל בארצו: 1882, 1917, 1948, 1967. עתה יש להוסיף: 1973.

עד לפני שבועות מיספר, בטרם יצאה בשורה היסטורית זו מפי שר־הביטחון, היה ידוע לכל, כי הסיכסוך היהודי־ערבי נמשך עד אין קץ וללא מוצא רק מסיבה אחת: משום שבצד הערבי „אין עם מי לדבר.״ כולם, כולם רוצים בהשמדתנו. איבה טוטאלית, איבת־נצח.

והנה נאמר לנו, מן המקור המוסמך ביותר, כי, כנראה, „יש עם מי לדבר.״ ולא עוד, אלא שהצד הערבי, שרוצה היה להידבר איתנו ולעשות איתנו שלום, הוא הוא הצד־שכנגד שלנו בשורש הסיכסוך כולו: ערביי ארץ־ישראל. העם הפלשתינאי.

מי שהעז לומר כדברים האלה לפני שהם יצאו מפי שר־הביטחון זכה תמיד — אם לא לקיתונות של שופכין, הרי לפחות, בהגדרות־אופי, כגון „יפה־נפש״, „אוטופיסט״, „קצר־רוח״.

הפרת השתיקה. בהמשך דבריו דן אליאב, שהפר את שתיקתו הארוכה, ב־הצעות דיין בדבר ריבונות של ישראל בשטחים הכבושים ואזרחות של ירדן (בגדה) ליושבים בהם, לפלשתינאים: „...כל המייעץ כיום לפלשתינאים היושבים בתחומי שלטוננו שישאו עיניהם ל־רבת־עמון, נראה בעיניהם כמי שמגיש להם הוכחה חותכת שישראל חומדת את שארית־ארצם ואת אדמותיהם, ודוחה לחלוטין את שאיפתם לשלום של שיוויון ושיתוף ביניהם לבין מדינת־ישראל.״

מילחמת השנה השביעית. בנימין אליאב לא השאיר את דבריו כהנחות מדיניות תיאורטיות. הוא פירט את הסכנה החמורה שנגדה בחר לצאת במאמרו ה־מנומק: ניסיונו של משה דיין להשתלט על השילטון במדינת־ישראל. אחרי שהוא מנתח את התנאים הדומים, לדעתו, בין צרפת של סוף שנות החמישים בתקופת משבר אלג׳יר לבין ישראל, בשנה השביעית למילחמת ששת־הימים — הוא קובע כי משה דיין לוטש עינו לשילטון: „...יש אפילו הטוענים כי כל חיי־הציבור שלנו הם מאבק סמוי או גלוי שסובב על ציר אחד בלבד — מעמדו העתיד של משה דיין במדינה.״

חששות גלויים. בנימין אליאב, שלא כלובה אליאב, אינו חושש מלבטא בגלוי את חששותיו: „...בעיני רבים, תאחזים פחד וחרדה מפני העתיד, דיין הוא באמת המנהיג הכריזמטי המיועד של האומה... איומו, שאם לא יתפשרו איתו יפנה להם עורף וילך לדרכו — איננו איום־סרק. דומה שיש לו לאן ללכת.״

בשבוע שהחלה מערכת הבחירות ל־כנסת, כשאלופיו של משה דיין, אריק שרון ואברהם יפה, מכינים לו את ה־בסיס העורפי במחנה הליכוד, כדי להעבירו ממנו אל הבסיס הקידמי — כיסא ראש־הממשלה — היו לדבריו של בנימין אליאב, הרביזיוניסט שעשה דרך הפוכה לזו של שרון־יפה־דיין — משמעות אקטואלית עד להחריד.

האשה

בלה הראל כיום: בלונדית נאה ותמירה, בעלת רגליים חטובות ושזופות. לדבריה, העדיף בעלה את אסתר הרליץ על פניה.

„השגרירה לקחה ממני את בעלי. היא הרסה את חיי.״

שמה של אסתר הרליץ, לשעבר שגרירת ישראל בדנמרק, התפרסם פעמיים — בשני הקשרים מדהימים בניגודיהם.

פעם נזכר שמה כאשר התברר כי היא נכללה במקום ה־37 ברשימת המועמדים של העבודה לכנסת.

אבל שמה של הח״כית העתידה נזכר גם בבית־המישפט. שם, טענת אחות רחמניה בשם בלה הראל כי הרומן בין בעלה, יוסף הראל, לבין השגרירה — הרס את חיי־מישפחתה שלה.

האשמה פיקאנטית

היתה זו האשמה פנטסטית, לכל מי שיודע מי זו אסתר הרליץ.

שכן אסתר הרליץ היא ידידה מקורבת של ראש־הממשלה גולדה מאיר.

בוגרת המחזור הראשון בתיכון בית־הכרם, עבדה הרליץ כמורה בכרכור, שרתה

עם שר החוץ אסתר הרליץ בהתייעצות עם שר־החוץ אבא אבן. להרליץ הרווקה עבר עשיר בתפקידים ציבוריים, חלקם הגדול במישרד־החוץ. היא היתה מורה, שירתה בצבא הבריטי ולמדה בבית־ספר לדיפלומטים. אם לזכור בנוסף את ידידותה עם גולדה מאיר, את מועמדותה לתפקיד ח״כית בכנסת הבאה, ואת גילה — נשמעת ההאשמה בדבר הרומן שהיא מנהלת עם בן־דודה, פקיד במישרד־החקלאות, נשוי ואב לשתי ילדות — פנטסטית.

בלה הראל (מימין) מאשימה את אסתר הרליץ (משמאל) שגרירת ישראל לשעבר בדנמרק, יועצתה של גולדה ומועמדת המערך לכנסת באחריות להרס חיי משפחתה

ארבע שנים בצבא הבריטי במצריים. כש־חזרה לארץ, למדה בבית־ספר לדיפלו־מטים. היתה האישה היחידה בקורס זה. בתום מילחמת השיחרור היתה קצינת ח״ן בירושלים.

אחר שירתה כמזכירה ראשונה בשגרירות ישראל בוושינגטון, קונסול בניו־יורק, מנהלת המחלקה לקישרי־חוץ של מפא״י, ומנהלת מחלקת־ההסברה של מישרד ה־חוץ. אחר מונתה לשגרירת ישראל בדנמרק.

אביה, ד״ר ג׳אורג הרליץ, היה מזכירם של קונגרסים ציונים רבים, הכיר את כל אלה שתפסו אח״כ לצמרת המימסד של ישראל.

לאחר תום כהונתה כשגרירה, מינתה אותה גולדה אישית כראש שירותי ה־התנדבות במישרד ראש־הממשלה — גוף שנועד לעודד ישראלים להתנדב למשימות ציבוריות כגון לימוד עולים, עזרה ל־שיכבות מצוקה, וכדומה. והיתה זו כמובן גולדה שדאגה אישית להכללת שמה של ידידתה בכנסת הבאה.

רומן עם השגרירה

משום כך, היתה האשמתה של בלה הראל כה פיקאנטית.

אלא שלא היתה זו ההאשמה הפיקאנטית הראשונה נגד ידידתה של ראש־הממשלה. סיפור פיקאנטי לא פחות התרחש כאשר שימשה הרליץ כראש שירותי התנדבות.

בעקבות מודעות־הענק בעיתונות שקראו לעם־ישראל להתנדב בהמוניו, הגיעה ל־מישרדי השירות גם יהודייה מבוגרת, ש־הביעה חפצה לתרום מזמנה.

היא קיבלה את ההצעה לטפל בילדי מישפחה מצוקה, שאימם נאלצה לצאת לעבודתה מדי בוקר, ולא יכלה להרשות לעצמה להחזיק מטפלת לפעוטים.

המתנדבת טיפלה בילדים באהבה וברי־צון — עד שגילתה שהאם במצוקה היא לא אחרת מאשר העוזרת של אסתר הרליץ.

קשרים ✶ עם הבעל

ספרה השבוע בלה הראל, אשה בלונדית ותמירה, על התפתחות הפרשה המוזרה:

אהבתי את בעלי. אפילו היום אני עדיין אוהבת אותו. אבל הוא מעוניין יותר בבת־דודתו — אסתר הרליץ.

אנחנו נשואים 18 שנה, ויש לנו שתי בנות, בנות 12 ותשע. היה זה לפני שש שנים שחיי־המישפחה שלנו נפגעו.

זה היה אחרי מילחמת ששת־הימים, כשנסענו לביקור אל אסתר בדנמרק, שם היא שימשה כשגרירה.

היא קיבלה אותנו בזרועות פתוחות — ואני הבחנתי מיד שנוצרו קשרים בין בעלי לבינה. לאחר זמן, הוא אף הודה בגלוי בפני שהוא אוהב אותה, הסביר זאת בכך שהם גדלו יחד. אני ילידת הארץ, ובעלי, כמו אסתר, עלה לארץ מגרמניה כילד.

ההורים ✶ התגרשו

הכרתי את בעלי כשהייתי עדיין אחות תלמידה בבית־החולים, והוא היה מאושפז במחלקה שלי. התאהבתי בו, והייתי משוכנעת שגם הוא אוהב אותי.

לאחר זמן הבנתי שהוא היה רק זקוק לי, למישהו שיטפל בו, כי עד היום הוא סובל מהפרעות ברגלו. הבנתי שהוא אינו אוהב אותי. גבר שאוהב צריך גם לתת מאהבתו, לא רק לבקש ולקבל.

לאחר נישואינו גרנו אצל הוריו של יוסף. הוריו התגרשו, אחרי שאביו התאהב בבחורה צעירה, ואשתו — אמו של בעלי — התקשרה עם השותף של בעלה.

בתקופה מאוחרת יותר עברנו משם, וקנינו בית ברחוב חנקין בתל־אביב. ל־ימים מכרנו אותו, במחיר 85 אלף ל״י, לשר־הסעד מיכאל חזני, ועברנו לדירה גדולה יותר, של ארבעה חדרים. עבדנו, התפרנסנו, גידלנו את הבנות, והיינו מיש־פחה מאוחדת ושבעת־רצון.

עד הביקור הגורלי בדנמרק.

כשחזרנו לישראל, נראה היה לי שהפרשה הסתיימה. אך טעיתי.

כשחזרה אסתר לתל־אביב, התחילה לבוא כל שבוע לבקר אותנו. היא היתה מחטטת לי בארונות, בפריג׳ידר, והתחילה לתת לי עיצות. ביקשתי ממנה לא לבוא יותר. לא אמרתי לה ישר, אלא דרך חמתי.

בעלי ✶ איים עלי

אסתר הרגיזה אותי, מפני שבעלי היה מבקר כל הזמן אצלה בבית. הוא התחיל לא להביא את משכורתו הביתה, ולעשות עסקים עם אסתר.

הם השקיעו את הכספים שלהם בניירות־ערך. הוא מתמצא היטב בזה, אף פעם לא הפסיד.

אסתר לא היתה אף פעם נשואה. כש־שאלתי את בעלי מדוע הוא נמצא כל הזמן אצל אסתר בבית, הוא הכחיש כאילו יש רומן ביניהם.

בעלי אינו מתלהב במיוחד מחיי־מין. הוא מתעניין יותר בכסף. אסתר הרליץ הכירה אותו טוב מאוד בעניין זה. היא תמיד הבינה אותו. כשגרנו אצלה בדנמרק, היא אירגנה מסיבה דיפלומטית בשגרירות לכבודו.

אני לבד לא יכולה להתמודד עם אסתר הרליץ. היא חברה טובה של גולדה מאיר. פעם היא אמרה לי: „את גולדה לא יצליחו להוציא ממקומה, אלא רק על אלונקה.״

אני לא יכולה להתמודד איתה. אני קטנה, והיא בעלת קשרים הדוקים עם גדולי המדינה. כולם מוכנים לעזור לה.

עד כאן, סיפורה של בלה.

עם הבעל בלה ויוסף הראל כפי שניראו זמן קצר לאחר נישואיהם. היא היתה אז אחות רחמניה צעירה, הוא היה מאושפז במח־לקה שלה — והרומן נסתיים בנישואין, שהחזיקו מעמד יפה 18 שנה.

(המשך בעמוד 26)

"ספן השלום" אייבי

נתן יורד אל החוף

אחרי 150 יום בלי נשים

אייבי נרגש למראה היפהפיות שקיבלו את פניו

עדי קפלן בריקוד סוער במסיבה לכבוד אייבי נתן

מישוש כשידו האחת אוחזת בכוסית המשקה ממשש אייבי את פניה של גליה ג'קסון, קרמיקאית מראשל"צ, כמי שאינו מאמין למגע ידיו.

אייבי נתן שיקשק כמו תלמיד לפני בחינת הבגרות שלו.

כאשר ירד בחוף אשדוד, אחרי יותר מ־150 יום רצופים בהם שהה בלב־ים על גבי סיפון ספינת השלום שלו, מבלי ש־רגלו תדרוך על קרקע מוצקה, הוא היה אחוז התרגשות לגבי מה שעומד להתרחש. במשך חמישה חודשים הוא חי כנזיר, מיטלטל בין גלי הים, רתוק למיטת העץ שבתאו שבאניה. עכשיו, כשהחליט להפר את נדרו שלא לרדת לחוף כל עוד לא יושג השלום, הוא עמד להיכנס מיד אל גוב הלביאות.

ידידו, הצייר משה גת, הכין לו בדירתו שבתל־אביב מסיבת קבלת־פנים, בה עמד אייבי לפגוש לא רק את כל ידידיו משכבר הימים, אלא גם — וזה מה שהפחיד אותו יותר מכל — כמה מהיפהפיות המסתררות ביותר של העיר. למי שלא זוכר כדאי להזכיר, כי לפני שהפך לנזיר והקריב גם את דחפיו הגבריים על מיזבח השלום, היה אייבי נתן אחד הרווקים המבוקשים

ליטוף אייבי מלטף ברכות את פניה של השחקנית עדי קפלן, כשעל פניו נסוכה הבעת הכאב והאושר של מי שנאלץ להתנזר מנשים במשך חמישה חודשים של שהותו בים.

חיבוק לידידה ותיקה במסיבה ש־נערכה לכבודו של אייבי נתן בביתו של הצייר משה גת, ידידו הטוב ואיש אמונו של אייבי על החוף הישראלי.

נישוק אייבי מנשק את תמר ישר, כשבעלה האדריכל יצחק ישר צופה בהם בלי שמץ של קינאה. תמי ישר היתה כשעתו מיפהפיות ישראל.

תערוכתה של ציירת אילתית הפכה לאירוע חברתי

לחיות מתחת למיקרוסקופ

האורגינאל הציירת האילתית אביבה דקל בפתיחה החגיגית של תערוכתה בחברת רפי נלסון, כשמאחור תלויה תמונת שמן של רפי, מעשה ידי אביבה. תערוכתה של אביבה הפכה לאירועי החברתי הסואן ביותר של אילת.

שיח ציירים אביבה בחברת אמנים ידועים שירדו לאילת כדי להשתתף בפתיחת תערוכתה. מימין לשמאל: הציירים משה גת ודן קידר, הפסל המזוקן מנשה קדישמן והקבלן בעל המלון בצלאל מזרחי.

רבה ציירים נודעים היו מאחלים לעצמם פתיחה חגיגית כזו של תערוכתם, כמו זו שנערכה השבוע לציירת אביבה דקל במוזיאון לאמנות־חדישה בי־ אילת. קולקציה כזו של אישי־ציבור, שמות מפורסמים וקניינים בעלי־יכולת, קשה לכנס אפילו במפוארת בגלריות בת"א.

למרות שאביבה מתגוררת באילת רק שש שנים, גאים בה תושבי אילת כבציירת המקומית הראשונה שלהם. שכן היא החלה לצייר רק אחרי שהתיישבה במקום. קודם לכן, בשנים הארוכות בהם גדלה וחיה בחיפה, היתה קשורה לציור רק כאספנית.

כאשתו של אריה דקל, המוכר יותר באילת כ„דאקס", איש צמד הרעים לי־ שעבר, היו לה מהלכים. דאקס ניהל גלריה במלון הסלע האדום בעיר, אביבה החלה להציג בה את ציוריה המופשטים והם נחטפו כמו לחמניות טריות. את השכלתה האמנותית רכשה מעצות של ידידים, מי־ קורס של קרן התרבות שנערך במקום, ומטלפונים שעשתה לציירים בצפון, בהם שאלה איך מתגברים על בעיות טכניות שונות. הלך לה קל. כל תמונה שציירה — נמכרה. כשלחצו עליה לערוך תערוכה, היתה נאלצת להפסיק מכירות לשנתיים ולאגור תמונות לתערוכה.

„ניסיתי לבטא בציורים שלי את התחושה של חיים בעיר קטנה, של לחיות תמיד מתחת למיקרוסקופ, חשופה לעיני הסביבה," אמרה אביבה, „ניסיתי להביע את תחושת הבריחה מהעבר, הניתוק והכמיהה לקשר עם העולם שהשארתי מאחור."

ראשון המבקרים בתערוכה היה המלונאי והקבלן בצלאל מזרחי, בעל מלון גני־ שולמית. הוא חלף על פני התמונות, הצ־ ביע על שלוש מהן ואמר: „אני קונה!" דאקס, בעלה של אביבה, נקב במחיר, ובצלאל שילם מבלי להניד עפעף, רק כש־ נודע דבר המכירה לאביבה היא כמעט והתעלפה. בין הציורים שמכר דאקס ל־ מזרחי היה גם אוטופורטרט של אביבה, שהיא השביעה אותו לא למכור לאיש.

ניסו לשכנע את בצלאל לוותר על הציור. הוא לא הסכים: „אם להחזיר — אני מחזיר את כל התמונות שקניתי." לבסוף הושגה פשרה. בצלאל קיבל את התמונה שלא היתה למכירה, בתנאי אחד: היא תהיה תלויה בחדרו הפרטי שבמלון, ו־ אביבה תוכל, בכל עת שתחפוץ, להיכנס לחדר ולהתבונן בתמונה. התמונה, כך התחייב מזרחי, לא תוצא לעולם מאילת.

מירית שם־אור במסיבת החוף הראשונה של אייבי

ביותר בעיר, כאשר ניהל את קליפורניה.

אייבי חשש שלא יוכל לעמוד בניסיון. לפני שהגיע הראשון באורחים הוא הספיק לבלוע אל קירבו כמות הגונה של ויסקי, כך שכאשר החלה המסיבה כבר היה ספוג אלכוהול במידה שהספיקה להרגיע את כל פחדיו. כאשר זרמו הידידות, הה־ מכרות והחתיכות פנימה, אל ביתו רחב הידיים של גת, נפלו בזו אחר זו על צווארו של אייבי, הוא לא איכזב. הוא התנהג כמי שלא התנזר מעולם מנשים, הפעיל את הקסם האישי שלו, הסתובב בין הקרואות כשהוא מנשק לזו, מתחבק עם אחרת, רוקד עם אחת, ומפלרטט עם השניה. הוא הפך שוב לאהוב החתיכות.

שעות ארוכות נמשכה מסיבת קבלת הפנים הראשונה על החוף, כשאייבי זוכה בה להערצה. כמה מהגברים שנכחו ב־ מסיבה שלחו מבטי קינאה לעברו של הגבר השזוף והמוצק, כשהם מתארים ודאי לעצמם בדמיונם הפרוע כיצד הוא עומד להשביע את רעבונו. אילו היו נשארים עד סופה של המסיבה, שאייבי ואנשי צוותו נותרו בה האחרונים, היו ודאי מופ־ תעים.

את הלילה הראשון שלו על החוף, אחרי 150 ימי התנזרות מנשים, בילה אייבי נתן בשינה. לבדו.

השקה של כוסית עם הדוג־ מנית הבלונדית היפה ביאטריס שוורץ, משיק אייבי נתן כשהוא נועץ עיניו עמוק עמוק בתוך עיניה.

ועוד אחד הפעם נשיקה לגבר — לזמר יהורם גאון, שעל צווארו נופל אייבי בהתרגשות. כל הערב לא הפסיק אייבי להתחבק.

אבי עופרים

הסצינה נראתה כלקוחה ישר מסירטה האחרון של סיסי — ואולי אף הראשון: האביר הצעיר והמשולהב, המפורסם ברחבי העולם, הגיע אינקוגניטו במטוס, עבר במהירות את הליכי המכס, וזינק במונית לעיר הגדולה — ישר לזרועותיה של אהובתו הממתינה.

כלומר, אהובתו לא היתה כל־כך ממתינה — היא פשוט לא ידעה שאבירת יופיע באותו יום. אולם זרועותיה היו בכל זאת פתוחות, כשנפל לפתע מתוך תשמיים הכחולים.

למען האמת, היא לא ידעה אם הוא יופיע כלל — לא רק באותו יום. משום כך היתה ההפתעה כה שלמה.

האבא חש לעזרת הקטינה

אלא שהסצינה הנוגעת ללב התרחשת במציאות, ממש, בפועל.

היא התרחשה ביום השלישי האחרון, כאשר הזמר המפורסם אבי עופרים הגיע בהשקט ללוד. בלי שאיש יידע עליו, נחפז בעלה לשעבר של אסתר עופרים אל אהובתו החדשה — האחרונה בשורה ארוכה ונוצצת של יפהפיות מפורסמות — הלוא היא מלכת־המים דאשתקד, איריס דוידסקו. הוא אסף אותה מתחת כנפיו, דהר איתה היישר לחדרו במלון פלד׳ה המפואר שעל שפת־הים, נכנס איתה שם למצור.

כשהגיעה השמועה על כך לאוזני אביה של הבתולה — בתוספת המידע שהמצור עשוי — או עלול, תלוי מהיכן מסתכלים — להימשך לפחות עד אחרי יום־הכיפורים, אם לא למעלה מזה — זינק האב הנרגש של הקטינה הנצורה לעזרתה, תבע לדעת מה הולך פה.

הנצורה תקעה באביה מבט חולמני מעינית המתפנטות, הסבירה לו שהיא פשוט גילתה את אהבת־חייה.

„או הוא או אני,״ הזדעק האב, עורך־הדין דוידסקו, בחימה שפוכה.

מבט חולמני נוסף מעיניה של בת־זקוניו הסביר לאב את התשובה בלא אומר. הוא נסוג מתחום המצור, השאיר את קטנתו בידי אהבת־חייה וכל זה.

איבד את הראש

לפי התנהגותם של בני הזוג, לא היה ספק בכך שהם מצאו איש את

אהבת־חייו. לפחות עד לחודעה חדשה.

אבי, שלפי קני־מידה אוניברסאליים לא נחשב לישיש ביותר — 36 — גדול בשנתיים מאיריס כפול שניים. אולם היפהפייה בת ה־17 היתה מאז ומתמיד בוגרת ומפותחת בהרבה מגילה הכרונולוגי, והזמר המתגורר בגרמניה, אשר לרשותו עומדות כל יפהפיות היבשת — איבד את ראשו לטובת הישראלית הצעירה במבט ראשון.

תהלוכת החתיכות

המבט הראשון התרחש לפני כחודשיים, כאשר אבי הגיע לישראל — לראשונה מזה שנתיים — בלווית בן־זוגו להופעות, טומי וינטר. התוכנית היתה שהם ישהו בארץ שבועיים בלבד, לפני יציאתם לסיבוב הופעות ברחבי־העולם, ינצלו את השבועיים לחופשה. וכן לפירסום תוכניתם החדשה ותקליטם החדש.

אלא שכל התוכנית נעשתה בלי איריס.

איריס דוידסקו - ידידתו האחרונה של הזמר

רומן חדש לאבי עופרים

בתחילה, התנהל ביקורו של אבי לפי התוכנית. חתיכות תל־אביב וחסביבה ניצבו בתור ארוך וסבלני, והתנועה בחדרו של אבי, במלון גרנד־ביץ, דמתה לתחנה־המרכזית בצהרי יום ו׳, כשחתיכה יוצאת, חתיכה נכנסת, וכן הלאה וכן הלאה.

ואז, לפתע, פסקה ההמולה, כאילו הכריז אגד על שביתה.

יפהפיות העיר הנזעמות גילו במהירות את הסיבה: אבי עופרים גילה את איריס דוידסקו.

בגיל 17, רשומה כבר לזכותה של איריס שורה ארוכה של גברים טובים וגדולים, שאיבדו את ראשם לאחר שחטפו

העופר והאיריס

אבי עופרים בעת ביקורו האחרון בישראל, בחברת איריס דוידסקו, שאפילו תיסרוקתה המודרנית המזעזעת אינה מצליחה להאפיל על יופייה. הרומן בין השניים גרם לעימות עם אביה.

מבט מעיניה המפורסמות. עתה נוסף לרשימה גם עופרים.

טלפונים בהולים

אבי התנזר מהחתיכות, החל מבלה את כל שעותיו עם איריס. חופשת השבועיים התארכה מיום ליום, כשטלפונים בהולים מחו״ל תובעים לדעת מה מעכב את אבי מלוח־הזמנים שלו. השבועיים הפכו לחודש, עד שלבסוף נאלץ אבי להיפרד.

הרבה דמעות נשפכו בלוד, כשאיריס חוששת שהיא תהפוך לעוד אחת בשרשרת היפהפיות של הזמר, ואבי מבטיח לה שלא היא, שהפעם זה רציני, מה את יודעת.

ואכן, היא לא ידעה. לאחר מסע־הופעות מוצלח בגרמניה, בתוכניתם החדשה, — התחמק אבי בשבוע שעבר משותפו וכל ציוותו, ובבלי לומר דבר קפץ שוב אל איריס המאושרת.

מה אתם יודעים.

(המשך מעמוד 23)

לדבריה, הידרדרו הדברים עד כדי כך שבעלה חדל מלפרנס את המישפחה.

בעל כן, פרנסה לא

כאשר הגיעו מים עד נפש — קמה רהגישה נגד בעלה תביעת־מזונות, שהיתה פיקאנטית לא פחות מאשר אירועי הפרשה, בהתחשב בעובדה שבעלה לא זנח את הבית והילדות, ולא התגרש. הוא נשאר כבעל לכל דבר — מלבד זה שחדל לתת מספיק כסף לפרנסה, לדבריה.

בתביעה הראשונה שלה לבית־המישפט, טענה בלה: „אני עובדת במישרד הבריאות, והכנסתי היא 600 ל״י לחודש. אני זקוקה להוצאות של 1200 ל״י לחודש, ובעלי מסרב לשלם יותר מ־150 ל״י לחודש.

בתשובתו, טען יוסף הראל: „במשך כל שנות נישואינו לא נפרדנו ולא היו בינינו חיכוכים שהביאו להתדיינות איזו שהיא. הנני נכה כתוצאה משיתוק־ילדים. אני עובד כפקיד ממשלתי במישרד החקלאות. משכורתי נטו, כולל הוצאות אחזקת מכונית, היא כ־1,100 ל״י לחודש. אני גר בבית, ומעולם לא עזבתי את הבית. תמיד השתמשתי בכל האמצעים שהיו לרשותי לכלכלת המישפחה.

„לדעתי אין לבקשה הנוכחית כל הצדקה. אין באפשרותי להוציא למחייתנו סכום נוסף מעל הסכום של כ־950 ל״י שהנני מוציא מדי חודש.״

בתום הדיונים הודיעו אז שני הצדדים לבית־המישפט שהם מפסיקים את החילוקים ביניהם, והשופט הורה אם כן לסגור את התיק.

אך בחודש שעבר שוב פנתה בלה לבית־המישפט, באמצעות עורך־הדין אברהם קיבקוביץ, ביקשה מזונות בסך אלף ל״י לחודש.

„לא היו שום קשרים״

הגיב בשבוע שעבר הנתבע, העובד כאחראי על ענייני המשק במישרד־החקלאות: „אינני יודע דבר על התביעה החדשה של אשתי. זה לא נכון שהיו לי יחסים עם בת־דודתי, אסתר הרליץ.״

ומה הסיבה, אם כן, לטענה של אשתך?״

„אשתי טוענת כך מפני שהיא לא נורמלית.״

הגיבה השגרירה לשעבר והח״כית בעתיד:

„אינני יכולה להגיב. המדובר בעניין מישפחתי. אני מצטערת שבלה פנתה לבית־המישפט. היא עוברת כעת משבר נפשי.

„אין זה נכון שעשיתי עסקים עם בן־דודי — פשוט משום שאין לי כסף.

„אין זה נכון שהיו לי קשרים עם בן־דודי כשביקר אצלי בדנמרק.״

„ואחרי שחזרת לארץ?״

„גם לא. כבר אמרתי שבלה עוברת משבר נפשי. אני לא מתמצאת במשברים כאלה. אני מבינה בדיפלומטיה.״

בימים אלה, התחיל הפרק המישפטי השני של הדרמה המישפחתית. לאחר שהשופט־המחוז מקס צ׳רנובילסקי האזין אז לדברי הצדדים, שמע גם על מעורבותה של הח״כית בפרשה — החליט על דחיית מתן פסק־הדין לשבוע.

בשבוע זה, החליט אז יוסף הראל שהוא מעדיף שלא לשמוע את פסק־הדין: הוא הסכים להוסיף לאשתו 450 ל״י לחודש — ובלה ביטלה את התביעה.

אך הצד המישפטי של המאבק לא הגיע לסיומו.

בחודש שעבר פנתה בלה לבית־המישפט בתביעה חדשה נגד בעלה, דרשה להגדיל את סכום המזונות.

רחל מרחלת על כל העולם

שיני

זו אהבה וזו שכרה?

יש אנשים שאוהבים להתחמק עם יהלומים לתוך מטוסים, ויש כאלה ש־מבכרים חשיש. אחרים מנסים לעלות למטוס עם מיקסר סמוי, ועוד אחרים — עם בובת־ענק חשמלית וחסרת־מכס. אבל על מישהו שינסה להביא עימו ב־מטוס מכונית שלמה — זה עוד לא שמעתי.

זאת אומרת, עד השבוע. השבוע, כן שמעתי.

טוב, לא צריך כמובן להגזים. לא מכונית שלמה ממש. אבל די קרוב: מה שדיילת אל־על **אתי אורגד** ניסתה

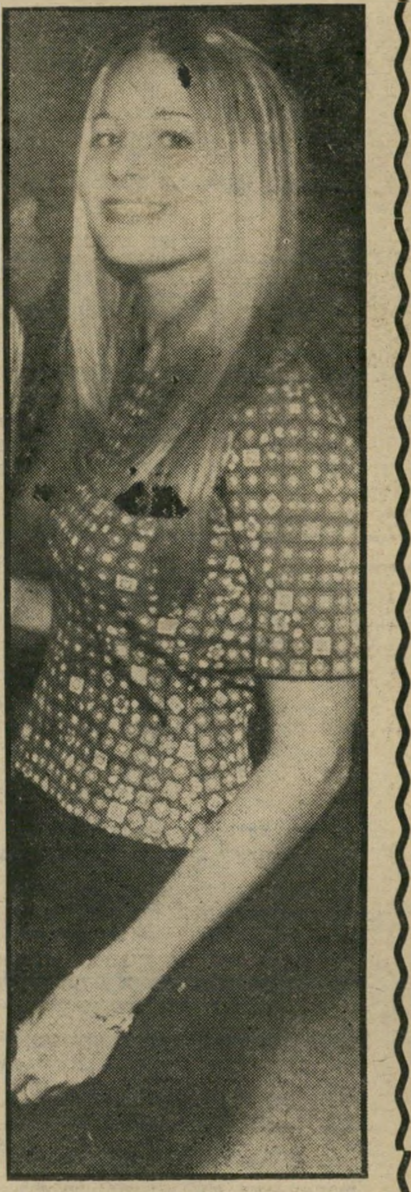

אתי

להעביר במטוס אל־על, בצורה בלתי־חו־קית — היו, לא פחות ולא יותר, מאשר דלת וכנף של מכונית מוסטאנג.

בהתחשב בכך שכל אחד משני החל־קים גדול פי שניים מאתי, ושוקל פי ארבע ממנה — אתם יכולים לדמיין לעצמכם את הסצינה.

זה היה כבר יותר מדי, אפילו בשביל אנשי אל־על. היה ברור להם כי אם יעברו הפעם בשתיקה — בפעם הבאה ינסה מישהו מהצוות להבריח גמל במטוס.

אתי נזרקה מעבודתה, והיה זה בעצם סוף די עצוב, מאחר שבעצם עשתה אתי מה שעשתה רק למען אהבתה הגדו־לה — **יהודה קולטון**, נער־השעשו־עים המחזיק מוסטאנג ואבא שהוא בע־ליו של מלון פאר הטבריינ'י.

לאחר שהוברר ליהודה המחיר והזמן שיהיה עליו להשקיע בחלקים חדשים, במקום אלה שניזוקו במוסטאנג הירוקה שלו — החליט לבקש מידידתו מזה חצי שנה להביא לו אותם במטוס. חד, חלק, מהיר וגם זול.

אתי, שאמנם זכתה בתואר מלכת־היופי 1971, נשארה למרות זאת אותה יפהפייה אילתית טובת־לב ופשוטה, ש־לא יודעת להגיד לא.

אז מה יצא לה מהלב הטוב שלה? אתם חושבים שזה שהיא איבדה את ה־ג'וב באל־על היה הסוף? איפה. זה היה עוד כלום.

זמן קצר אחרי זה, קרה לה אסון הרבה יותר גדול: יהודה עזב אותה.

אם זה היה מפני שהיא לא הצליחה להביא לו את הכנף והדלת, או סתם בגלל שהרומן נגמר — אינני יודעת. אני יודעת רק שאתי נשארה קרחת מכאן ומכאן, וזה מצב לא נעים להיתפס בו.

זו אהבה וזו שכרה, מה יש לדבר.

ארוחה על המים

היתה זו ארוחה קטנה ואינטימית, ל־14 איש בלבד, שערכה דיילת אל־על **שרה רמון** לכמה מכרים. אירוע לגמרי שיגרתי, שאותו עושים כולנו מדי פעם בפעם.

לא בדיוק, לא בדיוק. כי כל מה שכולנו מסוגלים להציע למכרינו זו ארוחת על היבשה. בבית, או לכל היותר במסעדה. אבל שרה היפהפיה הזמינה את אורחיה

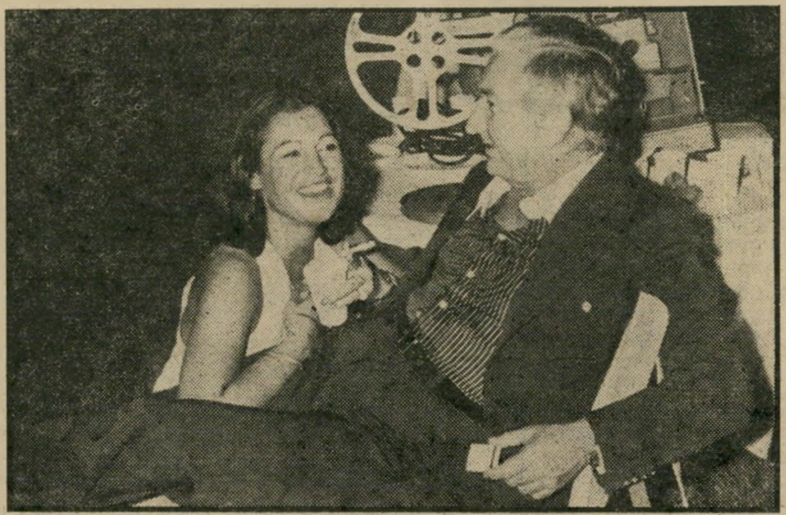

משולם ושרה

לארוחה על המים. תשאלו מאיפה יש לה מים? זוהי שאלה טיפשית. מים יש לכולנו. הבעיה היא איך יושבים לארוחה על המים.

שרה, למשל, פתרה את השאלה בצורה הטבעית והפשוטה ביותר: ידידה הוותיק, המולטי־מיליונר הישראלי־אמריקאי **משולם ריקלים**, העמיד לרשותה את יאכטת הפאר שלו, העוגנת בימים אלה בנמל חיפה — ובה ערכה רמון את הארוחה.

אורח־הכבוד בארוחה היה מלכד־הליכו־דים **אריק שרון**, שהגיע לשם כך במיוחד מחוותו בדרום, עם אשתו **לילי**.

יש אנשים עם כל החברים בעולם.

אבות תיכהינה

האיש חחזק של המפד"ל בחיפה, כפי שוודאי לא ידעתם, הוא **ישראל לבנון**, מנהל מישרד הדתות במחוז הצפון, ובמשך שנים סגן ראש עיריית חיפה. משהו כמו אלמוגי של הדתיים. והנה, זה למעלה משנה היו כולם בחיפה בטוחים שהרב **ד"ר יעקב פינק**, רבו של הר הכרמל, יתמנה כרב ראשי של חיפה.

הביטחון נבע מהידיעה שלבנון תומך בו, ומי שלבנון תומך בו — הוא בסדר.

אולם לאחרונה, התקררה התמיכה ב־מפתיע. כל־כך למה, אתם שואלים: או. אם אתם שואלים, אגיד לכם.

ביסוד התמיכה של לבנון בפינק היתה מונחת התוכנית, שחיממה את ליבם של שני הגברים, לחתן את ילדיהם זה בזה. דהיינו, את בנו של פינק, **יוסף**, עם בתו של לבנון, **ציפורה**.

אלא מאי עושה השטן? מה שהוא תמיד עושה: בעיות.

ברגע האחרון, היסב לפתע חנוכל הזה את ליבם של הילדים זה מזה, והדביק אותם לאחרים: בנו של פינק התאהב ב־בתולה כשרה מבני־ברק, ואילו ציפורה התאהבה בתלמיד־חכם מיד־אליהו, המשמש כחזן ראשי בבית־הכנסת שמה.

בימינו, רחמנא־ליצלן, מן המפורסמות היא הלא שילדים הולכים אחרי נטיות ליבם, לא אחרי דרישות ההורים. וכך, נשא לו יוסקה את חמדת לבבו, וציפי את חמד־לבבה. ובעוד ששני השידוכים היו אומנם מכובדים בהחלט, ומשביעי־רצון בהחלט — הרי דבר אחד ברור: פינק כבר לא יהיה רב ראשי.

מתנה לחג

לא נעים לי, אבל גם הסיפור הזה הוא על דיילת. מה לעשות, יש ימים כאלה, שהן בולטות בשטח. לפחות, הפעם זו דיילת ארקיע, **לא** אל־על.

זוהי **שושנה לוין**, עלמה חיננית בת 23, תנחנית זה שלוש שנים מהסטאטוס המכובד להיות ידידתו של **יאנוש יונש**, איש־העסקים (מועדון רמת־אביב, מועדון האגם ברמת־גן, ועוד כל מיני ירקות) הצעיר והמזוקן, המתרונן בכבישי ארץ־אבות באולדסמוביל עדינה, שמחירה מתקרב למאה אלף ל"י.

כן, אבל מה רציתי לספר לכם? אה, כן, שלכבוד ראש־השנה, העניק יאנוש לידידתו מתנת־חג צנועה: מכונית פיאט־קופה בצבע תפוז.

אז אם תיראו אחת כזו בימים הבאים על הכבישים, ואולי גם על המידרכות, ובתוכה שושי — תדעו שזאת היא.

שושי כמובן הודתה ליאנוש מקרב לב. אולם אני, שלא חייבת לו דבר, הרשיתי לעצמי לשאול אותו בהמון דיפלומטיות: „ומה עם איזו טבעת עגולה וקטנה, גם כן בצבע דומה קצת לתפוז?"

יאנוש חייך בכנות שובת־לב: „אני עוד בונה את העתיד," הסביר בנימוס.

דור הבונים, החבר'ה האלה.

שוש ויאנוש (מזוקן)

חתונת־צמרת

היתה זו פשוט חתונת־צמרת, בלי שום כחל וסרק.

אמנם נכחו שם, במלון ארבע העונות בנתניה, רק כ־200 אורחים — אבל כל אחד היה בול. **עזר וייצמן, מוטי הוד, מרדכי בן־ארי**, מנכ"ל אל־על. כאלה מין.

החתן עצמו התייצב ליום הגדול של חייו בחליפה מיוצרת על־ידי **ישראל צוורן**, הכלה בשימלת **אוברזון**. החתן והכלה ביחד קיבלו מאביה של הכלה טיסת־טיול מסביב לעולם. הכלה קיבלה מהסבא מכונית סובארו. בקיצור, רמה רבותי, רמה.

טוב, לא פלא. החתן היה לא אחר מאשר **רוני שטן**, בנו של מלך הפלסטיק. הכלה היתה **שירי כץ** — בתו של **ביל כץ**, מוותיקי הקברניטים של אל־על, שהגיע לארץ במילחמת השיחרור מארצות־הברית כמח"לניק בן־תישחורת, ונשאר תקוע כאן עד היום.

במדינה

רפואה

בית־חולים מגומי

בטלנות ביורוקראטית מסכנת את חייה של כל יולדת הנכנסת לבית־החולים „הקרייה" בתל־אביב

„רק מטורף אמיתי — או חלוץ אמיתי — מסוגל להתמיד בעבודתו בבית־חולים זה. המשכורת נמוכה. לחץ העבודה איום. המקום דומה לבית־נתיבות, לא לבית־חולים. מזל שהצוות הרפואי שהתגבש במקום מורכב באמת מאנשים נפלאים. למרות התנאים הבלתי־נסבלים, הגענו ל־הישגים גדולים: אחוז התמותה למשל ב־מחלקה הגינקולוגית שלנו הוא אפס — בהשוואה ל־0.6% בבית־החולים אסף הרופא, ול־0.12% בבית־החולים בצפת."

אקרובאטיקה. בניגוד לדעתו זו של אחד מבכירי הרופאים בבית־החולים ל־יולדות הקרייה בתל־אביב, מגלים הדו"חות הסטאטיסטיים של מישרד־הבריאות כי בבית־חולים זה אין בעיות: ב־1972, למשל, היתה התפוסה בבית־החולים 96 אחוז בלבד.

אלא שהאקרובאטיקה הסטאטיסטית של מישרד־הבריאות טובה אולי בשביל יחסי־ציבור. אולם כל קשר בינה לבין המציאות הוא מקרי בלבד. אקרובאטיקה זו לא תועיל גם ביום עברה — העלול להיות כל יום עתה — בו יקרה, בגלל מחדלים ביורוקראטיים, מקרה האסון הראשון ב־בית־החולים, ואשה שנכנסה לתוכו ללידה או לניתוח גינקולוגי פשוט — תמות.

בדיחה מרה. צריך רק לערוך ביקור קצר בבית־החולים, כדי לגלות שהתפוסה של 96 אחוז היא בדיחה מרה.

בית־החולים מתפוצץ, ונראה כאילו מי־שהו מאמין שקירותיו עשויים גומי, מסו־גלים לקלוט עד אין סוף. המקום מלא עד אפס מקום. מיטות ברזל ממלאות לא רק את החדרים המחניקים, אלא גם את הפרוזדורים. יולדות ונשים שעברו ניתוח גינקולוגי מסובך, מוטלות אין־אונים על חמיטות במסדרונות, חשופות למבטים סקרניים של קהל המבקרים.

הסיבה לסילופי הסטאטיסטיקה של מישרד־הבריאות: אם אין תפוסת־יתר — אין כל צורך להגדיל את התקן הרפואי ולהוסיף עובדים.

אפשר כמובן לאחז את עיני הציבור במספרים כוזבים. אבל אי־אפשר לשנות בעזרתם מציאות קיימת. המצב בבית־חולים ליולדות הקרייה בתל־אביב הוא: הסגל הרפואי והמינהלי כורע תחת עומס עבודה לא רגיל. הסגל הרפואי עובד תחת לחץ המסכן את חיי המאושפזות.

כוננות מתמדת. תקן בית־החולים מונה 170 מיטות. 24 מיטות במחלקת ילו־דים ופגים. 73 מיטות בכל אחת משתי המחלקות האחרות (50 יולדות ו־23 גינ־קולוגית).

עד שנת 1967 היה בית־החולים עירוני. מאותה שנה נעשה עירוני־ממשלתי. כיום התקציב השוטף מתקבל כולו ממישרד־הבריאות.

אומר ד"ר אברהם חירש, מנהל בית־החולים: „אנחנו בית־החולים היחיד ב־אזור תל־אביב הנמצא בכוננות מתמדת 24 שעות ביממה, מדי יום. בתי־חולים אחרים מקיימים ביניהם תורנות. מקריי־חירום מופנים לבית־חולים תורן.

„אצלנו המצב שונה. כאשר יולדת נתקפת בצירי־לידה באמצע־הלילה, אי־אפשר ל־הגיד לה לא לבוא."

במשך היום, בשעות העבודה, מעניק בית־החולים טיפול רפואי יעיל לכל הנזק־קות לשרותיו. לרשות כל אחת משתי המחלקות צוות רפואי בן תשעה רופאים.

אולם בשעות הערב והלילה המצב שונה. שלושה רופאים נותרים בתורנות. לא פעם קורה שמרבית הלידות מתקבלות דווקא בלילה. הצוות הרפואי המצומצם מגיע עד סף ההתמוטטות.

הקהל אשם. דובר בית־החולים, אריה תורגמן, טוען כי בשעות מסויימות דומה בית־החולים לתחנת־רכבת, משום שציבור המבקרים הוא בלתי־ממושמע, מתפרץ שלא בשעות הביקור: „הם עושים פיקניק בבית־החולים, ואסור להעיר להם. כל אחד בא מתי שהוא רוצה, זורק סיגריות על הריצפה."

אולם בדיקת העובדות בשטח מגלה כי לפחות חלק מהאשמה מוטלת על ההנהלה: על שער הכניסה לבית־החולים מתנוסס שלט גדול ובו מועדי הביקור. בפתח השער ניצב שומר, שתפקידו למנוע כניסת מבק־רים שלא בשעות הביקור.

הצפיפות במיסדרון בית־החולים „הקרייה"

מול שקר סטאטיסטי —

אלא שלבית־החולים שתי כניסות נוס־פות — שתיהן פתוחות כל שעות היום. המבקרים אינם צריכים לטרוח במיוחד. אם השוער בשער הראשי מסרב לתת להם להיכנס — כל מה שעליהם לעשות זה לפנות לאחד משני השערים האחרים, ה־פתוחים ולהיכנס דרכם לבית־החולים.

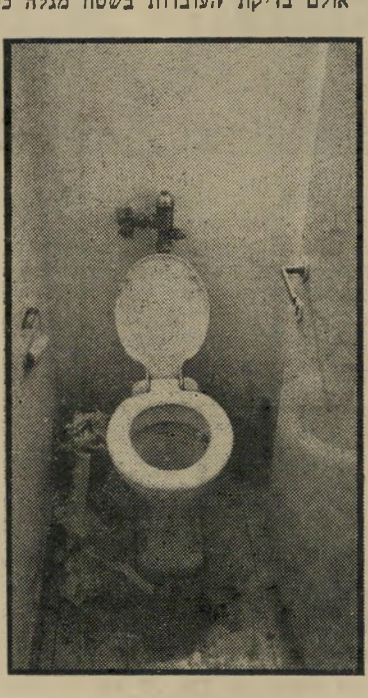

בית־שימוש מזוהם — — ומטבח מזוהם

— מציאות מזועזעת

הפתעה. אריה צירולניק, מינהלן בית־החולים, הופתע בצורה מפתיעה כאשר גילה לו כתב העולם הזה כי שתיים מתוך שלוש הכניסות לבית־החולים פתוחות, מאפשרות לכל אדם, בכל שעה, להיכנס.

„זה לא ייתכן, אבל צריך לבדוק את העניין," היתה תגובתו הרצינית.

יומיים לאחר שיחה זו עימו, בביקור נוסף במקום, עדיין נמצאו השערים פתו־חים.

מרבית היולדות רשאיות לקום מעל מיטתן ולהתהלך כבר למחרת הלידה. קרובים באים לבקר אותן, אך אין במקום אולם־קבלה אליו אפשר להזמין את האורחים. בהכרח, מוזמנים המבקרים לחדרים בהם מאושפזות לא רק היולדות — אלא גם נשים שעברו ניתוחים גינקולוגיים. חלקן, בשל טיפולים מיוחדים, מעורטלות מלבושן. התוצאה:

אומר ד"ר אברהם חירש: „זה נכון שאין לנו אולם לקבלת מבקרים. מקום כזה היה יכול להציל את המצב. עכשיו סוף־סוף מתכננים להוסיף בכל קומה חדרי־יום, כדי שהיולדת תוכל לשבת עם בעלה בהם ולא תיאלץ להזמינו לחדרה.

„אבל אם הצפיפות הקשה תימשך — לא ברור אם לא נאלץ להשתמש בחדרים אלה כחדרי־אישפוז רגילים."

זוהמה. בגלל התפוסה הגבוהה, תקן כוח־האדם המצומצם וקהל המבקרים הרב, מתקשה סגל עובדי השירותים לקיים אפילו רמת־נקיון מינימלית.

חדרי השרותים בקומות השונות של בית־החולים מזוהמים. בדלי סיגריות ו־שיירי פירות על הריצפה. המטבח המרכזי של בית־החולים מלוכלך. כלי־האוכל נש־טפים במים ללא סבון. סחבות־ריצפה, דליי־מים וכלי־גומי לשטיפת רצפות מוט־לים במרכז חדר־האוכל, כאשר מסביב מתרוצצים העובדים, בתוך שלוליות מים מזוהמות, ומכינים את ארוחת הצהרים.

בחוץ, ליד המטבח, ערמות מזון, חלקן פתוחות. ניכרים בהן עקבות עכברים. ב־סכניסה למטבח מודעה מהעירייה כי המקום רוסס ברעל נגד עכברים. באותו מקום על הריצפה מתגלגלים תפוחי אדמה.

זוועה. מספרת רחל א., שעברה ניתוח גינקולוגי ואושפזה בבית־החולים: „הייתי בטיפולו של הרופא הראשי, ד"ר פייזר. זה היה טיפול יעיל ומסור. אין מילים בפי להודות לו ולשאר הרופאים והאחיות שטיפלו בי. אבל מבחינת הנקיון, המצב היה סיוט אחד גדול.

„בלילה היה המקום מלא ג'וקים ענקיים. ממש זוועה. בבוקר היה נוצר תור ענק ליד חדרי השירותים. איך ייתכן שבבית־חולים לנשים יהיו חדרי־שירותים כה מע־טים? השירותים עצמם מזוהמים להחריד, דומים לבתי־שימוש בתחנה־המרכזית.

„במשך כל היום מתרוצצים במקום מבקרים, ואיש אינו מנסה לסלקם מה־חדרים. פועלות־נקיון שוטפות את החד־רים אחת ליום, אבל זה לא מספיק, משום שהחדרים, וביחוד הפרוזדורים נראים תמיד מזוהמים.

„לא מחליפים לנו כביסה כל יום. אצל נשים במצבנו, זו ממש שערורית."

נוכרע. מגיב צירולניק: „בעבר, עם אותו כוח־אדם כמו היום, נתקבלו בבית־החולים 400 לידות בחודש. בשנתיים ה־אחרונות הגענו ל־600 לידות. זה מספר הלידות הגדול ביותר שאנו מסוגלים לקבל — מבלי שנוכרע תחת המעמס.

„והנה בחודש אוגוסט האחרון קיבלנו 819 לידות. אי־אפשר להמשיך לעבוד ב־תנאים כאלה. אומנם מדברים על תוספת כוח־אדם, ויש תוכניות הרחבה — אבל בינתיים המצב הוא שיש הרבה יותר לידות מכפי שאנו מסוגלים לקלוט.

„לכן ברור שיש בעיות נקיון ואחרות. אני מנסה לשכנע את ההנהלה להכניס לבית־החולים קבלן נקיון פרטי. ייתכן שזה יקל עלינו את המצב."

אלא שנסיונות השיכנוע לא נשאו עד היום פרי. סבלנותם המופלאה של חברי הצוות הרפואי, הממשיכים לעבוד בתנאי שערורייה אלה, שיכנעו את האחראים ב־מישרד־הבריאות כי אפשר להמשיך כך גם הלאה, כי אפשר להטיל על כתפי בית־החולים מגומי כל עומס שהוא — מבלי להשקיע את הסכומים הדרושים להרחבה מקבילה של השירותים.

על־סמך נסיון העבר ניתן להניח, כי הם ישקיעו סכומים אלה — ובבהילות — לאחר המוות הראשון, שייגרם בגלל שהם סירבו להשקיע בזמן.

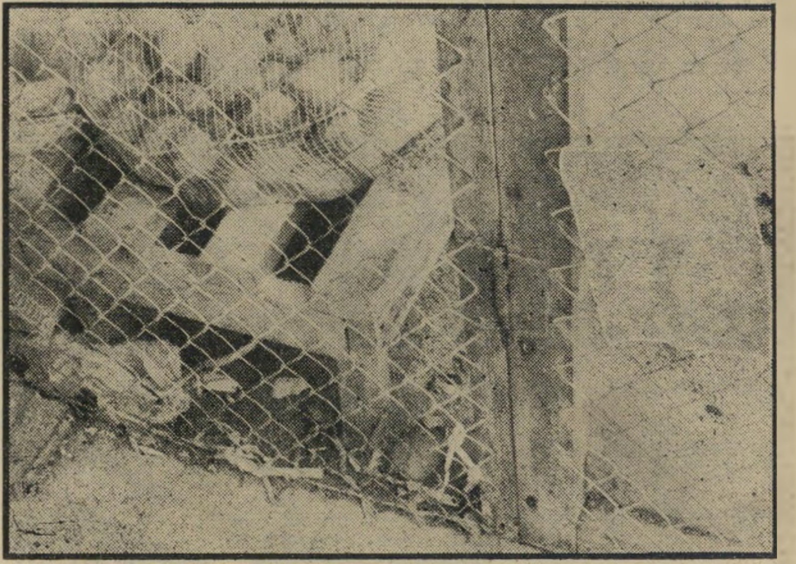

רעל במחסן המזון של בית־החולים

מתי יקרה האסון?

סלומון מוכר אופני־ילדים במכירה פומבית

הסוחרים מאחורי מחסומי המישטרה מצטופפים מחפשי המציאות למיניהם, הבאים למכירה הפומבית של חפצים אבודים ומוחרמים. יש ביניהם סוחרי חפצים משומשים, אוהבי מציאות וסתם סקרנים האוהבים לחוש את המתח.

מחפשי המציאות

„ה סלומון, תתחיל כבר לעבוד" צועק אחד משופם וקרח, מן האגף הימני. כבר תשע בבוקר. יום חם. המחסומים בחצר תחנת המישטרה, ברח' סלמה שביפו, מאיימים להתקפל מעומס האנשים הצובאים עליהם.

כל סוחרי האלטע־זאכן, תגרני שוק־הפישפשים, מוסכניקים, בעלי חנויות, סתם ילדים מחפשי הרפתקות וביטניק הולנדי עם פייפ, מחכים בחוסר סבלנות לשמנמן הסימפטי, בעל בגדי החאקי, שיבוא ויעלה עליהם עם המציאות. יש שבאים לקנות. אחרים מגיעים בשביל הכייף, לראות ו־לשמוע. ויש כאלה שבא להם בפרינציפ ל־הפריע. בשביל זה הם כאן.

איך שלא יהיה, אדון סלומון, הכרוז המבצע את המכירה הפומבית יודע את המיקצוע. עוד מימי התורכים. הוא מכיר את כל הג'מעה, הטריקים והקנוניות. אף מבט רציני, ניפנוף אצבע או סימן אחר

(המשך בעמוד 30)

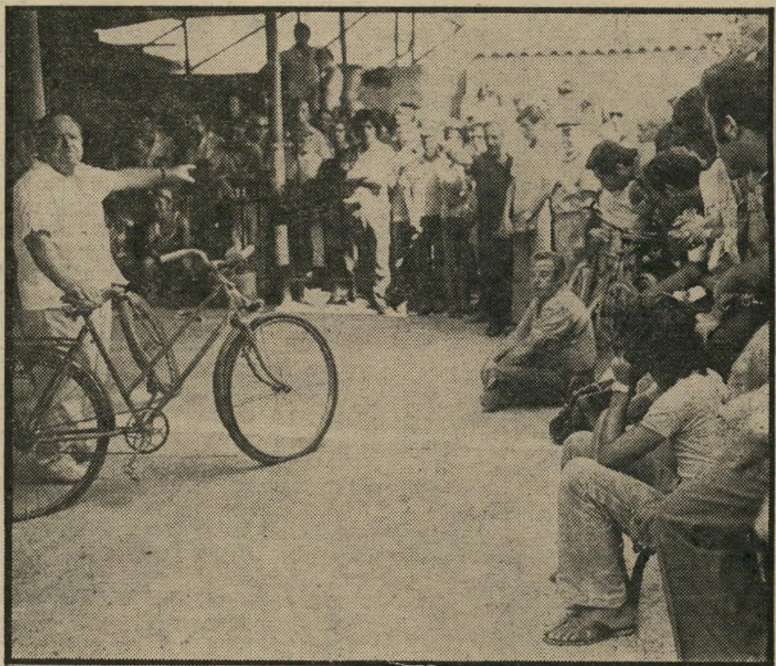

מי משלם? מכריז הכרוז כשהוא מציע למכירה זוג אופני נשים חלודים, משומשים ומרוקני אוויר, לקהל הרב הנאסף בחצר מישטרת סלמה. האופניים יימכרו לכל המרבה במחיר, במכירה בה משתתפים קונים רבים.

בדיקה מקרוב סלומון לוי (משמאל) ותיק הכרוזים במדינה, מגיש לבדיקה שרשרת זהב לקונה ספקן. משמאל נראה משקיף בעיסקה ביטניק הולנדי מזוקן שהזדמן אף הוא לקהל הצופים במכירה.

רצוי לך לשוב ולהיצמד אל ידידיך הישנים ה־מתגעגעים לחברתך. ל־ידם תרגיש טוב יותר. עליך לשכוח את חי־לוקי־הדיעות שאירעו ביניכם לאחרונה. ידי־דיך יקנו לך ביטחון שחסר לך מאוד בימים טרופים אלה של חוסר מזל. הגיע ה־זמן שתפסיק לנדוד מ־מקום עבודה אחד לשני. חשוב על עתידך.

* * *

הקסם האישי שלך יסייע לך להיחלץ ממצב מביך. הדימיון הפורה בו חנן אותך מזלך עלול להי־ראות השבוע בעיני אנ־שים מסויימים כהפרזה בתפיסת המציאות. עליך להישמר מלהיות אכזר כלפי אחד האנשים ה־קרובים אליך ביותר. אכזבה ריגשית תימוג ותיראה באור שונה. לבשי תכלת.

* * *

כתבת הרבה השבוע במיסגרת עבודתך. אך למרות ששורה עליך ה־מוזה והיית מעדיף ל־נצל זאת לכתיבה ל־שמה, אתה מוצא את עצמך שנון, עם נטיית ביקורתית חריפה, ה־כותב ומדבר קצרות ישר לעניין. אל דאגה, תרגיש עוד השבוע ב־תמורה שתחול בגישתך לחברה הסובבת אותך במיסגרת עבודתך ובחיי משפחתך.

* * *

אין צורך שתשוויץ, אבל קצת פירסומת עצ־מית צנועה לא תזיק בכלל למעמדך. ואומנם, השבוע הוא המתאים ביותר לעסוק בעמדתך הציבורית או ביחסיך עם הסביבה. בן סרטן, תקבל ידיעה חשובה, בצורת מיכתב או מיס־מך. אי־אפשר להימנע וכן אין להתעלם מזה: אבל מאידך גיסא מסוכן להגיב בזעם. היי שקולה ונדיבת־לב.

* * *

כמו בשבועות האחרו־נים, הבעיות המרכזיות שלך הן: חוסר־כסף ושיעמום. במישור ה־פינאנסי אין רגיעה. מוטב שתתחיל לחשוב על חריגה קיצונית מ־עיסוקיך — הרגילים. אם לא תשנה את ה־מצב, אתה עשוי להי־תקע לצמיתות. במי־שור הרומנטי, בת אריה אין עוד טעם רב לרומנים הקצרים והקלים. שמא תחשבי על משהו יותר רציני ויותר תכליתי.

* * *

היזהר מאש כמו — מ־אש. זהו שבוע בו ה־שריפות במחיצתך ה־קרובה עלולות להיות יותר מסוכנות מכל דבר אחר. גם תאונות בדרך אל עיסוקך או ממנו אינן מן הנמנע. בתולה: תחשבי שהוא מכריח אותך, אך לאמיתו של דבר הוא פשוט יודע להפעיל את רצונך הכמוס. אך אסור לו כלל לדעת שאת יודעת. אל תצאי ביחידות.

בסך הכל, נכנסת לתקופה טובה מאלו שקדמו לה. אם את רווקה — אין הרבה סיכויים שתישארי בו־דדה, השבוע או שתהיי רווקה, בעוד חודשים מועטים. בן מאזניים: הישמר מהוצאות ני־כרות, העלולות להי־גרם על־ידי. צעד פזיז או על־ידי ליאות־ממחשבה. מצד שני, מ־עולם לא היית כל־כך אקטיבי. לבשי לבן.

* * *

כמו בכל השנה, תיווכח גם השבוע כי שום דבר לא בא לך בקלות. אתה נדרש לא אחת להשקיע מאמצים שאינם עומדים בשום יחס לתוצאות. בני מזל עקרב שעי־סוקיהם קשורים בידי־הם, יהיו ברי מזל יותר. ילדים שיוולדו השבוע יצטיינו בעתיד בבריאות מעולה ובאינטליגנציה מעל לרמה של גילם. מאורע הקשור באיבוד ידיד יעיק עליכם ה־שבוע. הייה נדיב־לב.

* * *

נסיעה ארוכה תיגמר בהפתעה. במישור הרומנטי אתה על ה־סוס, השבוע. את, בת קשת, המשיכי ושימרי על הקשר שיצרת איתו. וזאת למרות שהוא לא כל־כך מוצא חן בעינייך. בסופו של חשבון, זה ישתלם לך ביותר.

הורוס קופ

צפוי לכם שבוע מעניין וסוער מבחינה פינאנסית והן מבחינה רומאנטית. אפשר ש־תעשו כסף בעזרת או כתוצאה מקשר רומאנטי ואפשר שהרפתקה רו־מאנטית תעלה לכם ב־כסף רב. השתדל לא להמר ולא לסכן כספך שלא לצורך. כי אלה יגררו אותך להוצאות כספיות לא כדאיות.

* * *

הדרך בה נקטת היא בהחלט לרוחך ועל אף הפחים הזרועים על פניה — היא אשר תוביל אותך ל־מה שאתה רוצה להשיג ולמה שאתה צריך ל־עשות. זכור כי עליך לסמוך לפני כל דבר אחר, בראש ובראשונה על עצמך. נסה גם ל־התחשב באחרים, עד כמה שרק אפשר. היה מתון בתגובותיך, ובינ־תיים, אל תגלה דבר.

* * *

היזהר מפספוט יתר. שמור בסודי־סודות את פירטי המיבצע עליו אתה עובד כרגע. כדאי שתיזהר דווקא מזה שאתה חושב שהוא ידידך הטוב — הוא ולא אחר אורב לכל רמז שייצא מפיך, לכל טעות מיקרית, או לכל מישגה שתעשה. אתה בודד, לכן יהיה עליך לעמוד באתגר הזה לבדך, ללא גיבוי של איש. תימנעי מבילויים.

מחפשי המציאות

(המשך מעמוד 29)
שמסמן קהל מחפשי המציאות לא נעלם ממנו, בתוך ההמון. יש לו עיניים בראש, אל"ף אל"ף. זה לא מקרה שהוא נחשב לכרוז מספר אחד בישראל מאז הקמתה.

על החול החם מוגח חבל עבה, אחד מאלף המוצגים המוזיאוניים שהתגלגלו ל־מחסני המישטרה והמוצעים עתה למכירה לכל המרבה במחיר. „מי שנמאס לו מ־החיים בבקשה שיקנה" מציע סלומון, ישר לעניין. זה הולך קומפלט עם פליירים ו־מברגים והמחיר ההתחלתי הוא 50 ל"י. „אז יאללה, לא לחלום!" 60 לירות! 70 לירות! שמונים לירות ...נמכר!"

הגרוטאה הבאה מוצגת לקהל, כמכונת כתיבה אוטומטית ה„כותבת לבד בכל ה־שפות. לא צריך אפילו לתקתק." יפואי אחד, חסר אמונה מנסה למשש. לא איכפת לו להתלכלך מהאבק. אבל לסלומון זה דווקא כן איכפת. „מכונה זה כמו אשה" הוא מס־ביר „בלי ידיים, רק לראות!"

שמואל משיח ממחלקת החשבונות של

ילד כבן 10, בחולצת טורקיז, מנסה לקנות אופניים ב־80 ל"י. אבל בכיס יש לו פחות, הרבה פחות. בשביל המכירה ברח מבית־הספר. כאן הוא לומד ישר מהחיים.

מצלמה קטנה, שיצאה זה עתה לאוויר העולם מתוך נרתיקה החום, משאירה את את הקהל אדיש. בקלות היו מוכרים אותה ב־50 ל"י, אלא מה? צלם תמים שנקלע למקום מעלה את המתח כשהחליט להתלבש עלייה. נו, אז אם המומחה רוצה אותה זה סימן שיש בה משהו. וכך יצא לו המסכן מהתחרות כשהוא סובל משיברון־לב. לפני שהתייאש סופית, הספיק עדיין ללחוש את הסכום 136 ל"י, אבל המצלמה נמכרה לבסוף ב־138 ל"י לאחר. מן השולחן של הקופאי מגיעות מדי פעם אזהרות ש־צ'קים יתקלו ביחס עויין. רק למזומנים מאמינים. וכמו להכעיס, מתייצב לו כעבור שתי דקות מאיר מיכאלי עם צ'יק בידו. נש־בע באלוהים שיש כיסוי. אבל ארבעת ה־קשוחים ממחלקת החשבונות של המישטרה, אמרו „לא!". לבסוף, בהתערבותו הרחמנית

„מכונה זה כמו אשה"

מכריז בקול סלומון לוי, כשהוא מציג לקהל רודפי המציאות טייפ קסטות חדיש, בו אין הוא נותן לנגוע אף לקונים הנלהבים ביותר במכירה הפומבית.

המישטרה, טורח להלל את הכרוז הוותיק. „זה שאפ לא נורמלי במקצוע, מבין עיניי־נים, יודע מתי לסגור מחיר. בחיי ששווה כל אגורה מה־10%, שמקבל על כל מצי־אה." הוא לא מחדש הרבה. לסלומון עצמו, שהוא בן 77 אבל מתבייש שיכתבו את גילו בעיתון, יש בבית אוסף מסודר של כל העיתונים והפירסומים שנכתבו עליו מאז 1936, כשהחל לעסוק. ככרוז במיכרזים ו־במכירות פומביות. שם כתוב אותו דבר.

פנצ'ר־מאכער

אל המסלול מגיח זוג האופניים ה־ראשון. אחרי רונדלה קצרה, מתחילות עיניו של שמעון הנדריש מהיציע, לחשוק בהם. בווידוי קצר הוא מגלה נטיית ברורה לאופניים.

פעם ראשונה, פעם שנייה, פעם שלישית ונמכר ב־36 ל"י ממש סחבו לו את זה מתחת לאף. אדון הנדריש עדיין מהסס, אולי את הזוג הבא יקנה. הוא רוצה משהו ספיישל כמו בווטרינה של חנות האופניים. אלא שדברים כאלה לא מתגלגלים כאן.

„מי שבא לכאן, יודע בדיוק מה רוצה לקנות," מסביר סלומון לאלה שלא מבינים עניינים. רוב הדברים שקונים כאן נמכרים אח"כ עם הרבה קוסמטיקה לידיים נוספות, כשהמרוויח העיקרי מכל העסק, הוא אוצר המדינה. אלמוני בחולצה כתומה מתעקש מאוד לקנות גלגל שאיבד את מטוסו. בטוח שאין לו מטוס, אבל יש לו ראש וכבר מחר, הולך ומוכר את זה לכימאויר. חוץ מזה „אני פנצ'ר־מאכער" אף פעם לא מפ־סיד בקניות. „יודע על בטוח מי קונה הסחורה שלי." סלומון אפילו לא רוצה לשמוע על פרישה או יציאה לפנסיה. הוא ישתגע אם לא ימשיך לעבוד.

בורג תקוע מסרב לציית אפילו לידיו האמונות של סלומון. „מה נשמע חבר?" רומזים לו מן האגף השמאלי. המתח עולה, מתים לדעת מה יצא מתוך הקופסא ה־סרבנית שבידיו. „אהלן וסהלן" והרדיו נשלף מהמחבוא. „גם כן סחורה," מעריי־כים הסוחרים. קשה לדעת אם עובד או לא, אבל מסתבר ש־260 ל"י בשביל ישראל צ'יינר, זה דבר קטן. הוא מסתכן ושם את הלירות כמו גבר על השולחן.

של לוי סלומון, הוסכם להשאיר את העניין פתוח, עד שתלך האשה ותמצא לבעלה את הכסף, תוך שעה.

„באנדות"

תור התכשיטים מגיע. הנשים המוע־טות בקהל זוקפות עיניים צמאות, ל־מראה הצמידים והטבעות המוזהבים הנח־טפים ע"י הגברים. זאת ההזדמנות לקנות טבעת או צמיד בהזדמנות. גם טבעת היה־לום מוציאה את העיניים והפעם לשני המינים. „זה אמיתי" מרגיע סלומון את המפקפקים. „350 ל"י" מכריז בעל הכובע האדום. „380 ל"י" מתרסי כנגדו תימני דתי עם זקן. „500 ל"י!" „601 ל"י!" „695."

סטופ! נדמה אפילו שעברו את גבול ההערכה. אבל זה פרט קטן כשהמדובר במכירה פומבית. „הקהל הקבוע שבא לכאן, הוא בבחינת מכור. זה עניין של כבוד לתפוס את היקר ביותר ולקנות," מסביר סלומון בידענות. „עכשיו כבר לא הולכים יותר מכות. גומרים מכירות בשקט. לא כמו פעם כשהיו לי צרות עם הבאנדות — אלה הסוחרים שהתאגדו בכנופיות ולא נתנו למחירים לעלות. מי שהיה מתנגד להם היה חוטף איומים בתוספת הוכחות. אבל היום זה נגמר. אני עשיתי להם סוף. שיידעו שעל סלומון לוי, לא שולטים."

כחלוץ הכרוזים במקצועו הוא זוקף ל־זכותו הישג נכבד: בגללו תיקנו חוק ב־כנסת. חותר לו רשמית לקבל 10% ממחיר הסחורה שהוא מוכר, למרות שהוא עובד מדינה ובמקצועו הוא ממונה על מחסני ההוצאה לפועל.

סלומון הוא האיש שקבע בעצם את ה־נוהלים הראשוניים במכירות פומביות ב־ארץ, לא היה לו ממי ללמוד את השיטה. „הלכתי אחרי השכל שלי והניסיון," מספר הצבר, אב לשני בנים ובת, נשואים, שהוא גם „נהג זהיר" עם תעודות 20 שנה.

לפני שסוגרים עניין ומתקפלים, בא אותו שחרחר שקנה את הרדיו הסטריאו־פוני ומתחנן שלא יכתבו את השם שלו ב־עיתון. למה? „זה בגלל הבושה. לא רוצה שהאנשים ידעו, שאני מוכר להם בחנות, מה שקונה מכאן."

אין דבר. שידעו.

מרי

(העולם הזה - כוח חדש)

שידורי בחירות מטעם מרי (העולם הזה - כוח חדש)

בטלוויזיה:

יום ג', 2.10.73

יום א', 14.10.73

יום ג', 23.10.73

יום א', 28.10.73

ברדיו:

יום ד', 3.10.73
יום ג', 9.10.73
יום ב', 15.10.73
יום ה', 18.10.73
יום א', 21.10.73
יום א', 28.10.73

בשידורי ספינת השלום:

על המועד תבוא הודעה

אסיפות:

טבריה — יום ד' 10.10 באולם קולנוע „אלישבע", שעה 20.00 י. דגני, ח"כ אורי אבנרי.

אילת — 9.10, עו"ד אמנון זכרוני.

תל־אביב — באולם „בני ברית", יום ראשון 14.10 בשעה 20.00, עו"ד אמנון זכרוני, ח"כ אורי אבנרי.

ירושלים — באולם „דינה", רח' ההסתדרות, ביום ג' 23.10 בשעת 20.00, יוסי אמיתי, ח"כ אורי אבנרי.

בת־ים — באולמי „הוד", 24.10, העצמאות 62, שעה 20.00, ח"כ אורי אבנרי, דני פתר.

חוגים:

3.10 **תל־אביב, דרום:** פרץ עופר.
רמת־אביב: עו"ד ש. סגל.
כפר־סבא: עו"ד אמנון זכרוני.
4.10 **ראשון־לציון:** פרץ עופר.
ירושלים: ח"כ אורי אבנרי.
5.10 **רמת־גן:** אלכס מסיס.
8.10 **ירושלים:** ח"כ אורי אבנרי.
9.10 **תל־אביב:** ח"כ אורי אבנרי.
12.10 **תל־אביב:** אלכס מסיס.
14.10 **קריית־ביאליק:** דני פתר.
14.10 **חיפה:** פרץ קידרון.

פרטים נוספים על חוגי הבית: טלפונים 03־283288/9.
מטה אזורי ירושלים פועל החל מהשבוע אצל אלקלס, שילר 5, טל. 02־524910, בשעות 15.30 עד 21.00.

תמרורים

מונה • לתפקיד ראש היחידה למחקר ופיתוח בצה"ל ומערכת הביטחון, במקומו של תת־אלוף יצחק יעקב הפורש מצה"ל, אל"מ **עוזי עילם** (39), שנולד בתל־יוסף ותתגייס לצה"ל ב־1952, הצטרף ב־1954 לצנחנים, זכה ב־1955 לצל"ש עבור השתתפותו בפעולת עזה בה נפצע, היה אחרי מיבצע־סיני מפקד פלוגה, סיים לימודי הנדסת מכונות וייצור בטכניון, למד מינהל עסקים בארצות־הברית, היה מפקד גדוד צנחנים במילחמת ששת הימים, נפצע בקרבות בירושלים העתיקה, שימש אחרי המילחמה כמפקד חטיבת צנחנים ואחר מונה לראש מחלקת אמצעי לחימה באגף המטה הכללי ועם הקמת היחידה למחקר ופיתוח מונה לסגן מפקד היחידה.

מונה • לתפקיד הממונה על ביצוע חוק הפיצויים לערביי מיזרח ירושלים, **יהושע פלמון**, שכיהן עד כה כיועץ ראש עיריית ירושלים לענייני מיזרח העיר.

נישאו • בטקס שנערך במלון פאן אמריקן בבת־ים, בנו של הרב הראשי לצה"ל תת־אלוף מרדכי פירון, **יעקב פירון**, ו**רבקה זלינגר** שהיא גננת מכפר הרא"ה. בזמנו, כאשר הגיע מרדכי פירון לארץ במיסגרת עליית הנוער והיה מתלמידי הישיבה החקלאית בכפר הרא"ה, אימצו אותו כבן־בית הוריה של רבקה, מנחם ושולמית זלינגר.

נחוג • יום־הולדתו ה־46 של בעל קפה הבוהימה הירושלמית, טעמון, **מרדכי קופ**.

נולדה • למרקידה שהרקידה חוליי־לב, אסירים, ערבים וחיילים, **רות ביקל**, ולבעלה **דיק רוט**, בת בכורה: **קארין**.

מצפים לתינוק • צמד הזמרים הצרפתים **סילבן וארטן**, ו**ג'וני האלידיי**, שהם הורים לילד בן שבע.

מצפים לתינוק • המלך **חוסיין** הירדני ואשתו **עאליה** שנישאו לפני פחות משנה.

אושפז • בבית־החולים הדסה בתל־אביב, לבדיקת כליות, הבדרן **דודו דותן**.

דותן

נפצע • בלאס ואגאס, עת עסק בתרגילי קאראטה, ניסה לשבור לבנה ונפצע בידו, זמר הרוק **אלביס פרסלי**, העוסק מזה שנים מיספר בספורט הקאראטה.

נפטר • בבית־החולים פוריה בטבריה, מהתקף־לב, בגיל 71, מי שהיה מוותיקי החוקרים בשטח החקלאות בארץ **דניאל זיו**, שנולד בפולין, עלה לארץ ב־1904, היה אחד הילדים הראשונים בתל־אביב הקטנה, סיים ב־1920 את לימודיו בגימנסיה הרצליה והצטרף כעבור שנה לדגניה ב'. פירסם סיפרי מחקר על גידול בננות ותורת ההשקייה ומיספר סיפרי שירה לילדים.

נפטר • ממחלת הסרטן, בבית־חולים בסנטיאגו, המשורר הצ'יליאני חתן פרס נובל לספרות ב־1971 **פאבלו נרודה**, שהיה קומוניסט ושימש כסנטור בקונגרס של צ'ילה, שגריר צ'ילה בפאריס וידיד קרוב של הנשיא סלוואדור איינדה שהתאבד.

נפטרה • בבית־החולים על־שם הרצפלד בגדרה, בגיל 84, אלמנתו של הסופר ש"י עגנון, **אסתר עגנון** שהגיעה לארץ לפני מילחמת העולם הראשונה מגרמניה, חזרה שוב לגרמניה, שם הכירה את עגנון, לו נישאה ב־1920, עזרה לו במשך כל חייו בעבודתו הספרותית.

אקסטזה מירון, החשמלאי של להקת **כוורת** נכנס לאקסטזה מאחורי־הקלעים לשמע הצלילים האהובים עליו. „כל החיים שלי אני שומע מוסיקה" אומר מירון, צלם לשעבר, שתגובתו אופיינית לתגובת הנוער הישראלי של הלהקה. משמאל נראים חברי הלהקה משחקים בקלפים בשעת ההפסקה. תוך מיספר שבועות רכשה לה הלהקה, ששיריה מושמעים רבות ברדיו, אלפי אוהדים.

מאחורי הקלעים של „סיפורי פוגי" - אופרת הפופ שהפכה ללהיט מס. 1 בארץ

חגיגה בתוך

זמן, חושם והרשל'ה ישמחו לקבל למישפחה חבר חדש, פוגי קוראים לו. גם הוא כזה קצת לא בסדר, ילד עקשן ועצבני.

אולי מפני שנולד באוטובוס של להקת הנח"ל. בסיני נוסעים שמונה שעות רצוף במידבר. וחוץ מלזרוק בקבוקים על שלטים אי־שם ולעצור פעם בפעם לרוקן את ה־מיכלים — אין מה לעשות. הנסיעות ה־ארוכות בין הופעה להופעה משפיעות איכ־שהו על המוח ועל גנגליון הרעיונות.

„הנה, קחו למשל את אלון" אומר דני סנדרסון היוזם הממציא והרוח החיה ב־להקת כוורת שכתב את מרבית השירים והלחנים של סיפורי פוגי. „אלון זה בחור רגיש. די שלמלצר מחליקה קצת הכוס והוא מרגיש לא נוח לחודש ימים. כשאדם מנסה לחצות כביש, לאלון לא נעים. לפני חמישה חודשים חזר מאנגליה. פשוט, לא היה מבסוט מהמוסיקה שעושים שם, ואם אלון לא מבסוט זה לא סתם. כי אלון זה בחור רציני.

אומר אלון אוליארצ'יק, 22, כחוש ודק, בנו של מלחין ותיק: „האמת היא שניסיתי להתקבל לאבנים המתגלגלות אבל קיבלו אותי רק לשחפת לתקופת נסיון.

דני: „כן, ושם קיבל כולירה ועזב."

אלון: „לא, אני מאמין שהם לא קיבלו אותי כי פשוט כבר היה להם באסיסט. טוב, לפחות ככה רמזו לי האבנים. בינתיים נגמר לי הכסף והתגלגלתי על אבני מד־רכות, אז הלכתי ועבדתי בבית־חרושת לילקוטים."

דני: „הוא היה אחד ה,פינישרים' הטובים במיזרח לונדון."

„הפיניש שם, היה להצמיד את הידיות לתיקים" מסביר אלון „עד שהתייאשתי ו־חזרתי לארץ."

דני: „וזה יוני רכטר הפסנתרן שלנו," יוני הוא בנו של האדריכל יעקב רכטר, בעלה של חנה מרון. „בחור גבוה ופסנתרן ברמה. הפסנתר שלו זה משהו סטראדיבא־ריוס. אתה לא מקבל אצלו חיוך אל תיקח ללב. אחרי שלוש שנים בלהקת התותחנים נשארה לו איזה צלקת במוח."

בערב עורכים חברי להקת כוורת משהו שנקרא ,ג'יים־סיישן'. מסביר יוני: „פעם בשבוע אנחנו עושים שעתיים של אילתור. מנסים לנגן ביחד משהו חדש. אחד מתחיל לנגן והשאר מקשיבים לצליל שנתן ולאט לאט מצטרפים. אפשר לומר שכל אחד מנגן לעצמו אבל כולם ביחד. זה מפרק ומפתח. לפעמים לוקחים גם קטע ידוע ו־עושים עליו אימפרוביזציה. אפרים, שמנגן על גיטרת שנים־עשרה מיתרים, יודע לפ־תוח בצליל מעניין. נו חבר, תן צליל! זה לא סתם שקוראים לו ,חבר'."

כי אפרים שמיר המזוקן והמרכיב משקפי בקבוק על אף נשרי הוא יליד סיביר, וכשהיה בן שש עברה מישפחתו לפולין. בטרם הגיע לארץ לפני חמש שנים, הספיק לשבת מספר ימים בכלא הפולני. „היתה אז תקופה חמה בפולניה, הפגנות של סטו־דנטים ופועלים ואסור היה להסתובב ברחו־בות אחרי חצות. ערב אחד כשחזרתי הביתה מאוחר מחברים, תפסו אותי שוט־רים ונסגרתי במעצר. בחקירה התברר, וזה היה נכון, שהשתתפתי בהפגנות וש־כתבתי שיר פרו־ישראלי שהסתובב אז בין הבריות. אבל לא עשו לי בסוף כלום וכמה שבועות אח"כ הגעתי לארץ. את השיר הזה שרתי בבחינת קבלה ללהקת הנח"ל." בפולין ניגן אפרים על כינור, ובלהקה

על הבמה אפרים שמיר המזוקן הולם בתופים בעוד חבריו פורטים על הגיטרות באחת מהופעות להקת **כוורת בסיפורי פוגי**, בהם מצליחים שבעת חברי הלהקה לשגע את קהל מעריציהם הממלא אולמות.

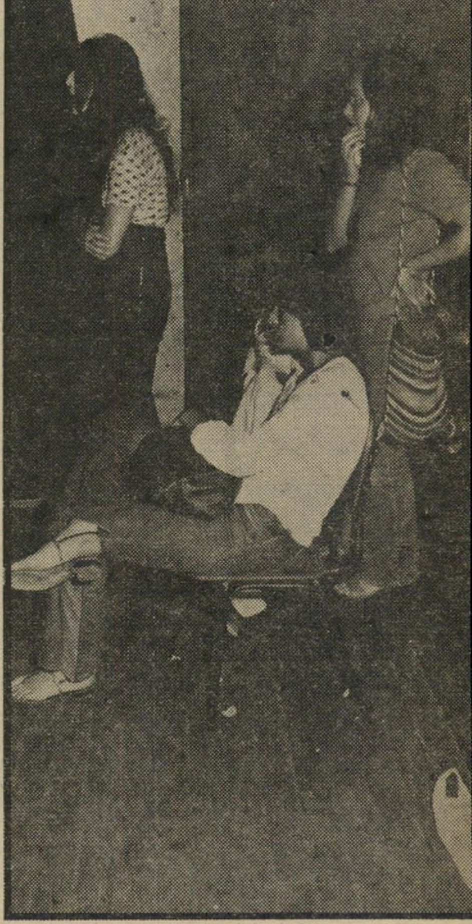

הידידות כוכבת הקולנוע מו־נה זילברשטיין (יו־שבת) השדרנית עיינה אלון (עומדת מ־שמאל) ודינה, ידידתו הפרטית של אלון אוליארצ'יק, צופות באחת ההצגות של סיפורי פוגי, משולי הבמה, מאחורי המסכים.

האם יהיו נגני להקת כוורת „החיפושיות" של ישראל?

פוגי הלוא הוא מאיר פניגשטיין, (מימין) יורד עליז ושמח מחדר ההלבשה יחד עם יצחק קלפטר המכונה צ'רצ'יל, שהוא הוותיק והמנוסה בלהקה.

ליטוף המזל עיינה אילון, קריינית גלי־צה"ל וחברתו של צ'רצ'יל, (מימין) מתבוננת בענת, חברתו של גידי גוב עוד מהתקופה בה הופיעו יחד בלהקת הנח"ל, כשהיא מעניקה לו ליטוף מרגיע לפני צאתו אל הבמה.

הצבאית אין כינורות. אז ישב ולמד לנגן באס. למד לנגן גיטרה, למד לנגן על תופים. „לא תרגיש עליו שהוא עולה חדש" זורק פוגי.

האב הציץ ופוגי נפגע

פוגי הוא בחור בן עשרים ומשהו עם שיער מקורזל ועיניים ירוקות ממזריות. בחיים קוראים לו מאיר פניגשטיין והוא בסך הכול מרמת־גן. „התחלתי לנגן לפני שש שנים. אבא שלי הלך פעם בסוף רחוב דיזנגוף ולפתע שמע קולות של תופים. נכנס הציץ, ואני נפגעתי.

„בא הביתה ואמר לי שהוא יתן חצי מהכסף ואני את החצי השני. קנינו מערכת תופים. למדתי לתופף אצל בורלא ואצל ג'רי. יום אחד כשאני נוסע באוטובוס חזרה משעור, ראה אותי אביגדור שהיה אז המתופף של הקת הנח"ל. ראה שיש לי שקית עם מקלות אז הציע לי לגשת לבחינת קבלה ללהקה. לפני זה עשה לי בחינה באוטובוס, ומצידו התקבלתי."

מי זה פוגי?

מסביר דני: „יש לו צורת דיבור מיוחדת כזותי. הוא מספר על דברים שלכאורה הם שטויות או אבסורדים, אבל זה יכול לקרות בחיים לכל אחד. פוגי תמיד איתנו; אם הארץ נהפכת, אם הרעש גובר, אם הממשלה מנצחת הוא תמיד מסתדר."

גם מאיר הוא אחד שיודע להסתדר. תשמעו מה שקרה לו בלונדון לשם הגיע אחרי שהשתחרר מהנח"ל: „כל ערב כש־

כוורת

חזרתי מה,ווסט־אנד', מרכז הבידור של לונדון, נהגתי להיכנס לדיסקוטק של כו־שים שהיתה שם מוסיקה מצויינת ונהניתי גם לשתות שם בירה. ערב אחד אני רואה שם בחורה עליזה, ניגש ומזמין אותה לרקוד. איך שאני מדבר איתה ניגש אלי בחור אחד שישב שם ואומר לי לעזוב אותה ולהסתלק מכאן.

„הלכתי, לא רוצה להתעסק. בחוץ, בדרך למכונית אני מרגיש צעדים שהולכים אחרי. הצעדים הלכו וקרבו. הייתי קצת מפוחד, חשבתי אולי כדאי להתחיל לרוץ. פתאום אגרוף בפרצוף. כושי ענק ושני לבנים התחילו לחבוט בי."

אלון: „זהו, בג'יים־סיישן אנחנו נכנסים לפעמים לאקסטזה. אבל זה מה שנותן כיף, זה השמנת של העבודה. אתה מרגיש חופשי ולא מוגבל ויכול להרביץ מה שעולה לך לדם. חבר'ה בחייכם, קצת שקט."

אחרי ההצגה בתום הצגה נוספת של **סיפורי סוגי**, סחוטים ועייפים, יוצאים חברי להקת **כוורת** לסעוד בחברת אמרגנם אברהם („פשנל") דשא (במרכז), חברותיהם הפרטיות ועוד אומנים־מעריצים, כמו אבנר חזקיהו ורבקה מיכאלי (למטה משמאל) או יוסי בנאי ושייקה לוי **מהגשש החיוור** (ליד פשנל, בראש השולחן, למעלה).

בצבא תחילת דרכם של חברי להקת **כוורת** היתה בלהקה צבאית. כאן נראים דני סנדרסון ושניים מחבריו בעת הופעה בפני חיילים במעו־זים בסיני בשנת 1970 עם להקת הנח"ל.

מאיר: „נו, אז הכושי ושני הלבנים ממשיכים להרביץ. מתאף שלי החל נוזל דם רב. ניסיתי להשתחרר מהם, רצתי שני מטרים אז אחד שם לי רגל. עפתי לקיר ומשם למכונית ונפלתי לרצפה. קפצו עלי והמשיכו להרביץ. ,איפה הכסף?' שאל פתאום הכושי. אולי חשבו שאני תייר עשיר. הוצאתי את הארנק. היתה שם רק

לירה. ראו שכך, המשיכו להרביץ. הצלחתי שוב לברוח. רדפו אחרי ותפסו אותי אחרי חמישים מטר. הכושי הדביק אותי לקיר וביקש את המפתחות של המכונית. אמרתי שהן על הריצפה איפה שנפלתי. שני ה־לבנים ניגשו לשם ונשארתי עם הכושי.

„פיתאום צעקתי לו: ,פוליס'! הוא הס־תובב לכיוון שהצבעתי, ואז הכנסתי לו בעיטה בין הרגליים. נעלתי אז נעלי לונ־דון, זה נעליים עם 30 ס"מ עקב. הוא

התכופף תוך תשמעת זעקת כאב מקפיאה, ואז הכנסתי לו עוד בעיטה בפרצוף. שברתי לו שן. התחלתי לרוץ בין הסימטאות. קפצתי מעל גדר, הגעתי לבית־מגורים ו־דפקתי על אחת הדלתות. גבר אחד פתח לי, ואחרי כמה דקות הגיע אמבולנס. שכבתי שבוע בבית־חולים וביום א' בא להוציא אותי הצלם אלכס אגור, שאיתו

גרתי בלונדון. אנחנו נוסעים במכונית ו־פיתאום אני רואה את הכושי. הוא היה עם תחבושת על המצח. רק ראה אותי נעשה ממש לבן, אולי נבהל. האמת שגם אני נבהלתי. זהו, זה בערך הסוף. וככה, אחרי שהסתובבתי חצי שנה באירופה ובאיי הים התיכון חזרתי לי בחזרה לארץ."

לתשומת־לב המעוניינות: בימים אלה מאיר מחפש לשכור דירה, רוצה להיות יותר „עצמאי". „נכון שהיום בנות יותר רודפות אחרינו ומבקשות חתימות וזה נחמד ומשעשע, אבל אף אחד מאיתנו

לא לוקח את זה ברצינות. בינתיים הן עדיין לא קורעות לנו את החולצות."

מה שדי מפליא בעצם. כי להקת כוורת עם סיפורי פוגי שלה עשתה היסטוריה. התלהבות כזאת הנראית בהו־פעותיה, מכירים רק הבריטים שראו את החיפושיות בליברפול בתחילת דרכם. הול־

(המשך בעמוד 34)

בדיסקונט יש ידיד גם לך

לך - ולמשפחתך... כל אדם ומשפחה נזקקים לייעוץ וסיוע של מוסד כספי מדי פעם בפעם. בענינים כמו חשבונות שיקים, תשלומים קבועים, חשבונות חסכון, קופות גמל, הלוואות, ניירות ערך, מטבע זר ועוד.

בדיסקונט אנו עומדים לשרותכם במיטב יכולתנו. אנו רוצים להרגיש כי בשעה שמשפחה או איש עסקים זקוקים לייעוץ מסוג זה או אחר, הם יפנו ישירות, ללא היסוס, אלינו. ככלות הכל, אנו מציעים קשת רחבה של שרותי בנק, כפי שרק בנק גדול ומודרני יכול לעשות.

בדיסקונט - יש ידיד גם לך.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

בנק ברקלייס דיסקונט בע"מ

(המשך מעמוד 33)
כים מכות על כרטיסים להופעותיהם. צריך פרוטקציה סוג אל"ף כדי להשיג כרטיס ברגע האחרון. קשה להאמין שרק לפני מספר שבועות עוד היו אלמונים וקצת רעבים. היום הם אלילים.

אלון: „מי שהיה לו נסיון עם בנות מעריצות, זה יצחק קלפטר, שכולן מכירות אותו בתור צ'רצ'יל."

וזאת מפני שצ'רצ'יל השמנמן והחייכני הוא הוותיק בתחום להקות־הקצב. „כשהייתי בן שלוש־עשרה קיבלתי מההורים גיטרה לבר־מיצווה," הוא מספר — גרנו אז בשכונת שיינקין והבאתי את הגיטרה לחבר'ה. אלה ראו שאני מנגן, הלך כל אחד וקנה לו כלי נגינה. וכך בעצם קמה להקת הצ'רצ'ילים.

תפס את אלוהים...

ידי גוב מספר בתוכנית על כמה מעלילות חבריו של פוגי. כמו למשל קרלו, זה שמדליק את המנורת במקרר כל פעם כשפותחים את הדלת. הוא עובד שם בפנים ומשלמים לו בצלזיוס. יש לו זמן לאכול ולשתות, להתעטש פה ושם, לשחק עם הביצים, עם עגבניות ומלפפונים. מה יש לדבר, קרלו תפס את אלוהים ב...זיתים.

גידי נולד בת"א, חי בירושלים ובילה חמש שנים באילת. עד שהגיע איכשהו ללהקת הנח"ל. „אני באמת לא יודע איך" אומר הוא „כי לפני הצבא לא עסקתי במוסיקה. אבל יש לי פרופיל נמוך, אז מה כבר יכלו לעשות איתי בצבא? כנראה שלהופיע בלהקה אני יותר מתאים מלהיות פקיד."

דני: „זה היה שוק חייו כשקיבלו אותו ללהקה."

דני סנדרסון (המגפיים של ברוך, פה קבור הכלב ואחרים) נולד בטבריה, ועד גיל עשר חי בכפר בלום.

גידי: „אומרים שבן שנה כבר מצאו אותו עוצר טרמפים לת"א."

„תמיד היו לי נטיות מוסיקליות" אומר דני „בכיתה א' למשל יצאתי דופן מבחינה מוסיקלית בזה שהייתי היחידי שלא ניגן בחליל."

כשהיה בן עשר נסע עם הוריו לארה"ב („כי אבא היה חייב לי כסף"), שם למד בבי"ס לאמנות הציור, אך נמשך למוסיקה. בשעורי נגינה היה מצייר כלי־נגינה ותזמורות נגנים. „אז התחלתי ללמוד נגינת גיטרה ופסנתר והשתתפתי בלהקה של ביה"ס. כשחזרתי לארץ בן 18 כבר התחלתי לכתוב מוסיקה." ואיזו מוסיקה?! צריך לשמוע כדי להאמין.

וכך קמים בוקר אחד שבעה צעירים ומחליטים להיות להקה.

במשך חמישה חודשים עבדו על תתוכנית. עבדו „על ריק" כי אז עוד לא היה להם אבא ולא אמא מבחינה אמנותית וכלכלית. ישבו בימים ובלילות וזרקו רעיונות, ואלה נקלטו ולא נקלטו, וזרקו מנגינות ואלה התבשלו על אש קטנה עד שהגיעו למוצר המוגמר. הכל נעשה בבית הוריו של דני בסביון.

„באמת, מגיעה להם מדליה על כל הבאלאגן שעשינו להם בבית," אומר אפרים.

ואם כבר להקה אז שלא תהיה דומה לאף אחת אחרת. לכאורה גיטרות, תופים, פופ וקצב, אבל ללא יללות וצריחות מחאה. גם לא בידור סתם וסאטירה במגמה לתקן עולם.

„ישנם כאלה שטוענים כי התוכן של הטקסט הוא שטחי" אומר דני, „אבל לנו לא היתה מטרה אחרת בתמליל אלא רק לספר בדיחות. לנסות לשעשע, להתרחק מהרצינות ולשמוח יחד עם האנשים. לא באנו עם שליחות, אלא להצחיק, אנחנו מקווים."

מגלה דני: „אני בקושי יודע תווים, מלחין בלי תווים. הכל בעל פה. וזה הכי טוב, אני חושב. כשאתה נוסע במכונית, פיתאום צצה לך איזה פראזה מסויימת, משהו תופס, משהו שיש בו את הדבר הזה, המקורי. ואתה מעביר את זה לפסנתר. נותן לזה הגיון ומיבנה. העקרון הוא שצריך שהטקסט יעזור למנגינה והמנגינה תעזור לטקסט.

„לפי התגובות של הקהל אני מקווה שהצלחנו, שימצא־חן בעיניו מה שמצא־חן בעינינו."

זה גם מסוכם בשיר הסיום של הלהקה:

נחמד נחמד, היה ממש נחמד /
היינו אז חזרנו שוב /
היה ממש נחמד /
מאה שנה, דבר לא השתנה /
נמשיך לבוא, גם אז יהיה נחמד.

המכונית שיש לה הכל...

המכונית המשוריינת
המכונית המשוריינת, סביב, במגיני פולייסטר.

המכונית החסכונית
בדו"ח מבחן במעריב 16.5.73 צויין תצרוכת דלק מצויינת - 15 ק"מ לליטר.

המכונית הסלונית - סטיישן
המכונית הסלונית ההופכת לסטיישן בעת הצורך.

המכונית העירונית
אין כמוה לתמרון ולחנייה בתנאי הצפיפות העירוניים.

המכונית הכפרית
אין כמוה לעוצמת מנוע בשעת מילוי תפקידי HEAVY DUTY (כמו ב"רנו 4" הפופולרית בקיבוצים ובמושבים).

המכונית לבריאותך
מושביה תוכננו ונבנו בעצה עם מומחים רפואיים-אורטופדיים. קפיצותה וגמישותה - אין דומה להן - מבטיחות רעננות והרגשה נעימה אף בנסיעות הארוכות והמיגעות ביותר.

המכונית לבטחונך
בעלת הנע קדמי, מעצורי דיסק קדמיים, ארבעת הגלגלים פועלים באופן עצמאי.

מכונית השנה: ל־1973
המכונית שזכתה בתואר "מכונית השנה" ע"י כתבי התחבורה באנגליה.
האם עוד נחוץ כדי לשכנע אותך ש"רנו 5" היא המכונית הטובה, היעילה, הנוחה, החסכונית והחזקה מכל האחרות בגודלה?

RENAULT 5 רנו

רנו - היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

בני משה קרסו

תל־אביב: רח' ריב"ל 26, טל. 33241
ירושלים: רח' הס 4, טל. 226491
חיפה: "רכב חיפה" רח' יפו 32, טל. 523359
נתניה: סברדלוב, רח' הרצל 54, טל. 23852
באר שבע: סוכנות "רנו" לנגב דרך הנשיאים טל. 2166
ראשון לציון: ברניצקי, רח' הרצל 62, טל. 941008
נצרת: "כוכב הגליל", נצרת מרכז, טל. 56587
אשדוד: "רנו אשדוד" - פאר רוגוזין 15 טל. 21569

פרסום פלד

תעריפון המנויים של השולם הזה החל מ־1.2.1973

	לשנה בלירות: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה	ל־½ שנה: מחיר העיתון	הוצאות משלוח	ס"ה
● דמי המנוי בארץ	88 +	12 =	100	46 +	6 =	52
● לכל ארצות תבל בדואר רגיל	88 +	17 =	105	46 +	9 =	55
דמי המנוי לארצות חוץ בדואר אוויר						
● לכל ארצות אירופה ואיראן	88 +	45 =	133	46 +	23 =	69
● לקפריסין	88 +	36 =	124	46 +	18 =	64
● לארצות־הברית וקנדה	88 +	76 =	164	46 +	38 =	84
● לאוגנדה, טנזניה, אתיופיה, גאנה, קניה, ניגריה, חוף השנהב, תאילנד	88 +	80 =	168	46 +	40 =	86
● לדרום אפריקה, זמביה ורודזיה	88 +	105 =	193	46 +	53 =	99
● למקסיקו ופנמה	88 +	100 =	188	46 +	50 =	96
● ונצואלה, ברזיל, ארגנטינה, קולומביה, פרו ויפאן	88 +	135 =	223	46 +	68 =	114
● לאוסטרליה וניו־זילנד	88 +	150 =	238	46 +	75 =	121

הפרס כפליים

בלוטו 2

מינימום פרס ראשון

150,000 ל"י

ומצטבר עד

*500,000 ל"י

*הזכיה בפרס הראשון לכל טופס אינה יכולה לעלות על מכסימום של 250,000 ל"י

פרטים בדוכני המכירה

מפעל הפיס

לשכת הפרסום הממשלתית

חיי אישות חפשיים ללא דאגה!

עם ההמצאה השוויצרית המשוכללת

בקשי עלון הסברה חינם אודות שיטת C.D. אינדיקטור הבדוקה והמקובלת כיום בעולם כולו

C.D. אינדיקטור (ישראל) בע"מ

ת.ד. 26300 ת"א

שם: ....

כתובת: ....

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

הד"ר מרדכי זיידמן

הוצאת רשפים

להשיג בחנויות הספרים הגדולות

ביום הבחירות שלח את חצ לעירית ת"א

חזית צעירים למען תל-אביב

16 מתוך 61 המועמדים ברשימת מרי לכנסת

1 אורי אבנרי
עיתונאי, תל־אביב

2 אמנון זיכרוני
עורך־דין, תל־אביב

3 יוסי אמיתי
מזכיר קיבוץ גבולות

4 אלכס מסים
מפיק סרטים, תל־אביב

5 שמואל סגל
עורך־דין, תל־אביב

6 פרץ עופר
אינג'ינר, רמת־גן

7 ד"ר ראובן קריץ
סופר ומרצה, קריית־מוצקין

8 חנה לחמן
טכנאית בניין, חולון

9 פרץ קידרון
עיתונאי, תל־אביב

10 אבי אורן
עורך־דין, פתח־תקווה

11 מרדכי מילר
מורה תיכון, פתח־תקווה

12 מתי גלעדי
מכונאי, אילת

13 יעל פישביין
מורה בסמינר, פתח־תקווה

59 ד"ר ישראל לף
כימאי, ירושלים

60 ד"ר יוסי סדן
מיזרחן, ירושלים

61 ד"ר משה כספי
מרצה בכיר, ירושלים

מרי (העולם הזה-כוח חדש) ★ מרי (העולם הזה-כוח חדש) ★

אנו זקוקים לך!

קריאה זו מכוונת אליך!

אתה — שהינך חבר או אוהד תנועתנו. שאמרת לעצמך מאות פעמים בשמונה השנים האחרונות: „טוב שיש איש כזה בכנסת — טוב שישנה סיעה כזאת!"

אתה — שנדהמת כמונו מתוצאות הבחירות להסתדרות והודית, בינך לבין עצמך, שגם לך יש חלק בתוצאה.

אתה — החושב לעצמך כבר זמן רב: „איך הם עושים את כל העבודה הזו בעצמם?" שהבטחת לעצמך שלקראת הבחירות תיחלץ גם אתה לעזרתנו־עזרתך.

ובכן — הגיעה השעה!

לפנינו תפקידים עצומים, תקציב עלוב וזמן קצר.

ישנם תפקידים רבים: הפצת חומר הסברה, אירגון והשתתפות בחוגי־בית, אסיפות־עם, פגישות־הסברה אישיות, תעמולה בקרב חוגי אוהדים, ידידים, בני המשפחה. תפקידים רבים לקראת יום הבחירות וביום הבחירות עצמו.

כדי לעמוד בכל אלה, עלינו לדעת על קיומך. מה אתה יכול לעשות, במה אתה יכול לעזור, האם יש לך כלי־רכב שנוכל להיעזר בו, דירה לחוג־בית, חברים ואוהדים שכדאי לשלוח אליהם חומר.

בבחירות לכנסת **כל** קול קובע. כל קול יקבע אם לאופוזיציה הלוחמת היחידה למדיניות המלחמה, הכפייה הדתית, האינפלאציה והפער החברתי הגדל והולך — תהיה או לא תהיה נציגות בכנסת השמינית. כל קול יקבע אם תופעה המיוחדת במינה של אופוזיציה לוחמת **ישראלית** תהיה או לא תהיה מייוצגת בכנסת השמינית.

כל קול תלוי בך!

דרושים לנו מתנדבים! דרוש לנו כסף! דרושות לנו כתובות של חברים, אוהדים ותומכים!

דרושים לנו קולך וכולך!

הצטרף למרי!

תן שאנס לשלום!

תן כוח לאופוזיציה הלוחמת!

אסיפות־עם:

אנו מארגנים אסיפות־עם בנהריה, קריות, חיפה (הדר והדר־הכרמל), נצרת, חדרה, נתניה, ירושלים, תל־אביב, פתח־תקווה, רמת־גן, חולון, בת־ים, רחובות, באר־שבע, דימונה, ערד, אילת, אשדוד ואשקלון. הפעילים והחברים במקומות מתבקשים לתאם מייד את זמני האסיפות, מקומותיהם ופרטי הפירסום עם ישעיהו שיק, במטה־הבחירות הארצי.

האסיפות האלה נקבעו:

- 9.10.73, **אילת** — עו"ד אמנון זיכרוני.
- 12.10.73, **אוניברסיטת תל-אביב**, 21.00 — אורי אבנרי.
- 14.10.73, **תל-אביב**, בית בני־ברית, בשעה 8.00 — אורי אבנרי.
- 23.10.73, **ירושלים**, מועדון „דינה", ההסתדרות 5 — **אורי אבנרי ויוסי אמיתי.**

חוגי בית:

שיטת ההסברה הישירה והיעילה ביותר היא חוגי־בית. עשרות מסבירים שלנו מוכנים לנסוע לכל מקום בארץ, לנקודות הישוב המרוחקות ביותר. כל ניסיון לשיכנוע ולהסברה — חשוב. עלינו להסביר לכל הנמנעים בבחירות להסתדרות, ולאלה שהעבירו קולם ל„סוסים חדשים", כי הצבעתם או אי־הצבעתם עבור רשימתנו, יכולה להיות גורלית לדיעות המשותפות לנו ולהם.

ארגנו חוגי־בית בחוג מישפחותיכם, ידידיכם, חבריכם לעבודה שכניכם וכל מכר וחבר שלכם.

בשבוע הקרוב יתקיימו חוגי הבית:

- יום ד' 3.10.73, **תל-אביב-דרום** — פרץ עופר; **רמת-אביב** — עו"ד שמואל סגל; **כפר-סבא** — עו"ד אמנון זיכרוני.
- יום ב' 8.10.73, **ירושלים** — ח"כ אורי אבנרי.
- יום ג' 9.10.73, **תל-אביב** — ח"כ אורי אבנרי.

לפרטים: טלפונים 283288/9—03.

כסף. כסף. כסף:

לעומת המיליונים שהוציאו כל המיפלגות לבחירות להסתדרות — הוצאנו פחות מ־120 אלף ל"י. פשוט לא היו לנו יותר. אפילו מיפלגות קטנות מאיתנו הוציאו יותר.

מערכת הבחירות לכנסת תעלה לנו הרבה יותר מכפי שאמצעינו המעטים מספיקים. כל לירה — תעזור לנו. כל התחייבות לזמן קצר וארוך — תביא לנו תוספת אמצעים ואפשרויות.

הרם את חלקך במאמץ המשותף! תרום למגבית המרי!

מטות הבחירות:

מטה הבחירות הארצי וגוש דן: בר־כוכבא 71 תל־אביב, טלפונים 283288/9. **אילת**: מתי גלעדי, 354/5, ת. ד. 602; **באר־שבע**: טלפון 73417—057; **בת־ים**: חיים נקר, בלפור 35; **דימונה**: ארז זילברצווייג, 1089/3. **הרצליה**: עמי שוורץ, סוקולוב 53, טל. 983027—03; **חולון**: לחמן, שרת 15; **חיפה**: משרד התנועה נמצא ברחוב פבזנר 12, טל. 643127—04, המשרד פתוח בין השעות 17.00—21.00. המבקשים להתנדב או לעסוק בפעילות כלשהי, מתבקשים להתקשר למספר הנ"ל. **קריות, עכו, נהריה**: ד"ר ראובן קריץ, סימטת אורן 4, קריית־מוצקין, טלפון 714362—04; **טבעון**: בנימין תמיר, אמנון ותמר 8, טל. 931194—04; **ערד**: יעקב רוזנבלום, אלעזר בן יאיר 53/6; **פתח־תקווה**: אורן, איכילוב 4, טל. 912494—03; **רחובות, נס־ציונה, ראשון־לציון**: ציון פארידיאן, יעקב כהן 138, רמת־אליהו, ראשון־לציון, טל. 948164—03; **רעננה, כפר־סבא, תל־מונד**: צבי אברהמי, כפר הס, טל. 922174; **רמת־גן**: אינגריד לביא, כובשי עזה 9, טל. 741495—03; **עבר־הירקון, מעוז־אביב, צהלה, רמת־חייל, יד-המעביר, תל-ברוך, הדר-יוסף**: יחיאל בונה, הגולן 132, רמת־החייל, טלפון 778921—03.

אל: מרי (העולם הזה — כוח חדש)
רח' בר־כוכבא 71, תל־אביב
טלפון 283288/9

אני מבקש להצטרף / להשתתף בפעילות / לקבל חומר הסברה / מוכן להתגייס לפעילות ביום הבחירות /

אני מצרף צ'יק / המחאת דואר / ע"ס .... ל"י כתרומה למגבית הבחירות.

שם פרטי	שם משפחה	גיל	מקצוע

רחוב ומס'	עיר	טלפון	רכב (עם יש)

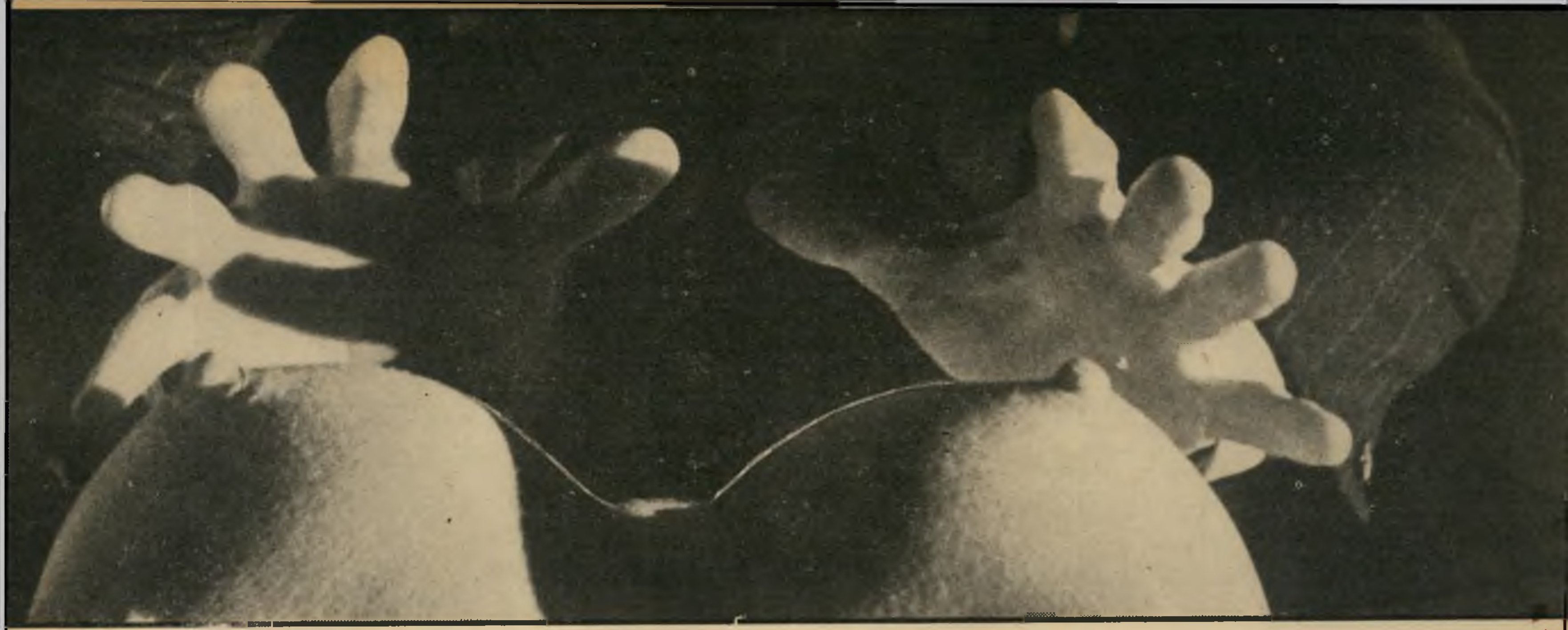

הידיים מלטפות או הולמות - אך תמיד שלוחות לקופה

השיאים היו מדהימים — לשני ה־כיוונים. מעולם לא היתה לקולנוע העולמי, וגם לישראלי, שנה כה גדושה בשיאים לגובה — ולשפל — כמו תשל״ג.

מה גם, שעל אחדים משיאים אלה, לא הצליחו הצופים — והמבקרים — להסכים, אם היו אלה שיאי זוהר או זוהמה.

במבט ראשון נראה שהרמה הכללית עלתה בשנה שחלפה. וכי באיזו שנה ניתן לראות שלל כזה של סרטים חדשים של פליני, בונואל, ברגמן, היצ׳קוק, קובריק, ברטולוצ׳י, פאזוליני?

זה, בעולם. אשר לסרט הישראלי: פרסים ועידודים מכל הסוגים ניסו אמנם לדחוף קדימה איזושהי יצירה מקורית בעלת־ערך — אבל בשנה של **„שמיל"**, **„שוורץ"**, **„המשכנע"**, **„הסנדלר העליז"** ויצירות־מופת דומות — ניראה **אחרון בפריז"**. ייתכן שבמה ש־נוגע להישגיו הקולנועיים, לא היה זה בדיוק פולחן האביב של הקולנוע, כפי שהחליטה מבקרת ניו־יורקית מכובדת. אולם חשיפתם של היחסים המיניים בין גבר מזדקן לנערה צעירה, ללא כל צעיף של צניעות, זיעזע את כל השמרנים ב־עולם. הכנים שביניהם הודו שבעיניהם זה מגעיל ודי. הצבועים יותר חיפשו תי־רוצים מחוכמים, ניסו להטיל דופי בסרט עצמו, לכנותו משעמם, ובכך לבטל את ערכו.

בין היוצרים שזכו השנה לתחייה מחודשת, היה פיאר פאולו פאזוליני. אחרי **„דקמרון"**, החלו הסוחרים הישר־אליים להתעניין בו אולם בעקבות מה שקרה השנה, יש להניח שהם ימשיכו להיות מבולבלים.

מקומות, הציגו את הסרט בו־זמנית — ואף אחד מהם לא יכול היה להתלונן.

אלא שגם הסנדק וגם קזבלן מחווירים לעומת ההצלחה הגדולה, האמיתית והזולה ביותר של השנה — גל סירטי הקאראטה. אומנם אף אחד מהם לא הוצג יותר שבועות משני הקופתונים דלעיל, אף אחד מהם לא זכה להיות מוקרן בעת ובעונה אחת בשני בתי־קולנוע מרכזיים באותה העיר. אולם כאשר הגיע הגל לשיאו — והוא הגיע אליו במהירות מסחררת — הציגו שישה בתי־קולנוע בתל־אביב סירטי קאראטה.

הצלחתם של סרטים אלה הצביעה כמובן על כך, שגם כאשר סרט כמו התפוז המיכני הצליח להחזיק מעמד שבועות ארוכים — לא היה זה משום שהקהל

אולם מלחמות מסביב להפקה, והחלפת שחקנית לפני תחילת הצילומים, שללו מקיוקור כל סיכוי, ומתחת לידיו יצאה קליפה צבעונית אסטטית, שמתחתה הוש־חת גרין עד ללא הכר בידי תסריטי חסרי־דמיון ושחקנית (מגי סמית) חסרת מעצו־רים, ששיחררה על המסך את כל סולם ההגזמות שלה.

אשר ל**„ליידי שרה בלוז"**: מסע הפירסומת שהתלווה לסרט, המועמדות לאוסקר ונוכחותו של מפיק כושי הקרוב לעולם הפיזמונים — נתנו מקום לתקוות רבות.

אך שוב: החלפת שחקנית ראשית לפני הצילומים, תסריטאים שהעדיפו שיגרה על פני מקוריות, הרעיון המטופש לא להשתמש בקולה של בילי הולידיי, בסרט המבוסס על חייה, ולעצב את דמותה על

סרטי השנה

קאראטה וקאבארט

העניין אבוד יותר מאי־פעם.

היה גם טוב ברע הזה: כספי **„קזבלן"** עזרו לסרטי־נוח לפתוח שלושה בתי קול־נוע חדשים. הבחירות עודדו את עיריית תל־אביב לפתוח סינמטק בבית־עובדי ה־עירייה. הכנסות **„סלמוניקו"** יאפשרו לקולנוע צפון לשוב לימי־הזוהר שלו, להציג סרטים משובחים במכונות־הקרנה נורמליות, כמו **„זעקות ולחישות"** של ברגמן.

לעומת ברגמן, שסיפק בסירטו זה את החווייה האינטימית החזקה של השנה, הציג פליני את החווייה החזותית המדהימה של השנה. **„רומא"** שלו היה הצגת־ענק של כל מה שמאפיין עיר זו, מימי האימפריה העתיקה ועד היום, כש־הכל ספוג באהבת־האדם, שאינה משה אף פעם מליבו של פליני, בנוסטלגיה לימים שעברו ולא ישובו עוד, בקצת סאטירה, בלעג לכנסייה, ובחששות לימים שיבואו.

שני סרטים אחרים חרגו בהשפעתם מ־עולם הקולנוע, הפכו לנושאים מעוררי־פולמוס בין סוציולוגים, פסיכולוגים ופולי־טיקאים. **„התפוז המיכני"** * הנחית את מכת־ההלם של הקולנוע בתשל״ג, גרם לזעזועים בכל פינות תבל. סטנלי קובריק, והגיבור שהוא נטל מסיפרו של אנתוני בורג׳ס, חרגו בהרבה מן המסגרת של אמנות הקולנוע. היתה זו אזהרה לקראת ימים יבואו — ימים רעים.

דבר דומה אפשר לומר על **„טאנגו**

* תמונת־הרקע בראש העמוד — מתוכו.

מצד אחד, הציגו את **„תיאורמה"**, סרט סגפני ומסובך, יפה אבל קשה ל־עיכול, על התנגשות בין מארקסיזם ל־קאפיטליזם ולכנסיה, באיטליה בת־זמננו. הקהל נבהל וברח. מצד שני, הציגו את **„מעשיות קאנטרבורי"** שלו — פרק נוסף בתולדות האיוולת האנושית, אותה הוא מנציח לאחרונה על הבד. הקהל הסכים שזה גועלי, אבל נהר לחזות בו.

האיוולת האנושית

עוד במאי שזכה סוף־סוף להכרה: ג׳ון קאסאבטס, הוצג על בדי הארץ, מקוצץ ללא רחמים, ב**„בעלים"**, רכש לעצמו לא מעט מעריצים ב**„מיני ומוסקוביץ"**, סיפור אינטימי ויוצא דופן על אהבה נוסח אמריקה בין פקידת מוזיאון לשומר מיג־רשי חנייה.

הסרט שחולל מהפיכה בעולם הסרטים — או לפחות במצב הפיננסי של עולם זה — היה **„הסנדק"**. חודשים מעטים לאחר שיצא לאור העולם שבר את כל השיאים הקיימים, השיג את **„חלף עם הרוח"** בהכנסות, חלף בקלילות מעבר לגבול מאה מיליון הדולר.

הקופתון הישראלי השנה היה **„קזבלן"**, שגרם עוגמת־נפש לביקורת וחדווה שמי־מית לקופאים. שני בתי־קולנוע מרכזיים, אחד בעל קיבולת של למעלה מאלפיים

הישראלי קלט את הבשורה שבו — אלא משום שנהנה מהאלימות על הבד.

מכאן ועד לסרטים הגרועים ביותר של השנה קפיצת הדרך היתה קטנה מאוד. סרטים ישראליים רבים התחרו ביניהם על הכבוד, וקשה להחליט אם הוא מגיע להמשכנע, לקוראים לי שמיל, לשוד הטל־פונים הגדול, או להמניע לרצח.

אם נפלה בסופו של דבר הבחירה על **„מתנה משמיים"** — הרי זה רק משום שמכל מה שירד עלינו השנה — היה זה הסרט היותר מבולבל, הפחות מאורגן, ו־חסר־הערך ביותר מכולם.

אכזבת השנה

אשר לכישלונות האחרים, היה ביני־הם אחד המרתיח את הדם — **„תמו־נתו של דוריאן גריי"**, ההפקה האי־טלקית העלובה של מאסימו דאלאמנו. סיפור זה של אוסקר ויילד הפך למותחן מיני מעופש ומוציא מן הדעת.

שני הסרטים הנוספים המתחלקים בכ־בוד התחתית אינם אולי כישלונות במלוא מובן המילה, אבל הם ללא ספק אכזבות השנה. כאשר נודע שג׳ורג׳ קיוקור עומד לביים את **„מסעותי עם דודתי"** של גרהם גרין, שמחו הכל, האמינו שסיפורו המבריק והמפוקח של הסופר הבריטי יז־כה, בידי הבמאי המנוסה, לטיפול נאות.

הבד כאילו היתה פרח חולני הזקוק לרח־מים — כל אלה יצרו בסופו של דבר ביוגרפיה בנוסח הוליווד בשנות הצנזורה.

בין שחקני־הקולנוע, בחירת השחקן הבולט היתה ברורה מאליה, השנה.

תהיה הדיעה על משחקו של בראנדו כאשר תהיה — הוא השתתף בשניים מן הסרטים הבולטים של השנה (הסנדק ו־הטאוגו האחרון בפריז) — בשני תפקידים שונים לגמרי — ויצר בכל אחד מהם דמות מרשימה (אף כי היו שסברו שהגזים בשני המקרים). הוא שב להיות כיום האישיות החזקה ביותר של הבד האמריקאי.

סירובו לקבל את האוסקר שהוגש לו, צריך רק להוכיח למי שהטיל בכך ספק, כי בראנדו, שהיה תמיד הילד הרע של הוליווד, ממשיך להיות כזה גם בגיל 49.

כבש את עולמו

שחקנים אחרים, שהסתפקו אמנם בזיקוקין די־נור צנועים יותר, אבל לעיתים במשחק מרשים לא פחות: איוו מונטאן הופיע בתפקיד חייו ב**„סיזאר ורוזאלי"**, כאיש־העסקים בעל הקסם ההמוני במקצת. מונטאן הוא היום השחקן מספר 1 של צרפת. במאים רבים שהסתייגו ממנו במשך שנים ממתינים עתה בסבלנות בתור, עד שהוא יתפנה לעבוד עימם.

(המשך בעמוד 38)

1. טאנגו אחרון בפריס (צרפת)

2. התפוז המכאני (ארה"ב)

הטוב תשל"ג * הסרט הטוב

(המשך מעמוד 37)

מאלקולם מקדאואל, השחקן הצעיר ש־התגלה ב„...והיה אם", כבש את עולמו כאלכס, התגלמות האלימות, ויחד עם זאת דמות אנושית ב„תפוז המכני". הוא עתיד לזכות להצלחה גדולה עוד יותר בשנה הבאה בעקבות „איש בר־מזל" של לינדזי אנדרסון.

אל פאצ'ינו, ג'יימס קאן ורוברט דיובל (שני הבנים והיועץ של הסנדק), הפ־כו משחקני־מישנה לכוכבים במלוא מובן המילה, בקופתון של השנה. כיום מכירים האולפנים בכישרונותיהם, ושלושתם זוכים בתפקידים ראשיים, להם היו ראויים מזמן.

שחקן נוסף, שהתיאטרון הבריטי גילה אותו כבר לפני שנים, אבל על הבד בלט במיוחד רק השנה, היה אלק מקאואן, מפקח המשטרה הסובל מן המזון של אשתו ב„פרנזי", והאחיין הנבוך היוצא ל־„מסעותי עם דודתי". משחקו המאו־פק, ההומור המבצבץ בקצה דמות שהיא רצינית לכאורה — כל אלה הצביעו על שחקן שהקולנוע התברך רק במעטים כמותו.

שחקניות: אפשר היה כמובן לבחור

שחקן השנה:
מרלון בראנדו
„הסנדק", „טאנגו אחרון בפריס"

שחקנית השנה:
ג'ינה רולנדס
„מיני ומוסקוביץ"

בכל רביעיית ברגמן. אבל משום מה זה נראה כעיוות־הדין, לבחור בשחקנית המופיעה בסרט של ברגמן. כי מתי היו בסרטים אלה שחקניות גרועות?

פחד למראה ההתנהגות

מן הסרטים האחרים שהוצגו השנה, המרשימה ביותר היתה ג'ינה רולנדס, רעייתו של ג'ון קאסאבטס, שגילמה את מיני של מוסקוביץ', תוך התערטלות נפשית מוחלטת לפני המצלמה, אשר אינה מרפה ממנה. הפיחה ג'ינה חיים בדמותה של פקידה בודדה בכרך גדול, הפוחדת מן השנים החולפות מבלי שתימצא לה בן־זוג, ונלכדת ברומן עם דמות מוזרה ואקס־טרוברטית, אליו היא נמשכת, למרות פחדה למראה התנהגותו.

שחקנית שהרשימה כמעט באותה מידה היא סאנדי ראטקליף הבריטית, כנערה הפוסעת על הגבול שבין השפיות לטירוף ב„מי אשם".

משחקה המכונס פנימה והמשכנע של סאנדי הוא בסופו של דבר המילה הגדו־

הסרט הרע תשל"ג * הסרט

1. מתנה משמיים (ישראל)

2. מסעות עם דודתי (אנגליה)

3. פליני – רומא (איטליה)

4. זעקות ולחישות (שוודיה)

תשל"ג * הסרט הטוב תשל"

לה ביותר בסרט כולו.

בסיגנון שונה לגמרי, בנוסח משחק הקולנוע הישן והגדול מן החיים, צריך להזכיר את שרה מיילס („**ליידי קארולין לאמב**") וכמובן את ליזה מינלי („**קאבארט**"). בת שאינה נופלת במאומה מאמה, ג'ודי גרלנד.

שחקני־המישנה: ככל שנחפש, לא נמצא מוצלח מבנו של הקומיקאי היהודי מיקי כץ, אשר קורא לעצמו ג'ואל גריי. כמנחה הסרקסטי, הנשיי והמצועצע של „**קברט**", הוא העביר רעד בצופים. הגיש, אולי יותר מכל שחקן אחר בסרט, את ההומור המר של תרבות מתבוססת בדמה.

בין השחקנים הרבים של „**הצגת הקולנוע האחרונה**", היתה אלן בורסטיין, האם הנאה, הבוגדת בבעלה אבל שומרת על פיקחונה, לדמות המישנה המעניינת של השנה.

שמונה * עיניים

לסיום, „יזכור" לשלושה אנשי־קולנוע גדולים, שהלכו השנה לעולמם.

שחקן מישנה השנה:
ג'ואל גריי
„קאבארט"

שחקנית מישנה השנה:
אלן בורסטיין
„הצגת הקולנוע האחרונה"

● ג'ון פורד, האיש שעליו אמר אורסון וולס: „אני מכיר שלושה במאים אמריקאיים גדולים: ג'ון פורד, ג'ון פורד וג'ון פורד." הוא נפטר בגיל 78, אחרי שמחלות וגיל מנעו ממנו פעולה יוצרת בשנותיו האחרונות.

● ז'אן פיאר מלוויל, איש־המחתרת היהודי־צרפתי שהיה חלוץ החירות האמנותית של הבמאי, היווה בזמנו מופת לכל הצעירים של הגל החדש המפורסם בצרפת, לא פסק לעבוד עד היום האחרון (בגיל 55) על סרטים בהם הגבול בין הצדק והרשע מיטשטש, ונציגי שני המחנות נפגשים תמיד, בסוף הדרך, במעגל האדום שאין ממנו מוצא.

● רוברט רייאן, מן הטובים שהיו להוליווד אי־פעם. איש שהעניק עוצמה ואמינות להמוני תפקידים מישניים, נחשב על־ידי במאים רבים לשחקן־מפתח, אבל לא היה לכוכב של ממש, כי „עיניו היו קטנות מדי."

היה זה שיקול אופייני לתעשייה מתוסכלת, שעינה האחת על האמנות, ושבע האחרות מתבוננות בקופה.

הרע תשל"ג * הסרט הרע ה

3. ליידי שרה בלוז (ארה"ב)

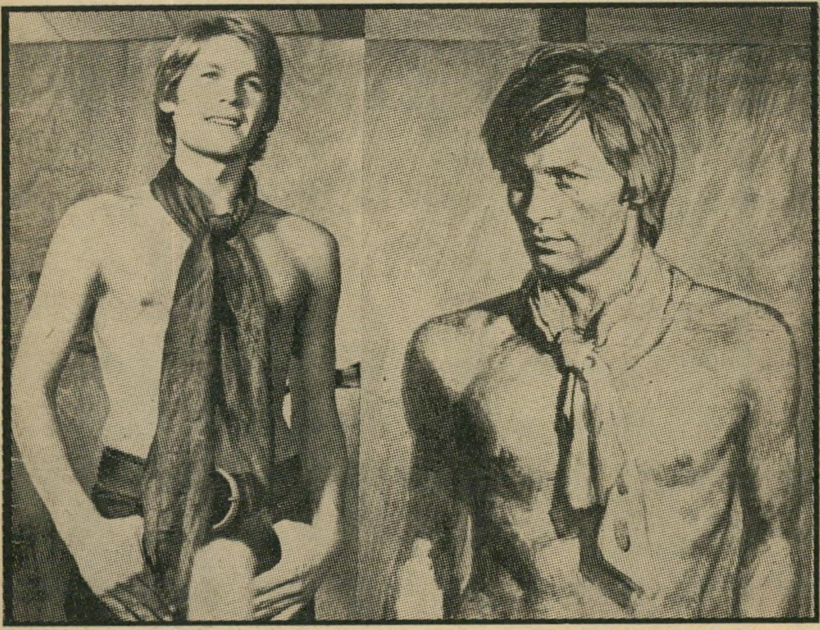

4. תמונתו של דוריאן גריי (איטליה)

שנה 38 ז' תשרי תשל"ד, 3.10.73 המחיר: 2.50 ל"י מספר 1883

העולם הזה

שערוריה אינטימית סביב השגרירה לשעבר - מועמדת המערך לכנסת

אסתר הרליץ

אשת בן־יהודה מאשימה:

„בעלי ניהל
רומן עם
השגרירה!"

כך בילתה ישראל
את ראש השנה